

บทที่ 4

ผลการศึกษา

จากนโยบายและมาตรการในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดข้างต้น มีผลทำให้หน่วยงานต่างๆของรัฐที่รับผิดชอบปัญหานี้ ต้องปรับการทำงานให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลด้วยซึ่งจะได้กล่าวถึง ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการบริหารจัดการ (Process) และผลการดำเนินงาน (Product) ตามลำดับ คือ

ปัจจัยนำเข้า (Input) ประกอบด้วย ศักยภาพความพร้อม ระบบสนับสนุนและนโยบายและมาตรการ ซึ่งจะได้อธิบายตามลำดับคือ

4.1 จังหวัดยะลา

1.) **ศักยภาพความพร้อม** ไม่ว่าจะเป็นฝ่ายป้องกัน ฝ่ายปราบปราม ฝ่ายบำบัดและกลุ่มเสี่ยงของจังหวัดยะลา มีความพร้อมที่จะปฏิบัติตามนโยบายเพราะนโยบายยาเสพติดมีทุกรัฐบาลและทุกหน่วยงานก็ปฏิบัติกันอยู่แล้ว และมีข้อดีของนโยบายนี้คือ นโยบายมีความชัดเจน มีการกำหนดระยะเวลาที่แน่นอน ทำให้วางแผนการทำงานได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

1.1 ฝ่ายป้องกัน ศักยภาพความพร้อม หรือความรู้ความเข้าใจของหน่วยงานในแต่ละฝ่ายมีดังนี้ ฝ่ายป้องกันของจังหวัดยะลา คือ **ศตส. จ.ยะลา** ในส่วนของผู้ปฏิบัติมีความเข้าใจในนโยบายเป็นอย่างดี โดยให้เหตุผลว่านโยบายมีความชัดเจนในทุกด้าน โดยเฉพาะ Road Map ที่แบ่งเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 กวาดล้างหรือช่วงประกาศสงคราม (1 ก.พ.-30 เม.ย. 2547) ผลที่ได้คือ ปัญหายาเสพติดเบาบางลง ระยะที่ 2 ระยะพัฒนาฟื้นฟู มุ่งเน้นการบำบัดและดูแลผู้ป่วยในเรื่องอาชีพ การศึกษา และ ระยะที่ 3 คือ ระยะสร้างหมู่บ้านชุมชนเข้มแข็งเอาชนะยาเสพติดแบบยั่งยืน เพราะปัญหานี้รัฐจะจัดการฝ่ายเดียวคงไม่ได้จะต้องอาศัยความร่วมมือจากชุมชนด้วย ดังนั้นการที่รัฐจัดตั้งผู้ประสานพลังแผ่นดินในหมู่บ้าน ชุมชนอย่างน้อยหมู่บ้าน/ชุมชนละ 25 คน โดยผู้ประสานพลังแผ่นดินมีหน้าที่ดูแล แม้ผู้เสพผ่านกระบวนการบำบัดแล้ว ผู้ประสานพลังแผ่นดินก็ต้องดูแลต่อไป ซึ่งเป็นสิ่งที่ถูกต้องแล้ว ถือว่าองค์กรนี้เป็นผู้สนับสนุนนโยบายอย่างหนึ่ง แต่ปัญหาของนโยบายนี้ก็มีกล่าวคือ มีปัญหาในเรื่องการแปลงนโยบายสู่การปฏิบัติในลักษณะต่างฝ่ายต่างสั่งการ เช่น กรมการปกครอง กระทรวงศึกษาธิการ หรือกระทรวงมหาดไทย ต่างสั่งการลงมาตามสายการบังคับบัญชาของหน่วยงานตน ซึ่งสุดท้ายนโยบายทั้งหมดก็ลงมาสู่จังหวัดทำให้เกิดความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติเพราะต่างคนต่างก็มีหน่วยงานของตนในพื้นที่ เกิดลักษณะต่างคนต่างทำ ยังไม่มีการบูรณาการ ครั้นกระทรวงศึกษาธิการสั่งการมาที่สำนักงานพื้นที่ศึกษาเขต 1 กรมการปกครองสั่งการมาที่ทำการปกครองจังหวัด กระทรวงมหาดไทยก็สั่งการมาที่ผู้ว่าราชการจังหวัดต่างๆ ที่ทุกหน่วยงานมีเป้าหมายเดียวกัน คือ ป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด ดังนั้นทางแก้ก็คือการสั่งการควรต้องมาจาก ศตส.ระดับชาติหน่วยงานเดียว

ศตส.จ. ได้นำนโยบายกลางมาแปลง เป็นการปฏิบัติในแต่ละด้านดังนี้ คือ

- **ด้านปราบปราม** เป็นหน้าที่ของตำรวจภูธรจังหวัด และสถานีตำรวจภูธรอำเภอต่างๆ รับผิดชอบการปราบปราม

- **ด้านบำบัด** เป็นหน้าที่ของสาธารณสุขจังหวัด โดยมีนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดเป็น หัวหน้าฝ่ายในการนำผู้เสพเข้าสู่กระบวนการบำบัด โรงพยาบาลทุกแห่งในจังหวัดยะลา สามารถ บำบัดได้หมด ในส่วนหมู่บ้าน มีสถานีอนามัยทำหน้าที่บำบัด ติดตามดูแล กรณี จังหวัดยะลา ใน ระยะเวลาที่ 1 ช่วงประกาศสงครามยาเสพติด ฝ่ายบำบัดประสบปัญหา ผู้เสพติด มีมากจนเกินกำลังที่ โรงพยาบาลจะบำบัดให้เสร็จได้ทันในเวลาที่กำหนด ดังนั้นจึงมีการปรับการบริหารจัดการ ใน ลักษณะค่ายบำบัด รุ่นละ 100 คน โดยมี ศตส.อ. เป็นผู้ประสานกับอำเภอต่างๆ เพื่อให้เกิด การบูรณาการในเรื่องการบำบัด

- **ด้านการป้องกัน** กรณี จังหวัดยะลา ผู้ว่าราชการจังหวัดมอบให้ ปลัดจังหวัด เป็น หัวหน้าฝ่ายและแบ่งงานให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องปฏิบัติ สถานศึกษา มอบให้สำนักงานการศึกษา เขตที่ 1 ดูแลป้องกันปัญหาเสพติดในสถานศึกษาทั้งหมดและเพื่อให้ตรวจสอบได้ว่าไม่มีปัญหา ในการปฏิบัติ ศตส.จ. ได้จัดตั้งคณะกรรมการติดตามประเมินผลจังหวัด แบ่งเป็น 8 ชุด 8 อำเภอ แบ่ง โซนรับผิดชอบ ในการลงพื้นที่ที่มีปัญหาเสพติดและทำรายงานเสนอคณะกรรมการ ตรวจสอบข้อมูลซึ่งคณะกรรมการชุดนี้จะตรวจสอบแบบรายงานผลอีกครั้งหนึ่ง

สำหรับสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ที่รับผิดชอบ โครงการ โรงงานสีขาว ทั้ง ผู้ประกอบการและผู้ปฏิบัติมีความเข้าใจนโยบายยาเสพติดอยู่แล้ว และนโยบายดังกล่าวมีความ สอดคล้องกับนโยบายเดิมของหน่วยงาน กล่าวคือ โรงงานได้จัดทำโครงการ โรงงานสีขาวที่มี วัตถุประสงค์เพื่อให้โรงงานปลอดยาเสพติดก่อนที่จะมีการประกาศนโยบาย การประกาศนโยบาย เปรียบเหมือนการกระตุ้นและเร่งรัดให้ปฏิบัติอย่างจริงจัง โรงงานมองว่านโยบายยาเสพติดเป็น นโยบายที่ดีสอดคล้องกับสภาพสังคมในปัจจุบันที่ยาเสพติดแพร่ระบาดไปสู่เยาวชน โรงงานเห็นว่า นโยบายยาเสพติด มีมาแล้วทุกรัฐบาล แต่ไม่มีความเด็ดขาดและชัดเจนเท่าสมัยนี้ ที่นโยบายดังกล่าว มีการกำหนดระยะเวลาในการปฏิบัติที่แน่นอน มีตัวชี้วัดการดำเนินงานที่ชัดเจน เป็นการกระตุ้นให้ ทุกฝ่ายให้ความสำคัญกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดมากยิ่งขึ้น

โรงงานมองว่านโยบายยาเสพติด เป็นนโยบายที่ดีด้วยเหตุผล 2 ประการ คือ **หนึ่ง** ก่อให้เกิดการบูรณาการและความร่วมมือหน่วยงานต่างๆ ในการแก้ไขปัญหาอย่างจริงจัง **สอง** การ นำโครงการ โรงงานสีขาวที่สอดคล้องกับนโยบายยาเสพติดเข้าไปดำเนินการใน โรงงานอย่างจริงจัง เป็นการยกระดับโรงงานเข้าสู่มาตรฐาน ISO และทำให้คนงานมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

อย่างไรก็ตาม โรงงานก็มองว่านโยบายก็มีข้อบกพร่องในแง่ที่ **หนึ่ง** เป็นนโยบายที่ เร่งรัดเกินไปเน้นว่าต้องปฏิบัติให้ได้ภายในเวลาที่กำหนด ทำให้ผู้ปฏิบัติปรับตัวไม่ทัน และ **สอง**

นโยบายดังกล่าวมีลักษณะการสั่งการจากเบื้องบนให้ปฏิบัติ ไม่ได้คำนึงถึงปัจจัยและสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน สั่งการแล้วต้องปฏิบัติให้ได้โดยไม่มีคำถามผู้ปฏิบัติก่อน

จะเห็นได้ว่า ศตส.จ และสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน มีความเห็นตรงกันว่า นโยบายเป็นสิ่งที่สอดคล้องกับการทำงานเดิม เพราะเป็นนโยบายที่มีระยะเวลาและตัวชี้วัดการปฏิบัติงานที่ชัดเจน ทำให้วางแผนการทำงานได้ง่าย และทั้ง 2 หน่วยงานที่บอกว่านโยบายมีลักษณะแบบสั่งการขาดการบูรณาการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นนโยบายเร่งด่วนที่ต้องปฏิบัติให้ได้ตามเป้าหมายให้ผู้ปฏิบัติต้องเร่งรัดการทำงาน

สำนักงานประชาสัมพันธ์ เป็นหน่วยงานหนึ่งที่เข้าร่วมกับทีมชุดทำงานของ ศตส.จ. ยะลา มีหน้าที่ในการกำหนดแผนในการประชาสัมพันธ์ เพื่อสนับสนุนนโยบายและประชาสัมพันธ์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการป้องกัน บำบัด และปราบปรามยาเสพติด

สำนักงานประชาสัมพันธ์ มีศักยภาพความพร้อมที่จะรองรับงานด้านการประชาสัมพันธ์อยู่แล้ว ถือเป็นหน่วยงานที่สนับสนุนการทำงานของ ศตส.จ. และมีความเห็นต่อนโยบายยาเสพติดของรัฐบาลว่า เป็นนโยบายที่ดีที่ให้ทุกหน่วยงานมีส่วนร่วมในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติด การกำหนดระยะเวลาและเป้าประสงค์ที่แน่นอน เป็นการเร่งรัดให้เจ้าหน้าที่ต้องเอาใจใส่จริงจังในการปฏิบัติงาน เพื่อให้สามารถรายงานผลต่อจังหวัดได้ตามกำหนด ซึ่งต่างกับนโยบายในช่วงก่อนหน้านี้อย่างไม่มีการทำงานเชิงรุกมากนัก ปัจจุบันการปฏิบัติงานเริ่มชะลอลงบ้างแล้ว เนื่องจากมีปัญหาเรื่องความมั่นคงที่ต้องรีบดำเนินการก่อน และในพื้นที่ของจังหวัดยะลาเองก็ยังไม่มีความคืบหน้าใหญ่ทำให้ข่าวและความสนใจของประชาชนต่อเรื่องนี้น้อยลง สำนักงานประชาสัมพันธ์ได้นำนโยบายกลางมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับลักษณะงาน กล่าวคือมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ข่าวสารต่างๆ ด้านยาเสพติด ด้านการบำบัด ด้านการจับกุม ผ่านสื่อวิทยุโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ ซึ่งเป็นการนำข้อมูลของหน่วยงานที่ปฏิบัติงานด้านยาเสพติดให้ประชาชนรับรู้ นอกจากนี้ยังมีการเขียนบทความหรือประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้าใจและสนับสนุนการทำงานของรัฐบาล

สำนักงานคณะกรรมการอิสลาม โดยรองประธานคณะกรรมการอิสลามจังหวัดยะลา มีความเห็นว่า สำนักงานมีความพร้อมที่จะปฏิบัติตามนโยบายเพราะตระหนักดีว่าปัญหายาเสพติดต้องร่วมกันแก้ไข และต้องทำอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการป้องกันไม่ให้เยาวชนเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ภารกิจช่วงแรกของสำนักงาน ปี 2542 เน้นด้านสังคม ด้านการศึกษา อ่านกะตะเบ้าะ (บรรยายธรรม) จัดทำสื่อแสดงลักษณะอาการของผู้ติดยาออกเผยแพร่ ต่อมาได้งบประมาณจาก ศอ.บต. จัดอบรมผู้นำศาสนาอิสลาม เพื่อช่วยเผยแพร่อีกทางหนึ่ง ในช่วงต่อมาประมาณ ปี 2544 ชาวบ้านยังไม่เข้าใจถึงความจำเป็นที่จะต้องช่วยกันป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติด ชาวบ้านบอกว่า เป็นหน้าที่ของราชการ ต่อเมื่อถึงปี 2545 ได้งบประมาณจาก อบจ. จำนวนมากพอที่จะจัดอบรมเรื่อง กฎศูมปากัด ที่ให้หมู่บ้าน/ชุมชน ควบคุมดูแลกันเอง ซึ่งได้ผลเพราะไม่ได้เป็นการสั่งการมาจาก

ส่วนกลาง หรือจังหวัดทำให้ชาวบ้านรู้สึกว่าเป็นเรื่องของตนเอง อย่างไรก็ตามศักยภาพความพร้อมในการป้องกันปัญหาอาชญากรรมขึ้นอยู่กับผู้บริหาร การเปลี่ยนผู้บริหารหรือผู้รับผิดชอบงานทำให้งานไม่ต่อเนื่อง

โครงการของอำเภอเมืองยะลา และโครงการของอำเภอรามัน อำเภอมีศักยภาพความพร้อมที่จะดำเนินตามนโยบาย โดยในช่วงที่รัฐบาลประกาศสงครามยาเสพติดในปี 2546 อำเภอได้ดำเนินการตั้งเป้าหมายให้ชัดเจน เพื่อให้รู้จำนวนของผู้เสพ ผู้ติดยา จากนั้นได้ประสานกับฝ่ายปราบปราม (ตำรวจ) เพื่อดำเนินการจับกุมต่อไป

1.2 ฝ่ายปราบปราม สำหรับสถานีตำรวจภูธรจังหวัดยะลาที่รับผิดชอบในโครงการอำนวยความสะดวกด้านการปราบปรามซึ่งเจ้าหน้าที่ในระดับปฏิบัติให้แล้วเสร็จเมื่อใด ทำให้การทำงานง่ายขึ้น หน่วยงานมีศักยภาพความพร้อมที่จะทำงานอยู่แล้ว เนื่องจากนโยบายยาเสพติดมีมาตลอดทุกรัฐบาล แต่เป็นลักษณะการสั่งการเป็นช่วงๆ และนโยบายมุ่งเน้นการปราบปราม

สถานีตำรวจภูธรเมืองที่รับผิดชอบโครงการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดมีศักยภาพความพร้อมรับสถานการณ์ปัญหาอาชญากรรม เพราะก่อนที่จะมีการประกาศสงครามยาเสพติดก็ได้มีการดำเนินการสืบสวนติดตามจับกุม ล่อซื้อ เข้าตรวจค้น ปิดล้อมหมู่บ้านอยู่แล้ว และการประกาศสงครามยาเสพติดทำให้ต้องเร่งรัดการทำงานขึ้น

สถานีตำรวจภูธรรามันที่รับผิดชอบโครงการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดสภ.รามันก็เช่นเดียวกับ สภ.เมืองที่มีการทำงานด้านยาเสพติดอยู่แล้ว สำหรับในช่วงการปราบปรามจะนำรายชื่อที่ได้จากจังหวัด มาคัดกรอง และดำเนินการสอบสวน จับกุม ทั้งนี้แต่ละสภ. จะมีชุดปฏิบัติการปราบปรามยาเสพติด ที่ประสานการทำงานกับ ป.ป.ส. ภาคใต้ และตำรวจในท้องที่ใกล้เคียง

1.3 ฝ่ายบำบัด ในส่วนสาธารณสุขจังหวัดยะลา โดยเจ้าหน้าที่สาธารณสุขจังหวัดกล่าวว่า มีศักยภาพและความพร้อมในการปฏิบัติตามนโยบาย เนื่องจากจังหวัดยะลาได้นำนโยบายยาเสพติดมาใช้ ตั้งแต่ปี 2538 มีการบูรณาการ 3 ด้าน คือ ป้องกัน ปราบปราม และบำบัดมีรูปแบบการทำงานอย่างเป็นรูปธรรม ด้านป้องกันมีการพัฒนาชุดปฏิบัติงาน โดยผู้ว่าราชการจังหวัดเชิญผู้เชี่ยวชาญมาให้การอบรมแก่เจ้าหน้าที่โดยมีสาธารณสุขเป็นแกน เปิดศูนย์คาร์ลือมานในปี 2538 ส่วนด้านปราบปราม ผู้ว่าราชการจังหวัดได้เชิญหน่วยปราบปรามจากสหรัฐอเมริกาให้ความรู้ และฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ การปฏิบัติงานในช่วงนั้นประสบปัญหา 3 ด้าน คือ หนึ่ง การดำเนินการไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่ สอง เน้นบำบัดเฉพาะผู้เสพเฮโรอีน และ สามรูปแบบของการบำบัดยังไม่ชัดเจนมีเพียงนโยบายที่นำผู้เสพเข้าสู่การบำบัดเท่านั้น ส่วนวิธีการจะอย่างไรยังไม่ชัดเจน

อย่างไรก็ตามถือได้ว่า หน่วยงานสาธารณสุขจังหวัด มีความพร้อมที่จะปฏิบัติตามนโยบายโดยเฉพาะอย่างยิ่งนโยบายยาเสพติดปัจจุบันมีข้อดี 2 ประการคือ **ประการแรก** ทำให้มีการปฏิบัติทั้งประเทศถือเป็นวาระแห่งชาติที่ต้องดำเนินการป้องกัน ปราบปรามและบำบัดพร้อมกัน

และเชื่อมโยงกันทุกพื้นที่ต่างจากนโยบายในปี 2538 ที่มีการดำเนินการไม่พร้อมกันทุกพื้นที่ แต่ละพื้นที่มีความเอาใจจริงเอาใจต่างกัน กรณีเป้าหมายหนีจากพื้นที่หนึ่งแล้ว อาจจะไปถูกจับกุมในอีกพื้นที่หนึ่งได้ เนื่องจากมีการประสานจับกุม **ประการที่สอง** นโยบายที่มีการทำงานเป็นเอกภาพ มีศูนย์กลางตั้งแต่ระดับจังหวัด อำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน การทำงานเป็นทั้งแนวตั้งและแนวนอน ในแนวตั้งที่มีผู้ว่าราชการจังหวัด สั่งการลงมาตามลำดับ จนถึงระดับอำเภอ แนวนอนคือ มีการบูรณาการการทำงานทั้ง 3 ด้าน คือด้านป้องกันปราบปรามและบำบัด กล่าวคือ เมื่อจับเป้าหมายไว้แล้วจะต้องแยกแยะเป็นผู้ค้าหรือผู้เสพ หากเป็นผู้ค้าจะต้องดำเนินการสั่งให้เจ้าหน้าที่ตำรวจในการดำเนินคดี หากเป็นผู้เสภก็เข้าสู่กระบวนการบำบัดฟื้นฟู และที่สำคัญคือนโยบายนี้มีการกำหนดผู้รับผิดชอบที่ชัดเจนขึ้น คือด้านป้องกัน ปลัดอำเภอฝ่ายป้องกันและเขตพื้นที่การศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบ ด้านปราบปราม ตำรวจเป็นผู้รับผิดชอบ และด้านบำบัด หน่วยงานสาธารณสุขเป็นผู้รับผิดชอบ

การแบ่งงานในลักษณะเช่นนี้ ทำให้แต่ละหน่วยงาน มีภารกิจหลักของตนเอง ขณะเดียวกันก็มีการกิจกรรมด้วย ภารกิจของทุกหน่วยงานก็คือ การทำงานที่ต้องประสานและช่วยเหลือกันในระดับจังหวัดของจังหวัดยะลา มีการจัดตั้งศูนย์ประจำจังหวัด มีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน มอบภารกิจ 3 ด้าน ดังนี้ หนึ่ง ด้านการป้องกัน ปลัดจังหวัดเป็นผู้รับผิดชอบ สอง ด้านปราบปราม ผู้บังคับการจังหวัดเป็นผู้รับผิดชอบ และ สาม ด้านการบำบัด นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด เป็นผู้รับผิดชอบ ทำให้สามารถขับเคลื่อนงานไปได้อย่างรวดเร็ว

ในการนำนโยบายกลางมาปรับเป็นนโยบายของหน่วยงานเอง กล่าวคือ สาธารณสุขมีบทบาทเป็นหน่วยงานที่กำกับดูแล คือ โรงพยาบาลกับสถานบริการที่เกี่ยวข้องกับการบำบัดให้ดำเนินตามนโยบายที่ถือว่าการรักษาผู้ติดยาไม่ใช่การรักษาโรค แต่เป็นการรักษาคน ดังนั้นหน่วยงานด้านบำบัดต้องประสานกับหน่วยงานนอกสังกัด เช่น สำนักงานคุมประพฤติ เรือนจำ สถานศึกษา องค์กรเอกชน กรรมการอิสลาม มัสยิดต่างๆ

1.4 กลุ่มเสี่ยง ภาระงานของสำนักงานพื้นที่การศึกษาเขต 1 จ.ยะลา คือ หนึ่ง จัดทำหลักสูตรทักษะชีวิตที่สอดแทรกเนื้อหาเกี่ยวกับพิษภัยยาเสพติด สอง จัดกิจกรรมต่อต้านยาเสพติด เช่น ค่ายเยาวชนกลุ่มเสี่ยง หรือหากสถานศึกษาใดต้องการสุ่มตรวจปัสสาวะ ก็จะประสานขอเจ้าหน้าที่และตัวยาจากสาธารณสุข สาม ทำหน้าที่เป็นตัวแทนของกระทรวงศึกษาธิการในการจัดทำแผนป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา

กล่าวได้ว่า หน่วยงานต่างๆมีศักยภาพความพร้อมที่จะปฏิบัติตามนโยบายและมีความเห็นต่อนโยบายยาเสพติดปัจจุบัน คือ **มีความชัดเจนในเรื่องเป้าหมายและระยะเวลาในการดำเนินการ** ทำให้การทำงานมีความเข้มข้น จริงจังและต่อเนื่อง ถ้าไม่มีนโยบายนี้อาจมีการทำงานแบบค่อยเป็นค่อยไป ในส่วนระบบสนับสนุนสำนักงานพื้นที่การศึกษาได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานสาธารณสุขในการสุ่มตรวจปัสสาวะเพื่อหาสารเสพติด ที่สำคัญในเรื่องนโยบายและ

มาตรการสำนักงานพื้นที่การศึกษาเขต 1 จ.ยะลา ที่แปลงมาจากนโยบายกลาง ประกอบด้วย หนึ่ง การแบ่งเขตบริหารเป็น 16 โซน แต่ละโซนมีโรงเรียนประมาณ 10 โรงเรียน มีเจ้าหน้าที่โซนละ 2-3 คน ทำหน้าที่ติดตาม ดูแล จัดกิจกรรมต่อต้านยาเสพติด และมีหน้าที่บูรณาการแผนงานกับอำเภอด้วย เพราะสำนักงานพื้นที่การศึกษายังไม่มีตัวแทนการบริหารการศึกษาระดับอำเภอ สอง การจัดทำโครงการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งเป็นโครงการที่จัดทำทั่วประเทศ มอบหมายให้ครูในสถานศึกษาจัดทำฐานข้อมูลของนักเรียนทุกคนในโรงเรียน ครู 1 คน รับผิดชอบนักเรียน 25 คน ครูจะจัดทำประวัติส่วนตัวและประวัติด้านการศึกษาของนักเรียนและตรวจสอบพฤติกรรมของนักเรียนเพื่อหากลุ่มเสี่ยงกลุ่มเสี่ยง แล้วนำนักเรียนกลุ่มนี้มาอบรมให้ความรู้ พร้อมตรวจปัสสาวะนักเรียนด้วย สาม จัดประชุมคณะกรรมการเพื่อวางแผนขอความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการป้องกันยาเสพติด เช่น การตั้งนักเรียนอาสาสมัครเป็นชุดแกนนำพลังแผ่นดินด้านภัยยาเสพติด โดยผู้บริหารสถานศึกษาจะเป็นผู้ติดตาม ตรวจสอบ และรายงานผลมายังสำนักงานพื้นที่การศึกษา และสี่ เตรียมการจัดตั้งสารวัตรนักเรียน โดยเชิญครูฝ่ายปกครองของโรงเรียนต่างๆ ดำรวจ และสารวัตรนักเรียนเดิม มาร่วมวิเคราะห์หรือกำหนดหน้าที่ให้สารวัตรนักเรียนทำหน้าที่ตรวจหอพัก เพื่อดูแลป้องกันไม่ให้นักเรียนไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด

2) ระบบสนับสนุน ทั้งฝ่ายป้องกันปราบปราม ฝ่ายบำบัดและกลุ่มเสี่ยง มีระบบสนับสนุนการทำงานดังนี้

2.1 ฝ่ายป้องกัน ศตส.จ.ยะลา ได้รับการสนับสนุนการทำงานจากรัฐบาล ภารกิจหลักของ ศตส.จ. คือ ด้านอำนวยการ พัฒนาระบบข้อมูล ประชาสัมพันธ์ สนับสนุนการทำงานของหน่วยงานอื่นๆ

สำหรับการสนับสนุนของสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานที่รับผิดชอบโครงการโรงงานสีขาว คือ การที่โรงงานมุ่งพัฒนาโรงงานเข้าสู่มาตรฐาน ISO โครงการนี้ก็เป็นตัวชี้วัดอันหนึ่งที่จะชี้ให้เห็นว่าโรงงานควรได้รับมาตรฐาน ISO หรือไม่และคนงานก็ให้การสนับสนุนและให้ความร่วมมือ

สำหรับสำนักงานประชาสัมพันธ์ได้รับการสนับสนุนการทำงานจาก ศตส.จ. มีรองผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน ทำงานด้านการประชาสัมพันธ์หรือสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับนโยบายปราบปรามยาเสพติด

ส่วนสำนักงานกรรมการอิสลาม ได้รับการสนับสนุนการทำงานจาก ป.ป.ส. และ ศตส.จ. ขณะเดียวกันสำนักงานคณะกรรมการอิสลาม ก็ไปร่วมงานกับสาธารณสุขโดยการไปร่วมเป็นวิทยากร และที่สำคัญอย่างยิ่งคือ การได้รับการสนับสนุนจากชาวบ้าน/ชุมชน และผู้นำศาสนาที่จะสอดแทรกความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด โดยต้องจัด 4 อ. คือ อวิชา อคติ อบายมุข และอธรรม ให้หมดไป ต้องดึงเด็กและเยาวชนให้อยู่ในกรอบศาสนา ซึ่งต้องได้รับการสนับสนุนจากทุกฝ่าย

โครงการของอำเภอเมืองยะลา และโครงการของอำเภอรามัน ได้รับการสนับสนุนการทำงานจากกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้ประสานพลังแผ่นดิน

3) นโยบายและมาตรการ ส่วนใหญ่หน่วยงานต่างๆ มีมาตรการในการดำเนินการด้านการป้องกันยาเสพติดอยู่แล้ว และเมื่อรัฐบาลประกาศนโยบายทำสงครามยาเสพติด มีผลให้หน่วยงานต่างๆต้องปรับมาตรการให้สอดคล้องกับนโยบาย ดังนี้

3.1 ฝ่ายป้องกัน

ศตส. จ. ยะลา เมื่อดำเนินการตาม Road Map คือเมื่อจับกุมผู้ค้าแล้ว ขั้นตอนต่อไป คือ การเฝ้าระวังอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นจึงต้องปรับนโยบายที่ช่วงแรกเป็นการปราบปราม มาเป็นการป้องกัน โดยการสร้างกระบวนการชุมชน/หมู่บ้าน ให้ดูแลผู้ผ่านการบำบัด ให้อาชีพและการศึกษา เพื่อป้องกันปัญหาเสพติดอย่างยั่งยืน

สวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ที่รับผิดชอบโครงการโรงงานสีขาว ที่ปรับจากนโยบายกลางในลักษณะที่เจ้าหน้าที่สวัสดิการและคุ้มครองแรงงานนำนโยบายยาเสพติดไปชี้แจงทำความเข้าใจกับนายจ้างให้มีการตระหนักและตื่นตัวในการป้องกันปัญหาเสพติดมากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม โครงการโรงงานสีขาวได้ทำมาตลอดก่อนที่จะประกาศนโยบายยาเสพติดซึ่งต้องอาศัยความสมัครใจของนายจ้างเป็นสำคัญ ไม่เร่งรัดนายจ้างมากนัก แต่เมื่อมีการประกาศทำให้การทำงานสะดวกมากขึ้น

แนวทางในการปฏิบัติคือ หน่วยงาน (สวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน) ส่งหนังสือให้กับนายจ้างทางสื่อวิทยุ และเชิญนายจ้างหรือตัวแทนมาประชุมเพื่อชี้แจงรายละเอียดประกอบด้วย วัตถุประสงค์ของโครงการ วิธีการเข้าร่วมโครงการ วิธีดำเนินโครงการ ตลอดจนข้อดีและข้อเสียในการจัดทำโครงการ รวมถึงประโยชน์ที่นายจ้างจะได้รับ รายละเอียดของการจัดกิจกรรมโรงงานสีขาวมีดังนี้ หนึ่ง จัดทำหรือร่างนโยบายโดยให้นายจ้างระบุว่าโรงงานมีนโยบายต่อยาเสพติดอย่างไร ซึ่งแต่ละโรงงานมีนโยบายที่แตกต่างกันไปตามสภาพแวดล้อมและวิสัยทัศน์ของนายจ้าง สอง ตั้งคณะทำงาน ซึ่งประกอบด้วยตัวแทนนายจ้างและลูกจ้าง สาม ให้ความรู้แก่ลูกจ้างโดยการจัดอบรม ส่งลูกจ้างไปอบรมสัมมนาในเวทีต่างๆตลอดจนให้มีบอร์ด ฟังเทป และชม VCD เกี่ยวกับยาเสพติด สี่ จัดให้มีการณรงค์โดยการจัดประกวดคำขวัญ จัดทำป้ายณรงค์ จัดกิจกรรมกีฬาต่างๆ เช่น แข่งขันฟุตบอล มีการเดินขบวนพาเหรด ห้า ตรวจสอบสุขภาพและตรวจปัสสาวะ และ หก จัดทำเอกสารเพื่อให้หน่วยงานใช้เป็นหลักฐาน ในการตรวจเยี่ยมและติดตามผลงานว่าโรงงานสีขาว มีการดำเนินกิจกรรมต่อเนื่องเป็นอย่างไร

สำนักงานประชาสัมพันธ์ ปรับนโยบายเน้นเชิงรุกมากขึ้น โดยประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับทราบข้อมูลต่างๆ เช่น ข้อมูลด้านการบำบัด ด้านการป้องกัน เป็นต้น ที่ต้องทำอย่างต่อเนื่อง

สำนักงานคณะกรรมการอิสลาม เดิมสำนักงานกรรมการอิสลาม ได้ทำงานด้านป้องกันยาเสพติดอยู่แล้ว ในช่วงแรก ประมาณปี 2542 (สมัยรัฐบาลที่แล้ว) ทำในลักษณะให้คำปรึกษา อ่านกะตะเบาะ้ คือ บรรยายธรรมและสอดแทรกเรื่องพิษภัยของยาเสพติดไว้ด้วยต่อมาในปี 2544 เน้นหนักการอบรมตาดีกาให้กับ โต๊ะครูเพื่อให้ไปถ่ายทอดกับชาวบ้านต่อไป ต่อมาได้นำ “กฎฮุกุมปากัด” มาใช้แล้วทิ้งระยะจากนั้นนำกลับมาอบรมใหม่เพื่อทบทวนสิ่งที่ทำไปแล้ว ปรากฏว่าได้ผลดี

โครงการของอำเภอเมืองยะลา ได้ปรับนโยบายมาสู่การปฏิบัติให้ครอบคลุมทั้งผู้ค้าและผู้เสพ ดังนี้ ผู้ค้า ที่ต้องยุติบทบาทการขายยาเสพติดโดยสิ้นเชิง โดยการไปประกอบอาชีพอื่นมิเช่นนั้นจะต้องอยู่วัดหรือกุโบร์ ส่วนผู้เสพที่จัดเป็นผู้ป่วยที่ต้องได้รับการบำบัด อำเภอเมืองยะลา มีวิธีบำบัด 2 วิธีคือ หนึ่ง ชุมชนบำบัด หมายถึง ชุมชนตั้งกฎกติกาขึ้นมาใช้ในชุมชน เพื่อให้ทุกคนร่วมกันรับผิดชอบต่อสิ่งที่เกิดขึ้นในชุมชน และให้กำลังใจกับผู้ที่ผ่านการบำบัด เช่น ถ้าคนในชุมชนเสียชีวิตเพราะเสพยา ทุกคนจะต้องไม่ไปละหมาดหรือไม่ไปร่วมงานศพ ขณะเดียวกันอำเภอ ก็มีสนับสนุนด้วย เช่นถ้าผู้ใดหรือครอบครัวใดมีคนติดยาเสพติดแล้วมาแจ้งเกิดตาย ย้ายที่อยู่ อำเภอจะดำเนินการให้แต่จะเป็นคนสุดท้าย เพื่อให้เขารู้ว่าครอบครัวของเขาเดือดร้อนเพราะเขาเอง สอง ศาสนบำบัด หมายถึงการให้ผู้นำศาสนาอบรมแก่นแท้ของศาสนาอิสลามให้กับกลุ่มที่ไม่ค่อยปฏิบัติตามหลักศาสนาอิสลาม เช่น ไม่ไปละหมาด ไม่ไปมัสยิด เป็นต้น

ขณะเดียวกันอำเภอได้ยึด “กฎ 3 ไม่” ในการยึดถือปฏิบัติ คือ

ไม่ ตัวที่ 1 คือ ไม่เสพ ไม่ค้า ไม่ขาย ไม่ผลิต ยาเสพติด

ไม่ ตัวที่ 2 คือ ไม่ยอมให้ผู้อื่น ญาติพี่น้อง คนข้างเคียงเสพ ผลิต ยาเสพติด

ไม่ ตัวที่ 3 คือ ไม่ยอมที่จะเห็นผู้อื่นค้า เสพ ผลิต ยาเสพติด ถ้าเห็นต้องดำเนินการ โดยตักเตือนว่ากล่าว (ถ้าเป็นเพื่อนกัน) แจ้งตำรวจเพื่อดำเนินการจับกุมตามกฎหมาย หรือ สกัดอย่าให้ตัวยามาในชุมชนได้ เป็นต้น

โครงการอำเภอรามัน ดำเนินการคล้ายคลึงกับอำเภอเมือง

กระบวนการบริหารจัดการ (Process) ประกอบด้วย การเรียนรู้ การประสานงาน (Synergy) การจัดการแบบรับผิดชอบต่อสาธารณะ (Public Accountability) และ การกระจายอำนาจ ซึ่งจะได้กล่าวตามลำดับ คือ

1) การเรียนรู้ของฝ่ายป้องกัน ฝ่ายปราบปราม ฝ่ายบำบัด และกลุ่มเสี่ยง มีรายละเอียดดังนี้

1.1 ฝ่ายป้องกัน คือ ศตส.จ.ยะลา โดย ศตส.จ. มองว่านโยบายยาเสพติดก่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ในลักษณะที่

1. ต้องมีความร่วมมือ ที่ทุกฝ่าย/หน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาชนจะต้องทำงานประสานกัน ทุกฝ่าย/หน่วยงานต้องตระหนักว่า การแก้ไขปัญหาเสพติดจะให้รัฐดำเนินการฝ่ายเดียวไม่ได้ ในระยะยาวหรือการแก้ปัญหาเสพติดได้อย่างยั่งยืน ภาคประชาชนจะต้องเป็นตัวขับเคลื่อนในการแก้ปัญหามากขึ้น และควรมีการสั่งการที่ชัดเจนว่ามอบให้หน่วยงานใดรับผิดชอบ มิฉะนั้นจะเกิดปัญหาความซ้ำซ้อน ทั้งที่เป้าหมายคือการแก้ไขปัญหาเสพติดเหมือนกัน

2. การแก้ไขปัญหาเสพติดสามารถบูรณาการกับการแก้ไขปัญหาอื่นๆได้ นำผู้ที่เกี่ยวข้องผ่านกระบวนการบำบัดแล้ว เข้าโครงการฝึกอาชีพ เป็นต้น

สวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ในโครงการ โรงงานสีขาว มีกระบวนการเรียนรู้ในลักษณะที่หน่วยงานจะประชุมชี้แจงให้เจ้าหน้าที่รับทราบนโยบายและแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่ที่มีหนังสือสั่งการมาจากกระทรวง และส่งเจ้าหน้าที่ไปประชุมร่วมกับจังหวัดและนำมาถ่ายทอดขณะเดียวกันเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานเองก็ได้เรียนรู้และรับทราบนโยบายจากสื่อหนังสือพิมพ์ วิทยุ และโทรทัศน์ และสำนักงานประชาสัมพันธ์ เนื่องจากเป็นภารกิจที่ต้องทำอยู่แล้ว จึงใช้วิธีการประชุมชี้แจงเจ้าหน้าที่หรือทำความเข้าใจในนโยบายใหม่ๆ ที่เพิ่มขึ้นมา และยังขยายผลไปยังประชาชน โดยการจัดอบรมให้กับประชาชน ออกพบปะผู้ปกครองเพื่อชี้แจงถึงพิษภัยยาเสพติด

สำนักงานประชาสัมพันธ์ ใช้วิธีการประชุมชี้แจงเจ้าหน้าที่เพื่อทำความเข้าใจในนโยบายให้ตรงกัน ซึ่งเจ้าหน้าที่ก็เข้าใจดี เพราะเป็นภาระหน้าที่ที่ต้องทำอยู่แล้ว นอกจากนี้แล้วยังขยายออกไป โดยการจัดอบรมให้กับประชาชน ออกพบปะผู้ปกครอง เพื่อชี้แจงถึงพิษภัยของยาเสพติดถือเป็นการเรียนรู้ร่วมกัน

สำนักงานคณะกรรมการอิสลาม มีภารกิจหลัก คือ ต้องการให้ชุมชนเรียนรู้และตระหนักถึงพิษภัยของยาเสพติด วิธีการคือ การบรรยายธรรมแล้วสอดแทรกถึงพิษภัยของยาเสพติดใช้กฎศูมปากัต หรือการใช้ระบบสังคมมิติ ที่ให้แจ้งผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดต่อจังหวัด

โครงการอำเภอเมืองยะลา เดิมเข้าใจว่าปัญหาเสพติดเป็นเรื่องของป.ป.ส.ฝ่ายเดียว แต่ขณะนี้ทราบแล้วว่าปัญหานี้ทุกฝ่ายต้องช่วยแก้ไข

โครงการอำเภอรามัน ก็ปฏิบัติหน้าที่คล้ายกับอำเภอเมืองยะลา

1.2 ฝ่ายปราบปราม ประกอบด้วย **สถานีตำรวจภูธรจังหวัดยะลา** ที่รับผิดชอบโครงการ อำนวยการด้านการปราบปราม ดำเนินการ โดยทำการชี้แจงนโยบาย จัดทำแผนปฏิบัติการ ชี้แจงแผนปฏิบัติการให้เจ้าหน้าที่ (ตำรวจ) รับทราบนโยบายและแนวทางปฏิบัติให้ชัดเจนและเป็นทิศทางเดียวกัน

สถานีตำรวจภูธรเมืองยะลา มีการเรียนรู้ในลักษณะการชี้แจงนโยบายและจัดทำแผนปฏิบัติการ ให้ผู้เกี่ยวข้องและผู้ปฏิบัติโดยเฉพาะฝ่ายปราบปราม คือ ตำรวจรับทราบนโยบาย และกำหนดวิธีการทำงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เช่น ใช้วิธีปิดล้อมตรวจค้นเพื่อเพิ่ม

ประสิทธิภาพการจับกุมให้ได้มากที่สุดและสิ่งที่ได้จากการเรียนรู้จากการปฏิบัติงาน คือ การที่จะแก้ปัญหายาเสพติดได้อย่างยั่งยืนจะต้องให้ประชาชนตระหนักถึงภัยจากยาเสพติดที่จะมาถึงลูกหลานของพวกเขาซึ่งจะเป็นการดึงให้ประชาชนร่วมมือกับทางการ

1.3 ฝ่ายบำบัด คือ สาธารณสุขจังหวัดยะลา ผลจากนโยบายยาเสพติด ทำให้เจ้าหน้าที่มีความตื่นตัว มีการติดตามข่าวสารตลอดเวลา เมื่อรัฐมนตรีแถลงข่าวทางโทรทัศน์ก็ต้องเตรียมสนองนโยบายที่จะสั่งการลงมา แม้ว่าคำสั่งที่เป็นทางการจะยังไม่มาก็ตาม ตลอดจนถึงติดตามข่าวจากหนังสือพิมพ์ เช่น รัฐบาลประกาศให้มีการคุมเข้มตัวตัวใดก็ต้องติดตาม

นอกจากนี้ ยังมีการประชุมทุกสัปดาห์และการประชุมก่อนข้างเข้มนั้น เมื่อประชุมระดับหัวหน้าเสร็จก็จะมีการประชุมในระดับอำเภอตามมา

สาธารณสุขอำเภอเมือง เห็นว่าเป็นความจำเป็นที่การทำงานของสอ. จะต้องกระตือรือร้นขึ้น โดยปรับการทำงานให้สอดคล้องกับผลสัมฤทธิ์ในแต่ละช่วงของนโยบาย เช่นการจัดค่ายอบรมเยาวชนก็ต้องศึกษาจากตำรา สอบถามจากผู้มีประสบการณ์ มีการประชุมเพื่อมอบหมายผู้รับผิดชอบและให้ผู้รับผิดชอบเตรียมการในส่วนที่ตนเองรับผิดชอบ ขณะเดียวกันก็มีการประสานงานกับหน่วยงานในพื้นที่มากขึ้นเรียนรู้ในส่วนของการทำงานที่จะต้องเข้าใจผู้ติดผู้เสพยามากขึ้น ปรับบทบาทการทำงานเน้นเชิงรุกมากขึ้นโดยสร้างความไว้วางใจให้กลุ่มเป้าหมาย

สาธารณสุขอำเภอรามัน เรียนรู้ว่าการทำงานด้านยาเสพติดมีความจำเป็นที่จะต้องทำงานร่วมกัน/ของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง และเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงย้ายตำแหน่งย่อมส่งผลกระทบต่อการทำงานในแง่ที่ขาดความต่อเนื่องในการทำงาน ขณะเดียวกันก็ต้องให้เจ้าหน้าที่อนามัยมีการเรียนรู้ที่จะให้จัดการบำบัดรักษาในพื้นที่ได้

1.4 กลุ่มเสี่ยง คือ โครงการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดในสถานศึกษา โดยสำนักงานพื้นที่การศึกษาเขต 1 ยะลา พบว่าในการป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา จะต้องทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่น รวมทั้งมีการประสานงานกัน โดยตลอด ทำอย่างเข้มแข็งและต่อเนื่อง

2) ฝ่ายป้องกัน (Synergy)

2.1 ฝ่ายป้องกัน ประกอบด้วย ศตส.จ. สวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน สำนักงานประชาสัมพันธ์ สำนักงานคณะกรรมการอิสลาม อำเภอเมืองและอำเภอรามัน มีการประสานงานครั้งนี้ โดย ศตส.จ. เริ่มจากที่ ศตส.ช. สั่งการมายัง ศตส.จ. ซึ่งเป็นศูนย์ระดับจังหวัด มีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธานและบริหารจัดการในระดับจังหวัด หลังจากที่มีการรับมอบนโยบาย มีการประสานความร่วมมือกับทุกฝ่าย ในลักษณะพหุภาคีทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรพัฒนาเอกชน (NGO) ภาคผู้นำศาสนา และภาคประชาชน จากนั้นมีการแบ่งผู้รับผิดชอบแต่ละด้าน บูรณาการการบริหารจัดการทุกระดับอย่างเป็นเอกภาพตามโครงสร้างที่กำหนดดังนี้

1. ระดับจังหวัด/ศตส.จ.ยะลา

1.1 ด้านการป้องกัน	ผู้รับผิดชอบ	ปลัดจังหวัดยะลา
1.2 ด้านการปราบปราม	ผู้รับผิดชอบ	ผู้บังคับการตำรวจภูธร จังหวัดยะลา
1.3 ด้านการบำบัด	ผู้รับผิดชอบ	นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด ยะลา
1.4 ด้านการศึกษา	ผู้รับผิดชอบ	ผู้อำนวยการสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาเขต 1 และ เขต 2
1.5 ด้านการอำนวยความสะดวก	ผู้รับผิดชอบ	หัวหน้าสำนักงานจังหวัดยะลา
1.6 ด้านสถานประกอบการ	ผู้รับผิดชอบ	สวัสดิการและคุ้มครอง แรงงาน จังหวัดยะลา
1.7 หอพัก/บ้านเช่า	ผู้รับผิดชอบ	พัฒนาสังคมและสวัสดิการ จังหวัดยะลา

2. ระดับอำเภอ/กิ่งอำเภอ (ศตส.อ./กิ่ง อ.)

2.1 ด้านการป้องกัน	ผู้รับผิดชอบ	ปลัดอำเภอ (หัวหน้ากลุ่ม งานบริหารงานปกครอง)
2.2 ด้านการปราบปราม	ผู้รับผิดชอบ	ผู้กำกับการ/รองผู้กำกับการ หัวหน้าสถานีตำรวจภูธร อำเภอ/กิ่งอำเภอ
2.3 ด้านการบำบัด	ผู้รับผิดชอบ	สาธารณสุขอำเภอ/กิ่งอำเภอ
2.4 ด้านการอำนวยความสะดวก	ผู้รับผิดชอบ	ปลัดอำเภอ (หัวหน้ากลุ่ม งานบริหารงานปกครอง)

นอกจากนี้ยังมีการแต่งตั้งคณะทำงานติดตาม และประเมินผลระดับจังหวัดแบ่งเขตพื้นที่รับผิดชอบ (อำเภอ/กิ่งอำเภอ) จำนวน 8 คณะ และแต่งตั้งคณะทำงานออกตรวจสอบข้อมูลข่าวสารการปฏิบัติต่อผู้เอาชชะยาเสพติด จังหวัดยะลา

สวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน จะประสานกับ ศตส.จ. ซึ่งได้มอบนโยบายและให้เงินสนับสนุน ทางโรงงานเป็นหน่วยงานปฏิบัติจะต้องประสานกับหน่วยงานอื่นหรือขอความช่วยเหลือในส่วนที่ไม่สามารถทำเองได้ คือ การขอใช้อุปกรณ์พร้อมเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในการตรวจปีศาจวะ หรือประสานกับหน่วยงานอื่นๆ ที่มีลักษณะคล้ายกันมาจัดทำร่วมกัน เช่น โครงการ TO Be NUMBER 1 หรือพลังแผ่นดิน เป็นต้น

สำนักงานประชาสัมพันธ์ เมื่อมีการสั่งการตามนโยบาย หัวหน้าเป็นผู้เขียนโครงการ มอบหมายให้ผู้ปฏิบัติแต่ละคนปฏิบัตินอกเหนือจากงานประจำ หรือประสานขอข้อมูลด้านการจับกุม การบำบัด ฯลฯ จากหน่วยงานอื่น เช่น ตำรวจ อำเภอ ศตส.จ. หรือสาธารณสุขจังหวัด มาจัดทำเป็นแผ่นพับ บทความ เพื่อเผยแพร่ต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการอิสลาม มองว่า การประสานงานก็คือ การบูรณาการ เราใช้คำว่าบูรณาการแต่ในทางปฏิบัติจริงยังไม่ใช่ เพราะ “การบูรณาการ” ที่แท้จริงคือ การร่วมกันคิด ร่วมกันทำ จุดอ่อนของการบูรณาการที่ไม่ได้ผลคือในเรื่องงบประมาณที่ลงมาไม่พร้อมกัน หน่วยงานใดได้งบก่อนก็ทำโครงการก่อน พอเวลาผ่านไปไม่นานอีกหน่วยงานก็ได้รับงบก็ลงไปทำโครงการในพื้นที่เดียวกัน เป็นความซ้ำซ้อนและชาวบ้านเกิดความเบื่อหน่าย ดังนั้นทางที่ดีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมาประชุมกันเพื่อหาข้อสรุปว่า งบของหน่วยงานจะทำในเรื่องใดบ้างในพื้นที่ใด พอบางของอีกหน่วยงานหนึ่งมาก็ทำในอีกพื้นที่หนึ่งในเรื่องเดียวกัน จึงจะเรียกว่าการบูรณาการ สำหรับสำนักงานคณะกรรมการอิสลาม บูรณาการ โดยให้ผู้ที่ทำหน้าที่ตาวะห์หรือผู้ที่ทำหน้าที่เป็นวิทยากรสอดแทรกความรู้เรื่องการป้องกันยาเสพติดเข้าไปในการสอนศาสนาด้วย

อำเภอเมืองยะลา แม้ว่าอำเภอจะเป็นเจ้าภาพหลักในด้านการป้องกันแต่ในการปฏิบัติงานจริงมีหลายหน่วยงานที่ทำงานร่วมกันในด้านการป้องกันคือ **สาธารณสุข – อบรมให้ความรู้แนะนำ เกษตรอำเภอ – ส่งเสริมอาชีพให้กลุ่มที่ว่างงาน อบต. – สนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาอาชีพ ฝึกอาชีพให้กลุ่มแม่บ้าน และวิทยาลัยเทคนิค – ให้การฝึกอบรมความรู้เรื่องช่างยนต์ ช่างไฟฟ้า เป็นต้น** ให้แก่กลุ่มเยาวชน และกลุ่มเสี่ยง ซึ่งอำเภอเห็นว่าการส่งเสริมให้ประชาชนมีอาชีพ จะเป็นการเพิ่มรายได้ทำให้ชาวบ้านกินดีอยู่ดี และเป็นวิธีที่ป้องกันยาเสพติดได้ในระดับหนึ่งส่วนอำเภอราษีไศล ก็มีการดำเนินงานคล้ายคลึงกัน

2.2 ฝ่ายปราบปราม คือ สถานีตำรวจภูธรจังหวัดยะลา สถานีตำรวจภูธรเมืองและสถานีตำรวจภูธรรามัน ซึ่งจะได้กล่าวตามลำดับ คือ

สถานีตำรวจภูธรจังหวัดยะลา มีรองผู้บังคับการรับผิดชอบนโยบายและมีการเรียนประชุมเจ้าหน้าที่ระดับหัวหน้าของส่วนราชการทั้งหมด 14 หน่วยของแต่ละอำเภอแล้วมีการสั่งการเป็นหนังสือและวางกรอบให้แนวทางในการปฏิบัติงาน ในการลงพื้นที่จะมีการใช้ชุดตำรวจชุมชนสัมพันธ์ ชุดประชาสัมพันธ์และประสานงานฝ่ายปกครอง

การประสานงานจะมีการปราบปราม ศตส.จ. ประชุมผู้เกี่ยวข้องในระดับจังหวัด มีเจ้าภาพหลัก 3 ด้าน คือ ด้านป้องกัน-ฝ่ายปกครอง ด้านปราบปราม-ศตส.จ. และ ด้านบำบัด – สาธารณสุขจังหวัด การประสานงานส่วนใหญ่เป็นการติดต่ออย่างเป็นทางการโดยใช้เอกสาร หนังสือราชการและอย่างไม่เป็นทางการโดยใช้โทรศัพท์

สถานีตำรวจภูธรเมือง ขึ้นอยู่กับ ศตส.อ.ที่มีนายอำเภอเป็นผู้มอบนโยบายให้ผู้กำกับส่งต่อให้หัวหน้าชุดปฏิบัติการ ขณะเดียวกันก็มีการประสานกับ สภ.ใกล้เคียงด้วย

สถานีตำรวจภูธรรามัน ประสานงานร่วมกับผู้นำศาสนาและผู้ประสานพลังแผ่นดินและผู้นำชุมชนเพื่อให้ได้รายชื่อผู้เสพที่แท้จริง

2.3 ฝ่ายบำบัด คือ สาธารณสุขจังหวัดยะลา สาธารณสุขอำเภอเมือง และสาธารณสุขอำเภอรามัน ดังนี้

สาธารณสุขจังหวัดยะลา แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ

1.) **ระดับจังหวัด** มีการแบ่งงานกันทั้งในแนวดิ่งและแนวนอน มีการทำงานเป็นเอกภาพ มีศูนย์กลางตั้งแต่ระดับจังหวัด อำเภอ ตำบล ไปกระทั่งถึงหมู่บ้าน **แนวดิ่ง** เริ่มจากผู้ว่าราชการจังหวัดโยงมาสู่ผู้บังคับการ รองผู้ว่าราชการจังหวัด มีนายแพทย์จังหวัด ปลัดจังหวัด รองผู้บังคับการ มีการประสานลงมาค่อนข้างชัดเจน พอลงมาในระดับอำเภอ ซึ่งเป็นหัวหน้าศูนย์ผู้บัญชาการในระดับอำเภอ **ในแนวนอน** ก็จะประสานกัน คือ การบำบัด ป้องกันและปราบปราม ไม่ได้แยกการทำงานต้องบูรณาการตลอด กล่าวคือ เมื่อจับตัวเป้าหมายได้ ก็ต้องแยกว่าเป็นผู้ค้าหรือผู้เสพ หากเป็นผู้ค้าจะต้องดำเนินการส่งให้เป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการดำเนินคดี หากเป็นผู้เสพ ผู้ติดก็เข้าสู่กระบวนการบำบัดฟื้นฟู มีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้รับผิดชอบในพื้นที่จังหวัดการแบ่งเจ้าภาพการรับผิดชอบชัดเจนขึ้น กรณีของงานด้านบำบัดหน่วยงานสาธารณสุขเป็นเจ้าภาพงานป้องกัน ปลัดฝ่ายป้องกันและเขตพื้นที่การศึกษา งานปราบปรามตำรวจเป็นเจ้าภาพ พอแบ่งลักษณะอย่างนี้ต่างคนจะมีภารกิจหลัก ขณะเดียวกันก็มีการกิจกรรม กล่าวคือ มีการทำงานที่ประสานงานช่วยเหลือกันอย่างกรณีที่มีการปราบปราม หน่วยงานสาธารณสุขก็เป็นหน่วยงานที่อำนวยความสะดวกด้านการตรวจปีศาจเพื่อพิสูจน์จับกุม หรือหน่วยงานปราบปรามก็อำนวยความสะดวกในการจับกุมผู้เสพเข้าสู่กระบวนการบำบัด ซึ่งแต่ก่อนการแบ่งงานยาเสพติดไม่มีผู้รับผิดชอบหลัก ขณะนี้ในระดับจังหวัดมีการตั้งศูนย์ประจำจังหวัดต้องมอบให้ผู้ว่าราชการจังหวัด โดยผู้ว่าราชการจังหวัดทำการจัดโครงสร้างสำหรับศูนย์ปฏิบัติการ กล่าวคือ ผู้ว่าราชการจังหวัดมอบภารกิจ 3 ด้าน 1. ปลัดจังหวัดรับผิดชอบด้านการป้องกัน 2. ผู้บังคับการจังหวัดรับผิดชอบด้านการปราบปราม 3. นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดรับผิดชอบด้านการบำบัด ซึ่งสามารถทำให้จับเคลื่อนได้ในระยะเวลาอันรวดเร็ว

2.) **ระดับหน่วยงานในสังกัด** การประสานของสาธารณสุขจังหวัดยะลา มีการประสานงานเริ่มตั้งแต่ ศตส.จ. ที่สั่งการโดยผู้ว่าราชการจังหวัด จากนั้นการดำเนินการสาธารณสุขจังหวัดจะอยู่ในส่วนของการบริหารจัดการ หน่วยงาน โรงพยาบาล สาธารณสุขอำเภอ สถานีอนามัยแต่ละพื้นที่ สถานบริการต่างๆ ซึ่งเป็นการนำนโยบายจากจังหวัดลงพื้นที่ ลักษณะการประสานงานเช่น การช่วยเหลือสนับสนุนงบประมาณ สนับสนุนอุปกรณ์เครื่องตรวจปีศาจให้แก่หน่วยงานในสังกัด หรือเป็นการอบรม ให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ สนับสนุนงานด้านวิชาการ นอกจากนี้ยังเป็นหน่วยประสานงานขอความร่วมมือจากจังหวัดอื่นในการสนับสนุน เช่น เชิญ

วิทยาการจากปัตตานีมาให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ในยะลา หรือขอสนับสนุนข้อมูลทางวิชาการจากปัตตานี เป็นต้น

3.) **ระดับหน่วยงานนอกสังกัด** ก็จะมีการประสานงาน เช่น สำนักงานคุมประพฤติที่ให้ความช่วยเหลือในการบังคับให้ผู้เสพที่ไม่ยอมเข้ารับการบำบัดมาบำบัด เรือนจำ สถานศึกษาช่วยเหลือในแง่ของการนำนักเรียนที่เสพมาบำบัด หรือหน่วยงานสาธารณสุขเองเข้าไปร่วมให้ความรู้ องค์กรเอกชน กรรมการอิสลามที่ประสานเรื่องขอรับข้อมูล มัสยิดต่างๆ อบต.ที่บูรณาการในระดับพื้นที่

สาธารณสุขอำเภอรามัน จะรับผิดชอบในส่วนของการบริหารจัดการทำหน้าที่เป็นเหมือนเลขานุการของ ศตส.อ. โดยมีโรงพยาบาล เป็นหลักในการบำบัด และทำหน้าที่ประสานงานในระดับตำบลด้วย

สาธารณสุขอำเภอเมือง ทำหน้าที่ประสานงานทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ โดยการประสานอย่างไม่เป็นทางการทำให้งานคล่องตัวกว่า ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความร่วมมือดี

2.4 กลุ่มเสี่ยง ในโครงการพัฒนาการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดในสถานศึกษา ดำเนินการโดยประสานงานไปยังผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อเข้าร่วมประชุมและกำหนดกิจกรรมต่างๆ เช่น กิจกรรมค่ายเยาวชนกลุ่มเสี่ยง แกนนำพลังแผ่นดินต้านภัยยาเสพติด (กลุ่มนักเรียนอาชีวะ) และค่ายเยาวชนรักษาชาติรักถิ่น (คือกลุ่มที่นับถือศาสนาอิสลามเข้าร่วม) เป็นต้น โดยประสานขอความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ในการจัดกิจกรรม เช่น จากสาธารณสุขจังหวัด เชิญเจ้าหน้าที่ที่เป็นวิทยากรและคุมตรวจปีศาจวะ จากโรงพยาบาล เชิญเจ้าหน้าที่เป็นวิทยากรและขอสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ หรือจากหน่วยงานทหาร โดยจัดนักเรียนกลุ่มเสี่ยงเข้าอบรมในค่ายทหาร เป็นต้น

3) การจัดการแบบรับผิดชอบต่อสาธารณะ

3.1 ฝ่ายป้องกัน คือ ศตส.จ. เปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมตรวจสอบและให้ข้อมูลกับเจ้าหน้าที่ 2 วิธี คือ หนึ่ง ส่งผ่านผู้รับความคิดเห็น (ตู้ ปณ. ยะลา 121) และสอง ส่งทางจดหมายหรือแจ้งเบาะแส ช่วงแรกมีทั้งจริงและเท็จต้องมีการกลั่นกรอง ถือว่าเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาด้วย

สวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ทำในลักษณะการสุรปฏิบัติงานในรอบระยะ 1 ปี เสนอจังหวัดซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัด มีความเห็นว่าควรมีการดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง การเข้าไปกระตุ้นนายจ้างบ่อยๆ เป็นการดีและควรขยายกลุ่มเป้าหมาย เพิ่มมากขึ้นด้วย

สำนักงานประชาสัมพันธ์ ทำการตรวจสอบงานด้านเอกสาร บทความ การผลิตสื่อและการเผยแพร่ข่าวสารเป็นไปตามที่กำหนดไว้หรือไม่ ซึ่งเป็นการให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนเป็นระยะๆ

สำนักงานคณะกรรมการอิสลาม ส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมใน “กฎศู กุมปากัด” ซึ่งเป็นมาตรการทางสังคมที่ให้ชาวบ้าน/ชุมชนตรวจสอบ และควบคุมกันเอง รวมถึงใช้ การสอบผ่าน “โรงเรียนตาดีกา” ซึ่งเป็น โรงเรียนสอนจริยธรรม สอนศาสนา โดยอิหม่าม และ ชาวบ้านเองก็ตื่นตัวที่จะช่วยกันแก้ไขปัญหาเสพติด การใช้หลักศาสนาจะช่วยดึงให้คนรวมถึงเด็ก และเยาวชนกลับมาอยู่ในกรอบวิถีชีวิตมุสลิม ขณะเดียวกันต้องให้การศึกษาควบคู่กันไปด้วย

โครงการของอำเภอเมืองยะลา อำเภอจะประสานกับประชาคมในหมู่บ้านใน เรื่องรายชื่อผู้เสพที่ชาวบ้านจะรู้ว่าคนในหมู่บ้านคนไหนเสพยา ซึ่งบุคคลเหล่านี้จะต้องเข้ารับการบำบัดทั้งหมด ส่วนในเรื่องผู้ค้ำนั้น ก็ต้องมีการเฝ้าสังเกตพฤติกรรมอย่างใกล้ชิดและมีการ ตรวจสอบอย่างแนบชิดก่อนที่จะมีการจับกุม ดังนั้น การจับกุมจึงมีทั้งหลักฐานและความผิดซึ่งหน้า

โครงการของอำเภอรามัน ใช้วิธีการเดียวกับอำเภอเมืองยะลา โดยต้องทำอย่าง รัดกุม

3.2 ฝ่ายปราบปราม คือ สถานีตำรวจภูธรจังหวัดยะลา สถานีตำรวจภูธรเมือง และ สถานีตำรวจภูธรรามัน มีแนวทางการดำเนินการคล้ายคลึงกัน โครงการให้ประชาคม/ชุมชน มีส่วน ร่วมในการคัดกรองรายชื่อผู้ค้า/ผู้เสพ โดยต้องทำความเข้าใจให้ชุมชนเห็นว่าการติดยาเสพติดไม่ใช่ อาชญากรรมและผู้ติดยาไม่ใช่อาชญากร แต่เป็นผู้ป่วยที่ต้องได้รับการบำบัด

3.3 ฝ่ายบำบัด คือ

สาธารณสุขจังหวัด สาธารณสุขอำเภอรามัน และสาธารณสุขอำเภอเมือง มี ลักษณะการทำงานคล้ายคลึงกันกล่าวคือ จะทำการตรวจสอบรายชื่อที่มีผู้แจ้งเข้ามาเพื่อคัดกรองเอา เฉพาะผู้ที่เสพยาเข้ารับการบำบัด บางครั้งมีการให้รายชื่อคนที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามาทาง สาธารณสุขก็ใช้วิธีการชี้แจงให้ผู้ให้ข้อมูลเข้าใจกระบวนการบำบัดและวัตถุประสงค์ของการบำบัด เพื่อจะได้ให้ข้อมูลที่ถูกต้องแก่เจ้าหน้าที่

3.4 กลุ่มเลี้ยง

โครงการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดใน สถานศึกษาซึ่งทำแบบรายงานกระทรวงทุกเดือน และจัดให้มีการตรวจปีสภาวะในสถานศึกษาปีละ 2 ครั้ง อยู่แล้ว

4) การกระจายอำนาจ

4.1 ฝ่ายป้องกัน คือ

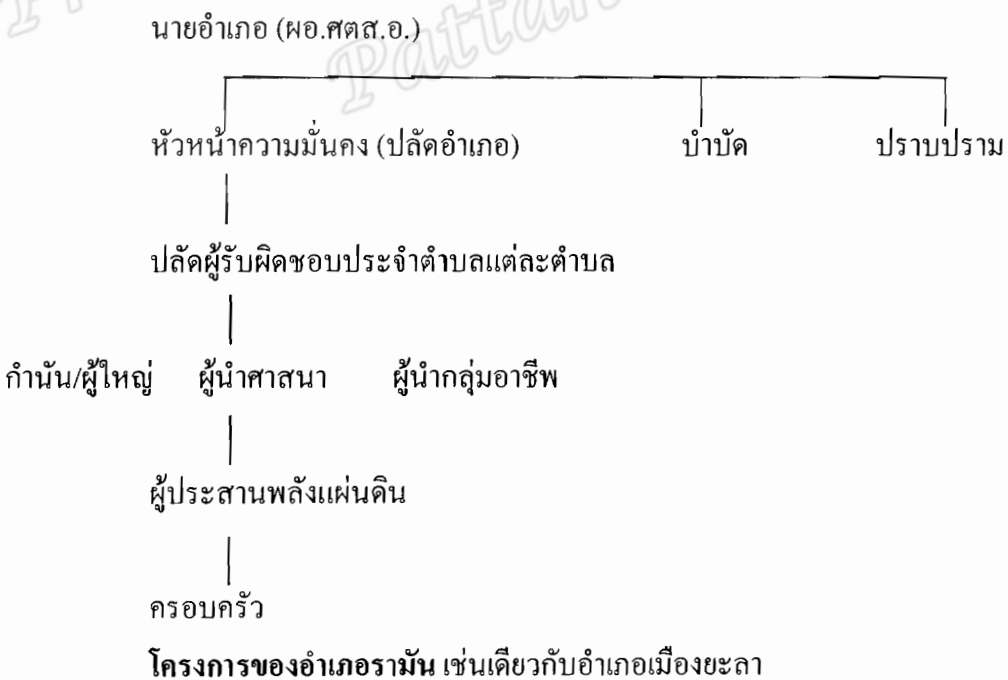
ศตส.จ. เริ่มจากในระดับจังหวัดที่มีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธานและกระจาย อำนาจและความรับผิดชอบลงมาตามลำดับ โดยเฉพาะในระดับชุมชน/หมู่บ้าน ที่มีการแต่งตั้งผู้ ประสาน พลังแผ่นดิน หมู่บ้าน/ชุมชนละ 25 คน เพื่อทำการเฝ้าระวังพื้นที่ ขณะเดียวกันก็มีการ บูรณาการงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดควบคู่กับงานด้านความมั่นคงการแก้ไขปัญหา

ความไม่สงบด้วย โดยการจัดตั้งเป็นชุดรักษาความสงบประจำหมู่บ้าน และมอบหมายภารกิจความรับผิดชอบครัวเรือนที่ชัดเจน เช่น การสำรวจข้อมูลคนแปลกหน้า จัดทำทะเบียนรถจักรยานยนต์ จัดทำทะเบียนอาวุธ ฯลฯ ถือเป็น การกระจายอำนาจความรับผิดชอบให้ชุมชนดูแลกันเอง

สวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน การดำเนินภายใต้โครงการ โรงงานสีขาว มีใน 2 ลักษณะคือ **หนึ่ง** การกระจายอำนาจภายในแบ่งเป็น 2 กลุ่มพื้นที่ คือ กลุ่มพื้นที่ 1 รับผิดชอบของโรงงานภายในอำเภอเมือง และกลุ่มพื้นที่ 2 รับผิดชอบโรงงานในอำเภอรอบนอก โดยในแต่ละกลุ่มพื้นที่จะมีหัวหน้าและทีมงานรวม 2 คน หัวหน้าจะเป็นผู้วางแผนและแบ่งงานเอง และหน้าที่ของชุดทำงานก็คือ ก) ประสานงานกับโรงงานเพื่อสร้างเครือข่าย โดยการดึงนายจ้างหรือตัวแทนนายจ้างเข้าร่วม จากนั้นนายจ้างหรือตัวแทนนายจ้างจะเป็นผู้ดึงลูกจ้างมาร่วมโครงการต่อไป ข) เชิญวิทยากรจากหน่วยงานอื่น เช่น สาธารณสุขไปให้ความรู้และ **สอง** การกระจายอำนาจสู่ชุมชนและตำบล

สำนักประชาสัมพันธ์ ภายใต้โครงการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ด้านการป้องกันยาเสพติด โดยผ่านหอกระจายข่าวของหมู่บ้าน โดยหน่วยงานราชการ ส่งเอกสาร หรือข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับยาเสพติดแล้วให้ชาวบ้านเป็นสื่อในการกระจายข่าว โดยใช้เสียงตามสาย เป็นการดึงประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา ยาเสพติดด้วย

สำนักงานคณะกรรมการกลางอิสลาม ใช้วิธีการกระจายอำนาจให้กับชุมชนใช้หลักทางศาสนาและผู้นำทางศาสนาอิสลามในการดำเนิน และสอดแทรกเรื่องพิษภัยของยาเสพติดให้ด้วย **อำเภอเมืองยะลา** มีลักษณะการกระจายอำนาจการทำงาน ดังปรากฏในแผนผัง

4.2 ฝ่ายปราบปราม

สถานีตำรวจภูธรจังหวัดยะลา ภายใต้โครงการอำนวยการด้านการปราบปราม ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ 2 คน และฝ่ายปฏิบัติของจังหวัดอีก 9 คน ซึ่งเป็นชุดล่อซื้อ จับกุม ตั้งจุดตรวจ นอกจากนี้แล้วตำรวจยังประสานการทำงานกับคณะกรรมการประสานพลังแผ่นดินในแต่ละหมู่บ้าน/ชุมชน ชุดคุ้มครองหมู่บ้าน (ชรบ.) ชุดอาสาสมัครพิทักษ์ถิ่น (อมถ.) ช่วยดูแลในพื้นที่ และมีการประสานกับทำงานกับป.ป.ส.ภาคใต้ด้วย

โครงการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในพื้นที่ สภ.เมือง และโครงการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด สภ.รามัน มีลักษณะการกระจายอำนาจคล้ายๆ กัน คือ ในชุดปฏิบัติการจะมีชุดชุมชนสัมพันธ์รับผิดชอบในการเฝ้าระวัง สร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติด ส่วนชุดปฏิบัติการ จะลงพื้นที่โดยได้รับความร่วมมือจากทุกคนในพื้นที่

4.3 ฝ่ายบำบัด

สาธารณสุขจังหวัด รับผิดชอบ งานอำนวยการ บริหารจัดการ รวบรวมข้อมูลส่งการไปยังระดับอำเภอ โดยสาธารณสุขอำเภอเป็นผู้รับผิดชอบงานด้านบำบัดทำหน้าที่ประสานกับโรงพยาบาลชุมชน สถานีอนามัย และยังกระจายอำนาจให้ผู้ประสานพลังแผ่นดิน หรือ อสม. ผู้นำศาสนา อบต. กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน

สาธารณสุขอำเภอรามัน ร่วมกับ ดชค., NGO, โรงพยาบาล, อบต. และ อส. จัดหลักสูตรค่ายที่มีกิจกรรมแฝงวิชาการ และมีโครงการอบรมวิชาชีพด้วย ซึ่งสาธารณสุขอำเภอเมืองก็มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบงานด้านยาเสพติดที่ทำงานประสานกับอสม. ในการจัดค่ายติดตามลงพื้นที่ เฝ้าระวังในพื้นที่ด้วย

4.4 กลุ่มเสี่ยง

โครงการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดในสถานศึกษามีการกระจายอำนาจใน 3 ลักษณะ คือ หนึ่ง ภายในหน่วยงาน โดยฝ่ายศึกษานิเทศก์ทำหน้าที่ติดตามสถานศึกษาว่ามีการดำเนินการตามแผนและมีผลการทำงานอย่างไร และฝ่ายส่งเสริม ทำหน้าที่ประสานกับหน่วยงานอื่น สอง ภายนอกหน่วยงาน โดยการจัดตั้งคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งเป็นตัวแทนมาจากส่วนราชการต่างๆ ทำหน้าที่ในการให้คำปรึกษาในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ และสาม ภายในชุมชน โดยการเชิญ กำนัน ผู้ใหญ่บ้านร่วมเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อให้ชุมชนมีส่วนรับรู้การทำงานด้านการป้องกันยาเสพติดของสถานศึกษาด้วย

ผลการดำเนินงาน (Product) ประกอบด้วย ทูตทางสังคมที่ขับเคลื่อนงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด การบูรณาการ/ความเชื่อมโยง (Integration) ของมาตรการนโยบาย และองค์กรในการแก้ไขปัญหายาเสพติดและด้านอื่นๆ การเปลี่ยนแปลงจำนวน ผู้ผลิต ผู้ค้า ผู้เสพยาเสพติด และการขยายภาคีความร่วมมือ ซึ่งจะได้กล่าวตามลำดับ

1. ทูตทางสังคมที่ขับเคลื่อนงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ทั้งฝ่ายป้องกัน ฝ่ายปราบปราม ฝ่ายบำบัดและกลุ่มเสี่ยง มีทูตทางสังคมที่จะขับเคลื่อนเพื่อป้องกันแก้ไข ปัญหายาเสพติด ทั้งนี้สืบเนื่องจากจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีความได้เปรียบกว่าที่อื่นตรงที่มีความ หลากหลายทางศาสนา หน่วยงานต่างๆ ที่ทำงานด้านยาเสพติดได้แก่

ศตส.จ.ยะลา ได้นำข้อได้เปรียบจุดนี้มาใช้ โดยสอดแทรกความรู้เรื่องยาเสพติดใน การดawah์ (การเผยแพร่ศาสนา) ของศาสนาอิสลาม เพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้อยู่เกี่ยวกับยาเสพติด ขณะเดียวกันก็นำหลักการศาสนามาใช้ในกระบวนการบำบัดและฟื้นฟูของผู้ติดยาเสพติดด้วย โดยมี ผู้นำศาสนาเป็นผู้ควบคุม เช่น ก่อนการถอนพิษยา ก็ให้มีการอ่านคัมภีร์อัลกุรอาน ละหมาด เพื่อเอาชนะอาการอยากยา เป็นต้น

โครงการโรงเรียนสีขาว เนื่องจากทุกคนมีความเข้าใจและรับรู้ถึงพิษภัยยาเสพติดจึง ให้ความร่วมมือทั้งฝ่ายลูกจ้างและนายจ้าง ในเรื่องค่าใช้จ่ายในการตรวจและจัดกิจกรรมต่างๆ นายจ้างเป็นผู้รับผิดชอบ และยังได้รับความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่เข้ามาตรวจหาสารเสพติดเป็น ประจำอยู่แล้ว

สำนักงานประชาสัมพันธ์ เนื่องจากประชาชนตระหนักถึงพิษภัยของยาเสพติดอยู่ แล้ว ดังนั้นในการนำนโยบายมาปรับเข้ากับแผนการทำงานจึงไม่มีปัญหา กล่าวคือต้องปรับแผนการ ประชาสัมพันธ์ให้เหมาะสมกับพื้นที่และกลุ่มเป้าหมาย เช่น ถ้าเป็นเรื่องที่ต้องให้เกิดความรู้ความ เข้าใจ ก็ใช้วิธีลงพื้นที่เพื่อพูดคุยกับชาวบ้าน โดยตรง จะได้ข้อมูลที่แท้จริง

สำนักงานคณะกรรมการอิสลาม ก็การใช้หลักศาสนานำทางเพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติด ต้องดึงเด็ก เยาวชนและชุมชนกลับมาอยู่ในกรอบวิถีชีวิตมุสลิม หลักศาสนามีทั้งข้อห้าม ข้อบังคับ ข้อปฏิบัติที่ดีอยู่แล้ว นับว่า “ศาสนา” เป็นทูตทางสังคมที่สำคัญ

โครงการของอำเภอเมืองยะลา เห็นว่าทูตทางสังคมที่สำคัญ คือ คน และศาสนา โดยคนในที่นี้หมายถึง ผู้นำชุมชน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ที่เป็นแกนนำหลักในการป้องกันปัญหายาเสพติด ส่วนศาสนา ก็คือการใช้หลักศาสนาบำบัด ที่ทั้งพระและมัสยิด จะต้องช่วยกัน ในลักษณะ การใช้หลักคำสอนของทั้งศาสนาพุทธและศาสนาอิสลาม สอดแทรกในการบรรยายธรรมเพื่อ ผลักดันให้ทุกคนในชุมชนตระหนักและช่วยกันแก้ไขปัญหายาอย่างจริงจัง

โครงการของอำเภอรามัน ให้ความสำคัญกับชุมชน และชุมชนที่ต้องร่วมมือกัน

1.2 ฝ่ายปราบปราม โดย โครงการอำนวยการด้านการปราบปราม ก็ได้รับความร่วมมือจากองค์กรต่างๆ เช่น คณะกรรมการประสานพลังแผ่นดิน ชรบ. อมถ. ฯลฯ เพื่อประสาน การทำงานร่วมกัน รวมทั้งการประสานกับแหล่งข่าวในพื้นที่ เพื่อติดตามควบคุมและจัดผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดให้หมดไปอย่างแท้จริง

โครงการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในพื้นที่สภ.เมือง และโครงการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในพื้นที่สภ.รามัน เห็นตรงกันว่า ทูตทางสังคมที่จะขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหายา

ยาเสพติด คือ บุคลากรทุกคนตั้งแต่ชาวบ้านที่ต้องให้เบาะแสผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดเพื่อให้เจ้าหน้าที่ เช่น ตำรวจ หรือ ป.ป.ส. ที่มีข้อมูลของผู้ค้าอยู่ด้วยเข้าจับกุม และส่งเข้าสู่กระบวนการบำบัด/ฟื้นฟู และเพื่อให้แก้ปัญหาได้อย่างยั่งยืนจะต้องให้ผู้นำชุมชน (กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน) ผู้นำศาสนา ช่วยสอดส่องดูแลความประพฤติของทุกคน โดยเฉพาะผู้ที่ผ่านกระบวนการแล้ว ไม่ให้หวนกลับไปเสพยาใหม่

1.3 ฝ่ายบำบัด คือ

สาธารณสุขจังหวัดยะลา กล่าวว่า ทูทางสังคมที่จะเป็นอุปสรรคต่อการป้องกัน/แก้ไขปัญหายาเสพติด คือ กำลังเจ้าหน้าที่ที่ไม่เพียงพอ งบประมาณที่ไม่ต่อเนื่อง ทำให้การทำงานสะดุดเป็นระยะ

สาธารณสุขอำเภอรามัน เห็นว่า ทูทางสังคมที่สำคัญคือ ความร่วมมือของประชาชน โดยเฉพาะกลุ่มแกนนำ และ การใช้หลักศาสนาบำบัดของศาสนาอิสลามในชุมชน

สาธารณสุขอำเภอเมือง กล่าวว่า ทูทางสังคมที่สำคัญคือ การทำงานของเจ้าหน้าที่ ไม่ว่าจะเป็นตำรวจ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข อบต. ชุมชน โรงเรียน ที่ต้องเข้มแข็งจริงจัง

1.4 กลุ่มเสี่ยง ภาระงานของ สำนักงานพื้นที่การศึกษาเขต 1 จ.ยะลา มีความเห็นคล้ายๆกับหลายๆหน่วยงาน กล่าวคือ เห็นว่า ทูทางสังคมที่ใช้ในการขับเคลื่อนการแก้ปัญหายาเสพติดได้ คือ การสนับสนุนบุคลากร งบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ โดยการเพิ่มเจ้าหน้าที่เพื่อเข้ามาช่วยจัดเตรียมข้อมูล เช่น ข้อมูลประวัติและพฤติกรรมนักเรียนใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ให้กับความต้องการของหน่วยงานต่างๆ ที่จะนำข้อมูลไปใช้ให้การสนับสนุนงบประมาณในการตรวจเยี่ยมบ้านนักเรียน และสนับสนุนอุปกรณ์สื่อสาร เช่น คอมพิวเตอร์ เพื่อให้การเรียกใช้และส่งต่อข้อมูลทำได้รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

2) การบูรณาการ/ความเชื่อมโยง (Integration) ของมาตรการ นโยบาย และองค์กรในการแก้ปัญหายาเสพติดและด้านอื่นๆ หน่วยงานต่างๆ มีการดำเนินการดังนี้

2.1 ฝ่ายป้องกัน

ศตส.จ.ยะลา เห็นว่ามีปัญหาในการบูรณาการเฉพาะในระดับการสั่งการเพื่อแปลงนโยบายสู่การปฏิบัติที่ยังไม่มีความเป็นเอกภาพ เช่น Road Map สั่งการโดย 3 หน่วยงาน คือ ป.ป.ส. ศตส. และศตส.มท. ทำให้เป็นภาระแก่ผู้ปฏิบัติในการรายงานผล หรือ ปฏิบัติงานธุรการเป็นต้น ส่วนในระดับปฏิบัติไม่มีปัญหา เพราะการดำเนินการแก้ปัญหายาเสพติดจะใช้การประชุมเพื่อรับทราบร่วมกันว่าแต่ละหน่วยงานมีแผนงาน โครงการ งบประมาณ เท่าใด แล้วมาปรับแผนปฏิบัติการให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา เช่น ขณะนี้มีปัญหาเรื่องความมั่นคง ก็มีการสั่งการให้ตั้งชุดตรวจ. ซึ่งคนกลุ่มนี้บางคนก็เป็นกรรมการหมู่บ้าน/ผู้ประสานพลังแผ่นดิน ซึ่งต้องทำงานด้านปัญหายาเสพติดอยู่แล้ว พวกเขา ก็จะบูรณาการการทำงาน โครงการต่างๆ เข้าด้วยกัน เกิดกระบวนการเรียนรู้ อันจะส่งผลให้การทำงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

โครงการโรงงานสีขาว ภารกิจหลักของหน่วยงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน คือ การให้ความคุ้มครองดูแลสวัสดิการของลูกจ้าง โดยการเข้าไปตรวจความปลอดภัยในการทำงาน ดูแลเรื่องความสะอาดและสิ่งแวดล้อมในโรงงาน และสอดแทรกความรู้เรื่องยาเสพติดเข้าไปด้วย หลายโรงงานให้ความร่วมมือ แต่มีบางโรงงานที่ยังไม่ให้ความร่วมมือ อันเนื่องมาจากการที่นายจ้าง หรือเจ้าของกิจการ ยังไม่เห็นถึงความสำคัญของกิจกรรมการให้ความรู้/การตรวจหาสารเสพติด เนื่องจากเห็นว่าโรงงานไม่ได้ประโยชน์ในรูปของตัวเงิน และยังคงต้องเสียเวลาให้ลูกจ้างมาทำ กิจกรรมดังกล่าวด้วย ประกอบกับการที่บางโรงงานเป็นกิจการระบบครอบครัว มักจะไม่ให้ความร่วมมือมากนัก อย่างไรก็ตาม การประชาสัมพันธ์โครงการอย่างต่อเนื่องตลอดจนการพบปะหารือ กับนายจ้างให้มากขึ้น ก็จะเป็นการประสานความเข้าใจให้มากขึ้นได้

สำนักงานประชาสัมพันธ์ ลักษณะการทำงานจะเป็นฝ่ายสนับสนุนและขยายผล โดยการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับรู้ข้อมูลต่างๆ และสรุปข่าวด้านการบำบัด และจำนวนผู้รับการ บำบัดมากกว่า ยังไม่มีการบูรณาการที่ชัดเจนเท่าใดนัก

สำนักงานคณะกรรมการอิสลาม นโยบายของรัฐบาลมุ่งให้เกิดการบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานต่างๆ ในการแก้ไขปัญหา ยาเสพติด ในทางปฏิบัติการบูรณาการที่แท้จริง ยังไม่ปรากฏ ขณะนี้แต่ละหน่วยงานเพียงทำตามนโยบายที่ได้รับการสั่งการลงมา คือ การป้องกัน แก้ไขปัญหา ยาเสพติดแต่เราลืมไปว่าปัญหาหลายๆ ปัญหาเชื่อมโยงกัน การจัดการปัญหาหนึ่งอาจ ทำให้ปัญหาอื่นๆ เติบโตขึ้น เช่น เมื่อรัฐบาลประกาศสงครามยาเสพติด ก็หยุดเรื่องการปราบปรามผู้มีอิทธิพล หรือหยุดการปราบปรามคอร์รัปชัน ซึ่งไม่ถูกต้องเพราะปัญหาต่างๆ เหล่านี้เกี่ยวเนื่องกัน เช่น ผู้ที่ค้ายาเสพติด มักเป็นผู้มีอิทธิพลหรือเป็นผู้ที่ร่ำรวยมาจากการคอร์รัปชัน

โครงการของอำเภอเมืองยะลา

โดยการชี้ให้ชุมชนเห็นพิษภัยของยาเสพติด เพื่อให้เกิดความตระหนักและช่วยป้องกัน ปัญหา ยาเสพติดด้วยตนเอง ให้เขาใช้ศักยภาพขององค์กรในชุมชน เช่น อบต. ผู้นำศาสนา นำนโยบายยาเสพติดมาปรับให้สอดคล้องกับหน้าที่ความรับผิดชอบ

โครงการของอำเภอรามัน เช่นเดียวกับ อำเภอเมืองยะลา ที่มุ่งเน้นความเข้มแข็งของชุมชนแปลงนโยบายเพื่อให้เหมาะกับสภาพพื้นที่

2.2 ฝ่ายปราบปราม

โครงการอำนวยการด้านการปราบปราม เดิมภารกิจหลักของหน่วยงาน คือ การปราบปราม ต่อมาเมื่อประกาศสงครามยาเสพติด ได้มีการปรับการทำงานเป็นการประสานงาน/ การให้ความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นมากขึ้น โดยการเข้าร่วมภารกิจด้านการป้องกัน (การอบรม เพื่อให้ความรู้แก่นักเรียนในเรื่องยาเสพติด) และบำบัด (การตรวจหาผู้เสพเพื่อนำเข้าสู่กระบวนการ บำบัด) แทนที่จะเป็นการปราบปรามอย่างเดียว ซึ่งมีผลทำให้การทำงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

โครงการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในพื้นที่สภ.เมืองและสภ.รามัน นโยบายยาเสพติด ทำให้ตำรวจต้องปรับแผนการทำงานที่แต่เดิมถือว่ายาเสพติดเป็นอาชญากรรมอย่างหนึ่งที่ต้องดำเนินการปราบปรามให้ได้ 100% มาเป็นการควบคุมป้องกันไม่ให้ลุกลามในลักษณะการป้องปราม

2.3 ฝ่ายบำบัด

สาธารณสุขจังหวัดยะลา หน่วยงานสาธารณสุขบูรณาการการทำงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยอาศัยคำสั่งจากนโยบายยาเสพติดที่ระบุชัดเจนว่า ทุกหน่วยงานจะต้องเร่งช่วยกันแก้ไขปัญหายาเสพติดกล่าวคือ ให้การสนับสนุนวิทยากร การตรวจสารเสพติดเพื่อให้ความรู้และตรวจหาสารเสพติดแก่ผู้ต้องขังในเรือนจำ หรือส่งเด็ก/เยาวชนที่ผ่านการบำบัดแล้วเข้าเรียนในระบบการศึกษานอกโรงเรียน เป็นการแปลงนโยบายสู่การปฏิบัติที่เห็นผลเป็นรูปธรรม

สาธารณสุขอำเภอรามัน เข้าร่วมการประชุมประชาคมหมู่บ้านเพื่อให้ข้อมูลเรื่องยาเสพติด เช่นเดียวกับสาธารณสุขอำเภอเมือง ที่ต้องปรับแผนการทำงานในด้านการติดตามผู้ผ่านการบำบัดให้รัดกุมขึ้น โดยให้คน/ชุมชนรายงานผลขึ้นมา

2.4 กลุ่มเสี่ยง

สำนักงานพื้นที่การศึกษาเขต 1 จ.ยะลา ประสานกับหน่วยงานด้านปราบปราม(ตำรวจ) ด้านบำบัด (สาธารณสุข) ให้ความรู้เรื่องยาเสพติดแก่นักเรียน และเพื่อให้เด็ก/เยาวชนต้นตอในพิษภัยของยาเสพติดจึงได้จัดกิจกรรมให้มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น

3) การเปลี่ยนแปลงจำนวนผู้ผลิต ผู้ค้า ผู้เสพยาเสพติด หน่วยงานต่างๆ มีการดำเนินงานดังนี้

3.1 ฝ่ายป้องกัน

ตตส.จ.ยะลา นับตั้งแต่ประกาศสงครามยาเสพติดจำนวน ผู้ผลิต ผู้ค้า และผู้เสพมีจำนวนลดลงเช่นเดียวกับ โครงการโรงงานสีขาว ที่พบว่าในระยะหลังจากการสุ่มตรวจปีสวาะยังไม่พบผู้เสพ อาจเนื่องจากประกาศสงครามยาเสพติดที่ทำให้ยาเสพติดหาซื้อได้ยากขึ้น และอีกเหตุผลหนึ่งคือ นายจ้างจะไม่รับคนงานที่มีประวัติเสพยา เพราะมีผลต่อชื่อเสียงของโรงงานและอาจก่อให้เกิดอุบัติเหตุขณะทำงานได้

สำนักงานประชาสัมพันธ์ ภาระงานสำนักงานประชาสัมพันธ์ไม่เกี่ยวข้องกับจำนวนผู้ผลิต ผู้ค้าหรือผู้เสพโดยตรง จึงไม่มีข้อมูลในส่วนนี้ เช่นเดียวกับสำนักงานคณะกรรมการอิสลามก็ไม่มีข้อมูลในเรื่องนี้เช่นกัน

โครงการของอำเภอเมืองยะลา กล่าวว่า จำนวนผู้ค้า ผู้เสพ ผู้ผลิต ลดลงจากเดิมเป็นจำนวนมากแสดงให้เห็นว่าดำเนินนโยบายมาถูกทางแล้ว

โครงการของอำเภอรามัน พบว่า จำนวนผู้ค้า ผู้เสพ ผู้ผลิต ลดลงเช่นเดียวกัน

3.2 ฝ่ายปราบปราม

โครงการอำนวยการด้านการปราบปราม สรุปว่าก่อนที่จะประกาศสงครามยาเสพติดในจังหวัดยะลาไม่พบผู้ผลิตและผู้ค้ารายใหญ่ มีแต่ผู้ค้ารายย่อยและผู้เสพซึ่งมีจำนวนมากพอสมควร แต่หลังจากประกาศสงครามยาเสพติด พบว่าไม่ค่อยมีทั้งสองกลุ่ม ปัจจุบันยาบ้าหายาก แต่กลับมียาแก้ไอที่วัยรุ่นนิยมใช้ผสม โค้กคิมแทน ในช่วงก่อนประกาศสงครามยาเสพติดจับได้ประมาณ 9-10 ราย แต่หลังจากประกาศสงครามแล้ว จับกุมได้เดือนละ 1-2 ราย

ในช่วง ก.พ.46-เม.ย.46 มีผู้ค้ารายย่อยประมาณ 393 คน หลังจาก Re x-ray รอบ 2 พบอีก 38 ราย ในรอบที่ 3 ขึ้นบัญชีอยู่ 9 ราย จับแล้ว 6 ราย เหลืออีก 3 ราย ซึ่งขณะนี้ยุติบทบาทชั่วคราว แต่ก็ต้องเฝ้าระวังติดตามไม่ให้ทำการค้ายาเสพติดอีก

โครงการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในพื้นที่สภ.เมือง พบว่ามีการเปลี่ยนแปลงจำนวนผู้ผลิต ผู้ค้า ผู้เสพ ดังนี้ ช่วงก่อนประกาศสงครามยาเสพติด สถานการณ์ยาเสพติดรุนแรงมากส่วนใหญ่เป็นผู้ค้ารายย่อย เพราะยะลาไม่ใช่แหล่งผลิต ไม่มีจุดพักยาแต่เป็นลักษณะของการซื้อเพื่อแบ่งกันเสพในกลุ่ม ต่อมาในช่วงประกาศสงครามยาเสพติดพบว่ามี 216 รายหลังจากดำเนินการปราบปรามจับกุมเหลือ 10 ราย ช่วง Re x-ray เหลือ 4 ราย ได้ดำเนินการจับกุม 1 ราย คงเหลืออยู่เพียง 3 ราย แต่ยังไม่พบการกระทำผิด ซึ่งเจ้าหน้าที่ก็ยังคงติดตามเฝ้าดูพฤติกรรม

โครงการสภ.รามัน ไม่ได้กล่าวถึงรายละเอียดในเรื่องนี้แต่ประการใด

3.3 ฝ่ายบำบัด

สาธารณสุขจังหวัดยะลา พบว่า จำนวนผู้เสพรายใหม่ลดน้อยลง ในช่วงแรกที่ประกาศสงครามยาเสพติด มีผู้มารายงานตัวมากขึ้น ซึ่งช่วงที่ 2 และ 3 หลังประกาศชัยชนะแล้วมีผู้มารายงานตัวน้อยลง จึงต้องมีการประสานไปยังสำนักงานคุมประพฤติและนำพรบ.ฟื้นฟู มาใช้เพื่อบังคับบำบัด อย่างไรก็ตามด้านพฤติกรรมของผู้เสพ พบว่า มีการดื่มสุราสูงขึ้น ใช้ยาแก้ไอ เสพยาจุดกันยุงมากขึ้น ทดแทนยาเสพติด เช่น ยาบ้าที่หายากและมีราคาแพง

สาธารณสุขอำเภอเมืองยะลา พบว่า ผู้เสพกัญชาที่ผ่านการเข้าค่ายบำบัดจะเลิกได้มากกว่าผู้เสพกาวที่มีการกลับมาเสพซ้ำเนื่องจากสมองถูกทำลายไปมาก โดยสรุปจำนวนผู้เสพนี้นับว่ามีจำนวนลดลง

สาธารณสุขอำเภอรามัน กล่าวว่า ก่อนประกาศสงครามยาเสพติดผู้เสพส่วนใหญ่เสพกัญชาคมกาว ต้มยาแก้ไอ หลังจากประกาศสงคราม มีการเปลี่ยนไปดมกาว เสพกระท่อมหลังจากผ่านการบำบัดแล้วซึ่ง สอ.รามัน เห็นว่า แนวโน้มในอนาคตจะมีผู้เสพเพิ่มขึ้น เพราะผู้เสพยาส่วนใหญ่เป็นคนว่างงาน หรือเป็นผู้ที่มีการศึกษาน้อย

3.4 กลุ่มเสี่ยง

สำนักงานพื้นที่การศึกษาเขต 1 จ.ยะลา พบว่าก่อนการประกาศสงครามยาเสพติดมีข้อมูลว่านักเรียนมัธยม เสพ ซ้ำ/ขายยา หลังจากประกาศสงครามกลุ่มเสี่ยงที่เป็นเด็กเยาวชนลดลงมาก แต่กลับมามีพฤติกรรมสูบบุหรี่ และดื่มเหล้าแทน

4) การขยายภาคีความร่วมมือ

4.1 ฝ่ายป้องกัน

ศตส.จ.ยะลา เนื่องจาก ศตส.จ.เป็นหน่วยอำนวยการ มีหน้าที่ควบคุมกำกับและติดตามการปฏิบัติของหน่วยงานต่างๆ ให้เป็นไปตามนโยบาย ให้การสนับสนุนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในเรื่องงบประมาณ ในการจัดทำแผนปฏิบัติการต่างๆ โดยมีเป้าหมายสุดท้ายคือ การก่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ในระดับชุมชนเพื่อสร้างหมู่บ้านชุมชนเข้มแข็งเอาชนะยาเสพติดแบบยั่งยืน ถ้าชุมชนเข้มแข็งร่วมมือกันก็ยิ่งแก้ไขปัญหาอื่นๆ ได้อีก

ดังนั้น การขยายภาคีความร่วมมือกันไปยังหมู่บ้านหรือชุมชน ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเองจะได้ผลมากกว่าการสั่งให้ทำ โดยที่ชาวบ้านไม่ได้ตระหนักว่านั่นคือปัญหาของเขา วิธีการที่ทำได้คือการอบรมผู้ประสานพลังแผ่นดิน ให้ทราบถึงสถานการณ์ปัญหาเสพติด นโยบายในการป้องกันและแก้ไขและบทบาทหน้าที่ของเขาว่าต้องทำอะไรบ้าง วิธีการจะแก้ปัญหาคาแฟระบาดยาเสพติดในระยะยาว

โครงการโรงงานสีขาว คือการพยายามทำความเข้าใจกับนายจ้างหรือผู้ประกอบการให้มากขึ้น เพื่อให้ร่วมมือกับภาครัฐมากยิ่งขึ้น

สำนักงานประชาสัมพันธ์ แบ่งเครือข่ายความร่วมมือเป็น 2 ส่วน คือ ภาคประชาชนโดยการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเผยแพร่ข่าวสารยาเสพติดผ่านเสียงตามสาย และภาคหน่วยงานในลักษณะการขอข้อมูลเพื่อนำมาประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบ

สำนักงานคณะกรรมการอิสลาม ยังคงให้ความสำคัญกับผู้นำชุมชนทั้งที่เป็นผู้นำศาสนาและผู้นำชุมชน

โครงการของอำเภอเมืองยะลา เน้นหลักศาสนบำบัด ให้ความสำคัญกับกฎทางสังคมดึงชาวบ้านให้เข้ามามีส่วนร่วมกับภาครัฐ เช่น ไม่ไปงานศพ ไม่คบค้าสมาคม ไม่ให้กู้เงินกองทุน ไม่ไปร่วมงานแต่งงาน เป็นต้น ทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดเกิดความสำนึกและไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดอีก

โครงการของอำเภอรามัน มีความร่วมมือกับชุมชน และผู้นำชุมชนเช่นเดียวกัน

4.3 ฝ่ายบำบัด

สาธารณสุขจังหวัดยะลา โดยการประสานการทำงานกับอำเภอในการประชุมอบรมผู้นำชุมชน

ส่วนสาธารณสุขอำเภอเมืองยะลา ประสานงานกับ อสม.เพื่อหาข้อมูลในพื้นที่เช่นเดียวกัน

สาธารณสุขอำเภอรามัน ที่สอดแทรกความรู้เรื่องยาเสพติดในการประชุมของประชาคมหมู่บ้าน โดยร่วมมือกับเจ้าหน้าที่สถานีอนามัยประจำตำบลด้วย และพบว่าความร่วมมือของภาคประชาชนจำกัดอยู่เฉพาะกลุ่มแกนนำเท่านั้น ชาวบ้านทั่วไปยังมีส่วนร่วมไม่มากนัก

4.4 กลุ่มเสี่ยง

สำนักงานพื้นที่การศึกษาเขต 1 จ.ยะลา โดยการขอความร่วมมือจากกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เข้าร่วมเป็นกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อขยายความร่วมมือให้ครอบคลุมทั้งพื้นที่

กล่าวโดยสรุป หน่วยงานทุกงานต่างทำงานในความรับผิดชอบของตนเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ คือ การปราบปรามยาเสพติดให้สิ้นซาก และแต่ละหน่วยงานมีข้อเสนอแนะต่อคำถามที่ว่า “กิจกรรมหรือการดำเนินงานขององค์กรของท่านสามารถที่จะดำเนินการหรือแก้ไขปัญหา ยาเสพติดในระยะยาวได้หรือไม่เพราะอะไร และท่านมีข้อเสนอแนะอย่างอื่นหรือไม่อย่างไรบ้าง” ดังนี้

1. ฝ่ายป้องกัน

คำถาม	ศตส.จ.ยะลา	สวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน
1. กิจกรรมหรือการดำเนินงานขององค์กรของท่านสามารถที่จะดำเนินหรือแก้ไขปัญหา ยาเสพติดในระยะยาวได้หรือไม่	ได้ ถ้ามีการทำงานอย่างต่อเนื่อง และจริงจัง	ได้ โดยรัฐบาลต้องสนับสนุนให้มีการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง ในลักษณะต่อไปนี้ สนับสนุนงบประมาณ ประชาสัมพันธ์นโยบายยาเสพติด และให้มีการตรวจสอบและรายงานผลอย่างต่อเนื่อง
	สำนักงานประชาสัมพันธ์	สำนักงานคณะกรรมการอิสลาม
	ไม่ตอบชัดเจน แต่ให้ความเห็นว่าขอให้ใช้นโยบายนี้ต่อไปและทำให้เข้มข้น โดยเฉพาะการปราบปราม	ได้ ถ้ามีความต่อเนื่อง กล่าวคือ ต้องมีการทำตามมติที่ตกลงกันไว้แล้ว และอีกเหตุผลหนึ่งที่เป็นจุดอ่อนของเราคือ เราประชุมทำแผนแค่ 1 วัน แต่หวังประโยชน์ระยะยาวถึง 5 ปีลงทุนน้อยแต่หวังผลมาก
	อำเภอเมืองยะลา	อำเภอรามัน
	ไม่ตอบชัดเจน	ไม่ตอบชัดเจน
2. ท่านมีข้อเสนอแนะอย่างอื่นหรือไม่อย่างไรบ้าง	ศตส.จ.ยะลา มี ดังนี้ 1. นโยบายต้องต่อเนื่อง มิเช่นนั้นการทำงานในระดับปฏิบัติการจะชะงัก 2. เพิ่มบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น อบต. ให้มีส่วนในการแก้ปัญหา ยาเสพติดได้	สวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน มี ดังนี้ 1. ตรากฎหมายยาเสพติด โดยเฉพาะ 2. ปลุกจิตสำนึกให้ผู้ใช้แรงงานตระหนักในพิษภัยยาเสพติด

	<p>3. เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน ให้ตระหนักว่าปัญหา ยาเสพติดเป็นหน้าที่ที่ทุกคนต้องช่วยกันแก้ไข มิใช่ปัญหาของรัฐฝ่ายเดียว</p>	
	<p>สำนักงานประชาสัมพันธ์</p>	<p>สำนักงานคณะกรรมการอิสลาม</p>
	<p>มี ดังนี้ คือ</p> <p>เพิ่มการเสริมขวัญกำลังใจให้กับผู้ปฏิบัติงานด้านยาเสพติดที่เสียชีวิต โดยการไปร่วมงานศพ หรือให้ความช่วยเหลือในด้านต่างๆ เพื่อให้ครอบครัวผู้เสียชีวิตไม่รู้สึกรว่าถูกทอดทิ้ง ควรกำหนดเป็นนโยบายแห่งชาติ</p>	<p>มี ดังนี้ คือ</p> <p>ต้องขจัด 4 อ. คือ อ.1(อวิชา), อ.2 (อคติ), อ.3 (อบายมุข), อ.4 (อธรรม)</p>
	<p>อำเภอเมืองยะลา</p>	<p>อำเภอรามัน</p>
	<p>มี ดังนี้ คือ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.เจ้าหน้าที่ จะต้องปฏิบัติงานด้วยความตั้งใจจริง ทำให้ชาวบ้านตระหนักถึงพิษภัยยาเสพติดให้ได้ 2. การให้ความช่วยเหลือแก่ผู้เสพที่ผ่านการบำบัดแล้ว ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้ว่างงาน โดยการฝึกอาชีพและให้เงินกู้ในการประกอบอาชีพ 3. การให้ความรู้ในเรื่องชีวิตครอบครัว เพื่อชะลอการแต่งงานออกไปจนกว่าจะมีวุฒิภาวะเพียงพอ มิเช่นนั้นจะเกิดปัญหาการหย่าร้างและเด็กที่มาจากครอบครัวนี้ก็จะปัญหาสังคมและอาจใช้ยาเสพติด 	<p>ไม่ระบุ</p>

2. ฝ่ายปราบปราม

คำถาม	โครงการอำนวยการด้านการปราบปราม	สภ.เมือง	สภ.รามัน
1. กิจกรรมหรือการดำเนินงานขององค์กรของท่านสามารถที่จะดำเนินหรือแก้ไขปัญหาเสพติดได้หรือไม่	ได้ โดยการส่งเสริมเจ้าหน้าที่ที่เป็นมุสลิมเข้าร่วมในชุดปฏิบัติการเพื่อสะดวกในการทำงานและในการสื่อสาร	ไม่ตอบชัดเจน	ได้ แต่ต้องทำในลักษณะต่อเนื่องสม่ำเสมอ
2. ท่านมีข้อเสนอแนะอย่างอื่นหรือไม่ อย่างไรบ้าง	มี ดังนี้ คือ <ol style="list-style-type: none"> นโยบาย ต้องมีความต่อเนื่องและมีเป้าหมายการทำงานที่ชัดเจน การชะลอการดำเนินการด้านยาเสพติดอันเนื่องมาจากปัญหาความมั่นคงอาจทำให้ยาเสพติดกลับมาได้ และที่สำคัญคือเมื่อประกาศนโยบายยาเสพติดแล้วควรให้เวลาผู้ปฏิบัติจัดทำแผนปฏิบัติการอันจะทำให้แผนมีความรอบคอบมากยิ่งขึ้น งบประมาณ ในการดำเนินการควรส่งมาก่อนกำหนด เพื่อจะได้มีเวลาจัดเตรียมแผนปฏิบัติงาน การสร้างจิตสำนึกให้ประชาชน ตระหนักถึงอันตรายของยาเสพติด ไม่ใช่เป็นหน้าที่ของหน่วยงานใดโดยเฉพาะ 	มี โดยทั้ง สภ.เมือง และสภ.รามัน เห็นตรงกันว่า นอกจากนโยบายการปราบปราม ต้องมีความต่อเนื่องแล้ว จะต้องมีการประเมินผลเพื่อปรับแผนการทำงานให้สอดคล้องกับความเป็นจริงมากขึ้น	

3. ฝ่ายบำบัด

คำถาม	สาธารณสุขจังหวัดยะลา	สาธารณสุขอำเภอเมือง	สาธารณสุขอำเภอรามัน
1. กิจกรรมหรือการดำเนินงานขององค์กรของท่านสามารถที่จะดำเนินหรือแก้ไขปัญหา	ได้ แต่ต้องมีการปรับการทำงานดังนี้ <ol style="list-style-type: none"> การเสริมแรงการทำงานของเจ้าหน้าที่ ที่ต้องครอบคลุมถึงเจ้าหน้าที่ในระดับล่างด้วย 	ได้ ถ้านโยบายมีความต่อเนื่อง	ได้ มาตรการประกาศสงครามยาเสพติดเหมือนเป็นการจู่โจมประกายการปราบปราม

ยาเสพติดได้หรือไม่	2. การตรวจสอบคัดกรองผู้เสพ เนื่องจากยาบ้าหายากขึ้น จึงควรมี มาตรการป้องกันการใช้ยาเสพติดชนิด อื่น เช่น ยาแก้ปวด หรือยาไอผสมโค้กด้วย		ทุกหน่วยงานต้องทำงาน อย่างต่อเนื่องจึงจะ ได้ผล
2. ท่านมีข้อเสนอแนะ อย่างอื่นหรือไม่ อย่างไร บ้าง	มี โดยการสร้างจิตสำนึกให้กับเด็กและ เยาวชน โดยการบรรจุเนื้อหาเกี่ยวกับ ยาเสพติดไว้ในหลักสูตรการเรียนการ สอน	มี โดยการสร้าง สิ่งแวดล้อมใหม่ให้กับผู้ ที่ผ่านการบำบัดวิธีการ หนึ่งคือ การให้โอกาส พวกเขาทำงาน	มี โดยการให้การศึกษา และสร้างอาชีพและควร เพิ่มบทบาทของอบต.ใน การสร้างอาชีพให้กับ ชุมชน

4. กลุ่มเสี่ยง

คำถาม	สำนักงานพื้นที่การศึกษาเขต 1 จ.ยะลา
1. กิจกรรมหรือการดำเนินงานขององค์กรของท่านสามารถที่จะ ดำเนินหรือแก้ไขปัญหาเสพติดได้หรือไม่	ได้ วิธีการหนึ่ง คือ การจัดกิจกรรมร่วมกับผู้ปกครอง และชุมชนอย่างสม่ำเสมอ จะก่อให้เกิดความร่วมมือ และป้องกันปัญหาเสพติดในระยะยาวได้
2. ท่านมีข้อเสนอแนะอย่างอื่นหรือไม่ อย่างไรบ้าง	ได้ โดยการจัดตั้ง “องค์กรเฉพาะ” ขึ้นเพื่อดูแลเรื่อง ยาเสพติดในสถานศึกษา

4.2 จังหวัดสงขลา

ปัจจัยนำเข้า (Input) ประกอบด้วย ศักยภาพความพร้อม ระบบสนับสนุนและนโยบายและ มาตรการ ซึ่งจะได้กล่าวตามลำดับ คือ

1) ศักยภาพความพร้อม ของฝ่ายป้องกันปราบปราม ฝ่ายบำบัด และกลุ่มเสี่ยงของจังหวัด สงขลา มีดังนี้

1.1 ฝ่ายป้องกัน ศักยภาพความพร้อม หรือความรู้ความเข้าใจของหน่วยงานในฝ่ายป้องกัน มีดังนี้ คือ ศตส.จ.สงขลา ในโครงการติดตามการประเมินผลการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติดสงขลา พบว่า มีความพร้อมที่จะปฏิบัติตามนโยบาย แต่มีข้อสังเกตว่าการแก้ปัญหา ยาเสพติดจะบรรลุเป้าหมายจะต้องมีการบูรณาการ ทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนและประชาชน เป็นสำคัญ ที่สำคัญคือจังหวัดจะต้องขอความร่วมมือให้ทุกฝ่ายดำเนินการอย่างจริงจัง

อำเภอเมืองสงขลา ในโครงการพัฒนาแกนนำและอาสาสมัครพลังแผ่นดินเพื่อต่อสู้เอาชนะ ยาเสพติดอำเภอเมือง ในส่วนของผู้ปฏิบัติมีความเข้าใจเป็นอันดีและมีความเห็นว่าการที่รัฐบาล ประกาศนโยบายยาเสพติด 1) เพื่อที่จะปรับปรุงแบบการทำงานแบบเดิมที่เป็นแบบแยกส่วนให้

เป็นแบบบูรณาการ (ยกตัวอย่างเช่น แต่เดิมด้านปราบปรามเป็นหน้าที่ของตำรวจ ด้านบำบัดเป็นหน้าที่ของกระทรวงสาธารณสุข) นโยบายยาเสพติดทำให้ต้องปรับบทบาทของศูนย์ยาเสพติดเป็นศูนย์ต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติด โดยการกำหนดยุทธศาสตร์และมีหน่วยงานรับผิดชอบงานทุกพื้นที่ เช่น ศตส.อ.เมืองสงขลาที่รับผิดชอบเฉพาะเขตอำเภอเมืองสงขลา และ 2) นโยบายยาเสพติดทำให้เป้าหมายในการทำงานชัดเจนขึ้น เห็นได้จากในช่วงประกาศสงครามยาเสพติด แต่ละพื้นที่จะต้องระดมให้ได้ว่ามีบุคคลเป้าหมายเท่าไร แล้วเสนอไปยังศูนย์จังหวัดและศูนย์ชาติต่อไป และจะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในวันที่ 30 เมษายน 2547 โดยเป้าหมายของผู้ค้าต้องลดลง 100% ผู้เสพต้องลดลง 70% และความพึงพอใจของประชาชนต้องไม่น้อยกว่า 90%

อำเภอสะเดา ในโครงการพัฒนาแกนนำและอาสาสมัครพลังแผ่นดินเพื่อต่อสู้เอาชนะยาเสพติดอำเภอสะเดา นายอำเภอสะเดา กล่าวว่า เนื่องจากสภาพพื้นที่ของอำเภอสะเดา เป็นพื้นที่ชายแดนติดกับประเทศมาเลเซีย 2 จุด คือ ด่านปาดังเบซาร์ และด่านนอก ซึ่งนับว่าเป็นพื้นที่ล่อแหลมต่อการแพร่ระบาดของยาเสพติด เพราะมีดีสโก้บาร์ และสถานบันเทิงต่างๆ ที่อาจเป็นแหล่งซื้อขายยาเสพติดได้ทางอำเภอเองก็ได้มีมาตรการในการแก้ไขปัญหายาเสพติด ก่อนที่จะมีการประกาศนโยบายยาเสพติดเช่น ก. โครงการหมู่บ้านปลอดยาเสพติด ข. โครงการอำเภอเคลื่อนที่กินพุงปลาที่นายอำเภอและเจ้าหน้าที่ไปเยี่ยมเยียนมัสยิดและพื้นที่ห่างไกลในทุกวันศุกร์ เพื่อลดช่องว่างระหว่างรัฐและประชาชนและดึงผู้นำศาสนามาร่วมแก้ปัญหาเสพติดด้วย ในประเด็นนี้ ปลัดอำเภอสะเดา ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติการลงไป ก็มีความเห็นสอดคล้องกับนายอำเภอ กล่าวคือ ในช่วงก่อนประกาศสงครามยาเสพติด นอกจากโครงการทั้ง 2 แล้ว เมื่อมีการประชุมระดับตำบลหมู่บ้าน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน จะให้ความรู้ในเรื่องยาเสพติดแก่ชาวบ้านนอกเหนือจากเรื่องประจำที่ต้องแจ้งให้ชาวบ้านอยู่แล้ว และกำนัน ผู้ใหญ่บ้านจะคอยสอดส่องและให้ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ค้าหรือผู้เสพยาแก่อำเภอ อำเภอก็จะประสานกับฝ่ายปราบปรามเพื่อจับกุม นอกจากนี้แล้วยังมีการจัดกิจกรรมต่างๆ เช่น การฝึกอบรมผู้นำเยาวชน หรือการจัดกีฬาต้านภัยยาเสพติด เป็นต้น

และปลัดอำเภอสะเดา ยังได้เสริมว่าในช่วงประกาศนโยบายยาเสพติด การทำงานมีความเข้มข้น กล่าวคือ ศตส.จ.มอบนโยบายมายัง ศตส.อ.เพื่อรับทราบภารกิจ และมีการจัดโครงการต่างๆ เพิ่มขึ้น เช่น โครงการพัฒนาแกนนำและอาสาสมัครพลังแผ่นดินเพื่อต่อสู้เอาชนะยาเสพติด ตลอดจนมีการตั้งจุดตรวจเพื่อตรวจค้นรถที่ผ่านเข้าออกชายแดน รวมถึงมีการส่งสายของตำรวจเฝ้าสังเกตผู้ที่มีพฤติกรรมต้องสงสัยด้วยและในช่วงจังหวัดสีขาว อำเภอได้ส่งชุดตัวแทนและวิทยากรเข้าไปประชุมแกนนำพลังแผ่นดินในพื้นที่

อำเภอหาดใหญ่ ปลัดอำเภอในฐานะผู้ปฏิบัติกล่าวว่า ความพร้อมในการปฏิบัติงานมีอยู่แล้ว และมีความเห็นว่านโยบายในช่วงประกาศสงครามยาเสพติดให้ความสำเร็จและเอาจริงจึงด้านการปราบปรามเป็นหลักส่วนการป้องกัน และการบำบัดเป็นรอง

1.2 ฝ่ายปราบปราม ในโครงการปฏิบัติงานของฝ่ายอำนวยการด้านปราบปรามผู้ค้า ผู้เสพ ของอำเภอเมืองจังหวัดสงขลา โดยผู้กำกับสถานีตำรวจภูธรจังหวัดสงขลา กล่าวว่าในส่วนของ ตำรวจมีศักยภาพความพร้อมอยู่แล้ว เพราะในแผนแม่บทของสำนักงานตำรวจแห่งชาติงาน ยาเสพติดก็เป็นงานด้านหนึ่งของการปราบปรามอาชญากรรม รัฐบาลชุดก่อนๆ ก็มีการออกคำสั่งอยู่ เป็นระยะ เมื่อถึงสมัย พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี ได้ออกคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี เพื่ออำนวยการด้านการป้องกัน ปราบปราม บำบัดไปพร้อมๆกัน กล่าวคือ ผู้ที่ไม่ติดไม่เสพก็ป้องกัน ผู้ผลิต ผู้ค้า ก็ปราบปราม และผู้ติด ผู้เสพก็ส่งเข้ารับการบำบัด ซึ่งนายกรัฐมนตรีได้เชิญผู้บังคับการ ตำรวจภูธรจังหวัดเข้ารับทราบนโยบายนี้เมื่อปลายเดือนมกราคม 2546 และการที่รัฐบาลได้กำหนด เครื่องมือต่างๆ เช่น พ.ร.บ.ยึดทรัพย์ พ.ร.บ.ฟอกเงิน ฯลฯ ทำให้การทำงานราบรื่น และจากการที่ นายกรัฐมนตรีประกาศสงครามยาเสพติดสั่งการให้ทุกจังหวัดทั่วประเทศไทยดำเนินการพร้อมกัน ทำให้เชื่อมโยงข้อมูลกัน ทำให้ผู้ค้าหลบหนีหรือหลุดรอดจากการจับกุมไปไม่ได้ ปัจจุบันผู้ค้าหนี จากเชียงใหม่ มาอยู่หาดใหญ่ก็มีการแจ้งข้อมูลให้กันและกัน ทำให้จับกุมได้

สำหรับนโยบายของฝ่ายปราบปรามก่อนที่จะมีการประกาศสงครามยาเสพติด นโยบาย ทั่วไปที่มีการจัดชุดปฏิบัติการทุกสถานีตำรวจเพื่อทำงานด้านปราบปรามยาเสพติด มีปัญหา อุปสรรค คือ การไม่มีเครื่องมือเฉพาะในการปฏิบัติต่อผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด เช่น เมื่อก่อนผู้เสพ ติดคุกแค่ 6 เดือน ถึง 3 ปี ซึ่งเป็นโทษที่เบามาก และมีข้อจำกัดในเรื่องงบประมาณที่ไม่มีเพียงพอ บางครั้งต้องใช้เงินส่วนตัว

แต่เมื่อประกาศสงครามยาเสพติด ก็ต้องมาปรับนโยบายให้เฉพาะขึ้น กล่าวคือต้องมี การ X-ray พื้นที่เพื่อหาผู้ค้า ผู้เสพ โดยใช้วิธีประชาคม คือให้ชุมชนส่งรายชื่อผู้ค้า ผู้เสพ มาแล้วฝ่าย ปราบปรามก็จะเฝ้าสังเกตพฤติกรรม หากมีหลักฐานชัดเจนก็จะใช้ พ.ร.บ. ต่างๆ เข้าดำเนินการ ขึ้นอยู่ว่าจะทำผิดข้อหาใด และเพื่อให้จำนวนผู้ค้ามีความแน่นอนฝ่ายปราบปรามจะใช้บัญชีผู้ค้า เดิมของ ป.ป.ส. เป็นฐาน (234 ชื่อ) เมื่อทำ Re x-ray ปรากฏว่าจำนวนผู้ค้าเพิ่มขึ้น (545 ชื่อ)

สำหรับในช่วงจังหวัดสีขาว คำว่า “สีขาว” เราเอาอะไรเป็นตัววัด ถ้าสีขาวหมายถึงเป้าหมาย ที่เรากำหนดไว้ (545 ชื่อ) จับกุมได้หมดแล้ว ถือว่าเป็นช่วงจังหวัดสีขาวแล้ว แต่ในความเป็นจริงเรา ต้องมีการดำเนินการอีกอย่างต่อเนื่องในลักษณะการบูรณาการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยยึด พื้นที่เป็นตัวตั้ง

และในระดับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ มีความเห็นสอดคล้องกันและมีความพร้อมในการทำงาน เพียงแต่ต้องปรับการทำงานให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดมากขึ้นจากแต่เดิมที่ทำงานกันเรื่อยๆ

โครงการปราบปรามยาเสพติดสภ.เมืองสงขลา โดยผู้ปฏิบัติกล่าวว่าในฐานะผู้ปฏิบัติมี ความพร้อมที่จะปฏิบัติตามคำสั่ง ซึ่งสอดคล้องกับโครงการปราบปรามยาเสพติดสภ.หาดใหญ่ ทั้ง ในระดับบริหาร(ผู้กำกับสถานีตำรวจภูธรอำเภอหาดใหญ่) และระดับปฏิบัติการ(ชุดปราบปราม ยาเสพติด) ซึ่งกล่าวตรงกันว่าเข้าใจให้ความสำคัญและพร้อมปฏิบัติตามนโยบายนี้ เพราะการ

ปราบปรามยาเสพติดเป็นหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติ เพียงแต่ว่าในช่วงประกาศสงครามยาเสพติด ต้องทำงานกันเข้มข้นมากขึ้น และที่มีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมบ้างคือ ต้องปรับการทำงานเป็นการบูรณาการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่มีหน้าที่ความรับผิดชอบต่างกัน กล่าวคือ แต่เดิมจะเป็นการปราบปรามเป็นหลัก ไม่เน้นการป้องกันและบำบัดเท่าไรนัก ดังนั้นการทำงานของฝ่ายปราบปราม (ตำรวจ) จึงเป็นหลัก ต่อมาเมื่อประกาศสงครามยาเสพติด รัฐบาลถือว่าผู้ป่วยเป็นผู้เสพ ทำให้บทบาทของหน่วยงานด้านการบำบัดมีมากขึ้น และต้องประสานการทำงานระหว่างหน่วยงานในลักษณะที่ฝ่ายปราบปรามต้องตรวจสอบตัวเลขผู้เสพกับสาธารณสุขมากขึ้น เป็นต้น และสำหรับโครงการปราบปรามยาเสพติด สภ.สะเดา ซึ่งเป็นโรงพักขนาดเล็ก มีชุด ป.ป.ส. ซึ่งอยู่ในงานสืบสวน มีร้อยตำรวจเอกเป็นหัวหน้าชุด ทำงานด้านมวลชนและจับกุมยาเสพติดด้วย และมีความเข้าใจและพร้อมที่จะปฏิบัติตามนโยบาย

1.3 ฝ่ายบำบัด ในโครงการประเมินผลการบูรณาการใช้กระบวนการในการติดตามผู้ป่วยที่ผ่านการบำบัดคืนสู่ชุมชน โดยสาธารณสุขจังหวัดสงขลาซึ่งผู้ปฏิบัติกล่าวว่า มีศักยภาพความพร้อมอยู่แล้วเพราะหน้าที่โดยตรงของสาธารณสุข ก็คือการบำบัด รับนโยบายจากระทรวงสาธารณสุข นโยบายยาเสพติดทำให้สาธารณสุขต้องเปลี่ยนการทำงานเป็นเชิงรุกมากขึ้น กล่าวคือ ก่อนประกาศสงครามยาเสพติด นโยบายสาธารณสุขจังหวัด คือการบำบัด ป้องกัน และรณรงค์ให้ความรู้ ลักษณะการทำงานเป็นแบบตั้งรับ คือ รอให้ผู้ป่วยเข้ามารับการบำบัดเองด้วยความสมัครใจ ซึ่งมีผู้ป่วยน้อย เพราะผู้ติดไม่กล้าแสดงตัว เนื่องจากสังคมยังไม่ยอมรับ ต่อมาเริ่มที่จะมีการทำงานเชิงรุกตั้งแต่รัฐบาลนายชวน หลีกภัย การบำบัด มีการจัดโครงการ TO BE NUMBER ONE ซึ่งเป็นโครงการป้องกันกลุ่มเสี่ยง โดยการทำประชาคมเพื่อหาผู้เสพตามบัญชีรายชื่อ แล้วแยกออกมาเข้ารับการบำบัด ในช่วงนั้นจังหวัดสงขลามีผู้เสพทั้งสิ้น 7,456 คน และในช่วง Re x-ray เป็นการหาผู้เสพรายใหม่ และผู้เสพซ้ำ ทำ 3 ครั้ง ในแต่ละครั้ง หากพบผู้เสพซ้ำก็จะนำเข้าสู่กระบวนการบำบัด โดยประสานกับสถานีอนามัยในแต่ละพื้นที่บำบัด เนื่องจากมีคลินิกใกล้ชิดอยู่ในสถานีอนามัยนั้นๆ แล้ว

โครงการบำบัดผู้ติดยาเสพติด/ผู้ติดยาใหม่/ผู้เสพซ้ำ อำเภอหาดใหญ่ ในระดับปฏิบัติการมีศักยภาพความพร้อมและมีความเข้าใจในนโยบายเป็นอย่างดี เพราะเป็นหน่วยงานหนึ่งที่ปฏิบัติงานในพื้นที่อยู่แล้ว แต่เมื่อมีนโยบายทิศทางและเป้าหมายการทำงานก็ชัดเจนขึ้น เสริมสร้างให้อาสาสมัครพลังแผ่นดินมีความเข้มแข็งมากยิ่งขึ้น เช่นเดียวกับ **โครงการบำบัดผู้ติดยาเสพติด/ผู้ติดยาใหม่/ผู้เสพซ้ำ อำเภอสะเดา** ที่มีความเห็นคล้ายๆ กัน กล่าวคือ งานของสาธารณสุขคือการให้ความรู้เรื่องสาธารณสุขต่างๆ ซึ่งรวมถึงเรื่องยาเสพติดด้วย และสอ.จะร่วมกับฝ่ายอื่นๆ เช่น ฝ่ายปราบปราม (ตำรวจ) ในการตรวจสถานบริการด้วย พบว่า สถานการณ์ยาเสพติดบริเวณตำบลปาดังเบซาร์ และตำบลสำนักขาม มีสถานการณ์ค่อนข้างรุนแรง และเสริมว่าในการเสนอโครงการ

ต่างๆ เช่น โครงการจัดค่ายอบรมบำบัด สส.อ.จะนำเข้าที่ประชุมการจับกุม สตส.อ. เพื่อสรุปก่อน
ดำเนินโครงการ

1.4 กลุ่มเสี่ยง คือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 1 และเขต 2 จังหวัดสงขลา โดย
หัวหน้าสำนักงานเขต กล่าวว่า หน่วยงานมีศักยภาพความพร้อมในการปฏิบัติการตามนโยบาย โดย
เขต 1 กล่าวว่า ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษา ได้มีการดำเนินการมาโดย
ตลอด เช่น โครงการโรงเรียนสีขาว ที่ให้โรงเรียนปลอดจากยาเสพติด การทะเลาะวิวาท สื่อลามก
อนาจาร อบายมุขและการพนัน ต่อมาเมื่อมีการประกาศสงครามยาเสพติด ทำให้ต้องปรับการ
ทำงานมาเน้นด้านยาเสพติดมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับเขต 2 ที่กล่าวว่า การดำเนินการด้านยาเสพติดที่
แต่ละอำเภอมีศูนย์ต่อสู้และป้องกันยาเสพติด กระทรวงศึกษาธิการ ทำหน้าที่ดูปัญหาเสพติดใน
สถานศึกษา ต่อมาในวันที่ 7 กรกฎาคม 2546 ตั้งเป็น สำนักงานเขตพื้นที่ สตส.จ.เชิญสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษา เข้าร่วมประชุมพร้อมกันกับหน่วยงานอื่นๆ เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์ และนำนโยบาย
มาปฏิบัติ โดยเขต 2 ได้นำยุทธศาสตร์มาใช้โดยการตั้งสมัชชานักเรียน ดำเนินการมาตั้งแต่ปี
2546 ต่อเนื่องมาถึงปี 2547 เพื่อให้นักเรียนดูแลกันเอง

2) ระบบสนับสนุน ของฝ่ายป้องกันปราบปรามบำบัดและกลุ่มเสี่ยงมีดังนี้

2.1 ฝ่ายป้องกัน เช่นเดียวกับ สตส.จ.สงขลา ทำหน้าที่นำนโยบายจากรัฐบาลมาสู่ผู้ปฏิบัติ
ฝ่ายต่างๆ ได้รับการสนับสนุนการทำงานจากรัฐบาล ส่วนอำเภอเมืองสงขลาได้รับการสนับสนุน
งบประมาณจาก สตส.จ.เพื่อนำมาจัดกิจกรรมในการต่อต้านยาเสพติด สำหรับอำเภอสะเดา ได้รับ
การสนับสนุนการทำงานจากกำนัน ผู้ใหญ่บ้านและผู้ประสานพลังแผ่นดินได้ทำการรวบรวมรายชื่อ
ผู้เสพ ผู้ค้า แล้วนำมาเทียบกับรายชื่อของฝ่ายปกครองและฝ่ายปราบปราม จัดทำเป็นบัญชีเดียว แล้ว
ดำเนินการตามบัญชีผู้ค้าให้ได้ 100% เช่นเดียวกับอำเภอหาดใหญ่ ได้รับการสนับสนุนการทำงาน
จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งตำรวจ สาธารณสุข มีการประชุมร่วมกันทุกสัปดาห์รวมถึงการหา
ข้อมูลทางลับและการใช้ประชาคมหมู่บ้านด้วย มีกระบวนการสรรหาผู้ค้ารายใหญ่ รายย่อย นำมา
ประเมิน กลั่นกรองและสรุปผล

2.2 ฝ่ายปราบปราม โดยผู้กำกับสถานีตำรวจภูธรจังหวัด กล่าวว่า ได้รับการสนับสนุน
การทำงานจากหน่วยงานและจากประชาชน โดยเฉพาะในการทำประชาคมหมู่บ้าน ที่ชาวบ้านจะ
ช่วยสอดส่องและแจ้งเบาะแส ซึ่งทำให้ตัวเลขผู้ค้า ผู้เสพ ถูกต้องมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ
เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ ที่กล่าวว่าได้รับความร่วมมือจากผู้นำท้องถิ่นด้วยเช่นเดียวกัน มีชุดสายตรวจชุด
ชุมชนสัมพันธ์ ตำรวจจะไปพบปะผู้นำชุมชนแลกเปลี่ยนข้อมูล นอกจากนี้ยังมีชุดปราบปราม
ยาเสพติด เน้นการปราบปราม และชุดมวลชนสัมพันธ์ เน้นการป้องกันซึ่งทำให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจน
ขึ้น

ส่วนโครงการปราบปรามยาเสพติด สภ.เมืองสงขลา ผู้ปฏิบัติได้รับการสนับสนุนจาก
เจ้าหน้าที่ในระดับชุมชน เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ส่วนโครงการปราบปรามยาเสพติด สภ.หาดใหญ่

ทั้งในระดับบริหาร(ผู้กำกับการสถานีตำรวจภูธรอำเภอหาดใหญ่) และระดับปฏิบัติการ(ชุดปราบปรามยาเสพติด) กล่าวว่า ได้รับการสนับสนุนจากชุมชน กำนัน ผู้ใหญ่บ้านชาวบ้านที่เป็นแกนนำ หรือผู้นำตามธรรมชาติ เข้ามารับการอบรมเรื่องยาเสพติดและแจ้งเบาะแสให้ตำรวจด้วย ซึ่งระดับปฏิบัติการให้ข้อมูลว่า บางครั้งตำรวจก็ให้ผู้ค้า และผู้เสพเป็นผู้หาข่าวให้ด้วยแต่คนกลุ่มนี้ บางครั้งก็ทำให้การทำงานของตำรวจล่าช้ายิ่งขึ้น และสำหรับโครงการปราบปรามยาเสพติด สภ.สะเดา กล่าวว่าได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากจังหวัด กองบังคับการทำให้การทำงานสะดวกมากขึ้น

2.3 ฝ่ายบำบัด ในโครงการประเมินผลการบูรณาการการใช้กระบวนการในการติดตามผู้ป่วยที่ผ่านการบำบัดคืนสู่ชุมชน ในระดับปฏิบัติการกล่าวว่า สส.จ.สงขลาเป็นหน่วยงานระดับจังหวัด ทำหน้าที่คุมมนโยบายและสส.จ.ได้รับการสนับสนุนการทำงานจาก สส.อ. โรงพยาบาล สส.จ.มิใช่เป็นผู้บำบัดเอง แต่มอบให้สส.อ.ในแต่ละพื้นที่ดำเนินการ

โครงการบำบัดผู้ติดยาเสพติด/ผู้ติดยาใหม่/เสพยา อ.หาดใหญ่ ในระดับปฏิบัติการไม่ได้กล่าวถึงระบบสนับสนุนชัดเจน ส่วนโครงการบำบัดผู้ติดยาเสพติด/ผู้ติดยาใหม่/เสพยา อ.สะเดา กล่าวว่า ปัจจุบันได้รับการสนับสนุนการทำงานจากประชาชนมากขึ้น เพราะชาวบ้านตระหนักว่าเป็นเรื่องของพวกเขาที่จะต้องรับผิดชอบเพราะเป็นลูกหลานของพวกเขาเอง ขณะเดียวกัน โรงเรียนก็สอนเรื่องยาเสพติดด้วย

2.4 กลุ่มเสี่ยง ทั้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 1 และ เขต 2 เห็นตรงกันว่าได้รับการสนับสนุนการทำงานจากองค์กรต่างๆ เช่น ป.ป.ส. สสจ. ทัศนสถาน เรือนจำ โดยเขต 1 รับผิดชอบในการจัดกิจกรรมหรือพานักเรียนไปเยี่ยมชมทัศนสถาน ส่วนเขต 2 กล่าวว่า การจัดการของสำนักงานเขตพื้นที่ มีฐานะเป็นหน่วยประสานงาน ซึ่งต้องรายงานกระทรวงศึกษาธิการและศตส.จ. ทุก 7 วัน ประมาณ 6 เดือน มีการจัดทีมงานที่รับผิดชอบ เลือกวัดแทนไปอบรมให้ความรู้ระดับจังหวัด เพื่อกลับมาเป็นเครือข่ายในการฝึกอบรมต่อไป ซึ่งก็ได้รับความร่วมมือจากครูด้วยดี

3) นโยบายและมาตรการของฝ่ายป้องกัน ปราบปราม บำบัด และกลุ่มเสี่ยง มีดังนี้

3.1 ฝ่ายป้องกัน คือ ศตส.จ.สงขลา ในช่วงประกาศสงครามยาเสพติด การดำเนินการต่อสู้กับปัญหาเสพติดต้องดำเนินการให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ ต้องเฝ้าระวังในระดับตำบล หมู่บ้าน และประสานกับทีมตำบลอย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนอำเภอเมืองสงขลา แปลงนโยบายและมาตรการของรัฐบาลมาใช้โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดมาตรการป้องกันยับยั้งการเพิ่มขึ้นของผู้ค้าและผู้เสพแล้วมอบหมายให้ผู้รับผิดชอบงานด้านต่างๆ นำไปปฏิบัติ และภายหลังที่ดำเนินการปฏิบัติแล้วหน่วยงานที่รับผิดชอบแต่ละด้านก็ต้องกลับมารายงานผลให้ศูนย์อำเภอทราบ และอำเภอสะเดา มีนายอำเภอเป็นผู้อำนวยการศตส.อ. และมอบให้ฝ่ายต่างๆ รับผิดชอบดังนี้ ฝ่ายป้องกัน รับผิดชอบโดยปลัดฝ่ายความมั่นคง, ฝ่ายปราบปราม รับผิดชอบโดยตำรวจ, ฝ่ายบำบัด รับผิดชอบโดย

สาธารณสุข สุดท้ายคือ **อำเภอหาดใหญ่**มีผลการดำเนินงานตามนโยบายมาตรการดังต่อไปนี้ คือ
ดำเนินการจำนวน 12 ตำบล ผู้ค้ามีรายชื่อ มีการติดตามตรวจสอบให้เข้ามามอบตัว มาตรการสำหรับผู้
ผู้เสพเริ่มดำเนินการตั้งแต่ 1 กุมภาพันธ์ 2546-30 เมษายน 2546 เมื่อผู้เสพเห็นความจริงจังของรัฐ จึง
เข้ามารายงานตัวกับทางอำเภอ จำนวน 830 คน และมีจำนวนมากที่สุดที่พบ และไม่เคยมากเท่านี้เมื่อ
เปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมา ซึ่งได้ดำเนินการกันมาตลอด ดังนั้นจึงเห็นความจริงจังของรัฐบาลชุดนี้
หลังจากที่มีผู้มารายงานตัวก็จะส่งไปยังหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการบำบัด เช่น โรงพยาบาล
หาดใหญ่ อนามัยตำบล เป็นต้น

หลังจาก 30 เมษายน เห็นผลในเชิงรูปธรรมมากขึ้น เห็นได้จากในหมู่บ้านให้ความร่วมมือ
มากขึ้น มีการตั้ง ป.ป.ส.หมู่บ้าน ทำหน้าที่ที่ดูแลเรื่องยาเสพติด มีคณะกรรมการหมู่บ้านละ 25 คน
ประกอบด้วยกำนัน แพทย์ สารวัตร อบต. ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ

ต่อมารัฐบาลโดยกระทรวงมหาดไทยได้สั่งการให้หมู่บ้านทุกหมู่บ้านมีพลังแผ่นดินที่
ประกอบด้วยทุกภาคส่วนของสังคม ราชการ เอกชน ประชาชน ประชาสังคม วัตถุประสงค์หลักการ
แก้ไขปัญหายาเสพติด และทำให้เกิดความเข้มแข็งในชุมชน

หลังจาก 30 เมษายน 2546 ผู้เสพที่ผ่านกระบวนการบำบัด และได้ทำความดีสู่แผ่นดินก็จะ
คืนกลับสู่บ้านและสังคมของตนเอง หลังจากนั้นกลุ่มพลังแผ่นดินจะรองรับบุคคลเหล่านี้ และผู้รับ
บำบัดต้องพร้อมที่จะให้คนอื่นตรวจสอบและช่วยเหลือ พลังแผ่นดินทำหน้าที่ดูแลผู้ป่วย ผู้ค้า ผู้เสพ
ที่เคยผ่านกระบวนการบำบัดและเป็นคนดี เป็นข่าวให้ทางราชการ ครอบคลุมหลายด้าน เพื่อให้
ชุมชนอยู่อย่างมีความสุข

มาตรการในช่วง 1 กุมภาพันธ์ 2546-30 เมษายน 2546

1. ด้านปราบปราม
2. ด้านป้องกัน
3. ด้านบำบัด

หลังจากนั้น ดำเนินการเพื่อให้ชุมชนเข้มแข็งอย่างต่อเนื่อง โดยการอบรมฟื้นฟู ทุกภาค
ส่วนให้เป็นพลังแผ่นดิน ในการอบรมจะมีวัตถุประสงค์เป้าหมายคือ “ทำอย่างไรให้ชุมชนเข้มแข็ง”
จึงมีการแบ่งบทบาทหน้าที่ ผู้เสพที่ผ่านแล้วจะช่วยเหลือส่วนราชการ

ตัวชี้วัด การเอาชนะยาเสพติดคือ สามารถควบคุมปริมาณผู้เสพและผู้ติดยาเสพติด ผู้ค้าราย
ย่อยและรายใหญ่ ดูแลไม่ให้เกิดการขยายตัวขึ้นได้ แต่ไม่ใช่ปลอดยาเสพติด ดังนั้นในวันที่ 3
ธันวาคม 2546 จะเป็นวันดีเดย์ของทุกจังหวัดที่ประกาศชัยชนะยาเสพติดได้ หลังจากนั้นทาง
ราชการยังไม่แน่ใจว่าจะสามารถหยุดยั้งได้ ดังนั้นจึงทำอย่างไรให้ชุมชนแก้ไขด้วยตัวเองจึงมีการ
กระตุ้นชุมชนให้ร่วมกันเป็นพลังแผ่นดินต่อไป

8 มีนาคม 2547-5 มิถุนายน 2547 เป็นช่วงที่ใช้กลุ่มพลังแผ่นดินมากวาดล้าง เพื่อหาคนเสพ
รายใหม่ ผู้ค้าและผู้ผลิตรายใหม่ เพราะไม่แน่ใจว่าหมดแล้ว ทุกคนจึงร่วมช่วยกันอีกครั้ง ผลของการ

Re x-ray ปรากฏว่ามีผู้ค้า 29 ผู้เสฟ 8 คน กระบวนการต่อผู้ค้าส่ง หน่วยปราบปราม สามารถจับกุมได้ 29 คน มอบให้ สภ.หาดใหญ่ดำเนินการ และขณะนี้อยู่ระหว่างการบำบัด ดังนั้นตำรวจช่วยราชการได้มาก

หลัง 5 มิถุนายน 2547-ปัจจุบัน จัดทำยุทธศาสตร์ ดูแลรับผิดชอบกันเองภายในชุมชน จัดตั้งพลังแผ่นดินเพื่อให้ตระหนัก เพื่อให้เกิดการแก้ไขปัญหาแบบมีส่วนร่วม กระทรวงมหาดไทยมีแบบฟอร์มเพื่อลงชื่อผู้สมัครใจในการเป็นพลังแผ่นดิน ให้มีการสมัครเข้ามาและอบรมบทบาทหน้าที่ มีทั้งเครือข่ายหมู่บ้าน เครือข่ายชุมชน และรวบรวมข้อมูลของผู้ที่สมัครเป็นพลังแผ่นดินส่งไปยังส่วนกลางกรมการปกครอง ปัจจุบันพลังแผ่นดินมีจำนวนประมาณ 2.8 ล้านคนทั่วประเทศ ทุกคนที่สมัครเข้ามามีแรงจูงใจคือความตระหนักที่เห็นความสำคัญของการแก้ไขปัญหาเสฟติดอย่างมีส่วนร่วม และเป็นการดูแลลูกหลานในหมู่บ้านของตนเอง ซึ่งการเกิดความตระหนัก เกิดได้จากทีมงานที่รับผิดชอบเรื่องยาเสฟติด มีวิทยากร ชี้แจงทุกหมู่บ้าน และมีความสมัครใจของชุมชนที่จะมีการร่วมมือ และเป็นพลังแผ่นดิน มีการแบ่งความรับผิดชอบเป็นรายตำบล รวม 12 ตำบล ในอำเภอหาดใหญ่ ส่วนเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง ร่วมเวทีกับชุมชน ได้แก่เพียงบางจุดเท่านั้น ด้วยเงื่อนไขภารกิจอื่นๆ คนที่เป็นพลังแผ่นดินมีหลากหลายอาชีพเป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แม่ นักเรียน แพทย์ สารวัตรผู้ช่วย อบต. ครู ฯลฯ ตำบลที่มีปริมาณผู้เสฟมากที่สุดคือตำบลคูเต่า ซึ่งในส่วนของข้อมูลด้านผู้เสฟ สามารถบอกจำนวนได้ แต่ไม่สามารถบอกชื่อ

สาเหตุส่วนใหญ่ 1.ตามเพื่อน เนื่องจากสังคมเปลี่ยนแปลง เป็นทีมเมื่อได้คนหนึ่งจะได้ทีมตามมาเพราะจะรู้กันหมดว่ามีใครบ้าง 2.พ่อแม่ แต่มีส่วนน้อย 3.สื่อ เช่นการแต่งตัว ความอยากได้ อยากมี 4.สถานทีโศจร มีสภาพแวดล้อมที่ไม่ดี เพราะหาดใหญ่มีสถานทีอย่างนี้มาก จึงแก้ปัญหาอยากเพราะฉะนั้นครอบครัวเป็นส่วนที่สำคัญมากที่สุด ส่วนใหญ่คนที่ติดหรือเสฟจะมีอาชีพอยู่เดิม ผลกระทบที่เกิดขึ้นหลังเริ่มใช้ยา การทำงานจะลดประสิทธิภาพลง สำหรับกลุ่มที่ผ่านการบำบัดแล้ว มีการกลับตัวได้ดีเพราะกลัวสังคมไม่ยอมรับ

3.2 ฝ่ายปราบปราม โดย ผู้กำกับสถานีตำรวจภูธรจังหวัด กล่าวว่า ได้สนองนโยบายโดยการสำรวจรายชื่อผู้ค้าที่แน่นอนพบว่า จังหวัดสงขลา มีผู้ค้าตามบัญชีรายชื่อ 545 ชื่อ และเมื่อสอบสวนขยายผลได้ผู้ค้าที่อยู่นอกบัญชี รวมกับผู้ค้าตามบัญชีรายชื่อประมาณ 700 กว่าคน ขณะเดียวกันก็มีการควบคุมการทำงานของหน่วยงานที่อยู่รองลงไปให้ดำเนินตามนโยบาย รวมถึงช่วยในการแก้ปัญหา พบว่าเมื่อมีการปฏิบัติตามนโยบายจริง กลับพบปัญหาเหล่านี้ หนึ่ง การหาตัวเป้าหมายไม่พบ สอง ผู้ค้ารู้วิธีการของตำรวจหมดแล้วจึงมีการพัฒนารูปแบบวิธีค้าให้จับยากขึ้น และ สาม ตำรวจเสฟขวัญกำลังใจเพราะเมื่อจับกุมผู้ค้าหรือผู้เสฟได้ก็ถูกกล่าวหาว่ากลั่นแกล้ง ซึ่งเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ ได้เสริมว่าได้ใช้การประชุม แลกเปลี่ยนข้อมูลกัน ฝ่ายนโยบายไปวางแผนต่อในพื้นที่หรือให้สามารถควบคุมสถานการณียาเสฟติดได้

โครงการปราบปรามยาเสพติด สภ.เมือง ในระดับปฏิบัติการได้นำนโยบายและมาตรการของรัฐมาปรับใช้ในการแก้ปัญหาเสพติด โดยแบ่งเป็น 3 ช่วงคือ

ช่วงก่อนประกาศสงครามยาเสพติด

มีการสำรวจรายชื่อ จากนั้นเช็คว่าพฤติกรรมว่าค้าขายจริงหรือไม่ และมีการล่อซื้อ ซึ่งจะมีทั้งตำรวจและสายลับของตำรวจเป็นผู้ล่อซื้อ โดยที่เงินล่อซื้อจะเป็นเงินของผู้ปฏิบัติงานเอง ในบางครั้งก็จะเป็นการจับกุมซึ่งหน้า มีการตั้งจุดตรวจหรือด่านตรวจ การปฏิบัติจะเป็นแค่ 70-80% เท่านั้น

ช่วงประกาศสงครามยาเสพติด

ลักษณะการทำงานจะเหมือนช่วงก่อนประกาศสงคราม แต่รัฐบาลจะมุ่งบงการในเรื่องของการล่อซื้อรางวัลนำจับ ส่งผลให้มีการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่เป็นไปอย่างเต็มที่ร้อยเปอร์เซ็นต์

ช่วงหลังประกาศสงครามยาเสพติด

เป็นระยะที่ 3 คือ การ Re x-ray มีการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง มีการติดตามผล และเช็คว่าพฤติกรรมพวกที่มอมอบตัวว่าจะกลับไปค้าอีกหรือไม่

โครงการปราบปรามยาเสพติด สภ.หาดใหญ่ ในระดับบริหาร กล่าวว่า เมื่อรับมอบนโยบายยาเสพติด จะมีการตั้งชุดปฏิบัติการทุก สภ.ครอบคลุมทุกพื้นที่ และมีหน่วยงานสนับสนุนเช่น ป.ป.ส. สถานีตำรวจภูธรจังหวัด ฯลฯ ให้รายชื่อ แล้วทำการสืบสวน จับกุม ยึดทรัพย์ ซึ่งสอดคล้องกับระดับปฏิบัติการที่เสริมว่าจะเริ่มจากการจับกุมผู้ค้ารายย่อย แล้วมีการขยายผลไปยังผู้ค้ารายใหญ่ ขณะเดียวกันก็ทำการป้องกัน โดยการไปให้ความรู้แก่นักเรียน ทั้งในระดับมัธยมและระดับพาณิชย์การ

โครงการปราบปรามยาเสพติด สภ.สะเดา ช่วงก่อนประกาศสงครามยาเสพติด ได้ดำเนินการล่อซื้อ สร้างสายเข้าไปคลุกคลีกับชาวบ้าน และขยายผลต่อ แต่เมื่อมีนโยบายยาเสพติดได้ปรับแนวทางการทำงานใหม่ โดยประสานงานกับฝ่ายที่เกี่ยวข้อง X-ray หาผู้ค้าในพื้นที่มากขึ้น

3.3 ฝ่ายบำบัด ในโครงการประเมินผลการบูรณาการการใช้กระบวนการในการติดตามผู้ป่วยที่ผ่านการบำบัดคืนชุมชน ระดับปฏิบัติการ กล่าวว่าต้องนำนโยบายมาปรับให้เหมาะสมกับวิธีการทำงานของหน่วยงาน โดยการขอความร่วมมือจากประชาชน แจ้งชื่อผู้เสพ ผู้ติด หรือรับการบำบัด ส่วนโครงการบำบัดผู้ติดยาเสพติด ผู้ติดยาใหม่ เสพซ้ำ อำเภอหาดใหญ่ และโครงการบำบัดผู้ติดยาเสพติด ผู้ติดยาใหม่ เสพซ้ำ อำเภอสะเดา กล่าวว่าสาธารณสุขอำเภอเป็นผู้รับนโยบายจากกระทรวงสาธารณสุขมาปฏิบัติ และส่งการลงมาตามลำดับไปที่สถานีอนามัยในระดับตำบลโดยการรับผู้เสพที่อำเภอ/ตำรวจส่งมาเพื่อรับการบำบัด โดยประสานกับโรงพยาบาลด้วย

1.4 กลุ่มเสี่ยง ทั้งสำนักงานการศึกษาเขตพื้นที่ 1 และ 2 นำนโยบายมากำหนดเป็นโครงการพัฒนาและฟื้นฟูบุคลิกภาพ แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มเสพ กลุ่มติด มีการอบรมถึงพิษภัยของยาเสพติด ผักจืด เป็นต้นซึ่งได้ผลดี

กระบวนการบริหารจัดการ (Process) ประกอบด้วย การเรียนรู้ การประสานงาน การจัดการแบบรับผิดชอบต่อสาธารณะ และการกระจายอำนาจซึ่งจะได้กล่าวตามลำดับคือ

1.) การเรียนรู้ ของฝ่ายป้องกัน ฝ่ายปราบปราม ฝ่ายบำบัด และกลุ่มเสี่ยงมีดังต่อไปนี้

1.1 ฝ่ายป้องกัน คือ โครงการติดตามการประเมินผลการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติด จ.สงขลา ที่ผู้ปฏิบัติได้เรียนรู้ว่าในการดำเนินการแก้ไขปัญหา ยาเสพติดจะต้องทำงาน ประสานกันทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ไม่ใช่ลักษณะต่างคนต่างทำ ซึ่งสอดคล้องกับโครงการพัฒนาแกนนำ และอาสาสมัครพลังแผ่นดินเพื่อต่อสู้เอาชนะยาเสพติด อ.เมือง และอ.สะเตา โดยอำเภอเมืองไม่ได้ กล่าวในประเด็นนี้ชัดเจน แต่อำเภอสะเตาได้กล่าวไว้น่าสนใจว่า ด้านการทำงานไม่มีการ เปลี่ยนแปลงอะไร เพราะอำเภอโดยนายอำเภอให้ความสำคัญกับปัญหา ยาเสพติดอยู่ก่อนแล้ว แต่ เมื่อมีนโยบายก็ยิ่งสนับสนุนให้การทำงานสะดวกขึ้น เช่น เมื่อก่อนเจ้าหน้าที่ทราบว่ามีใครเป็นผู้ค้า แต่ยังดำเนินการอะไรได้ไม่มากนัก จนกว่าจะมีหลักฐานที่ชัดเจนก่อน เมื่อมีนโยบายได้มีการจัดทำ บัญชีรายชื่อผู้ค้า ทำให้ดำเนินการกับผู้ค้าได้แน่นอน รวมถึงได้เรียนรู้ว่าการทำประชาคมหมู่บ้านทำ ให้ได้จำนวนผู้ค้า ผู้เสพ ที่ถูกคนมากขึ้น และโครงการพัฒนาแกนนำและอาสาสมัครพลังแผ่นดิน เพื่อต่อสู้เอาชนะยาเสพติด อ.หาดใหญ่ ปลัดอำเภอผู้ปฏิบัติได้เรียนรู้ว่า หนึ่ง การทำงานร่วมกันจะ ทำให้ประสบความสำเร็จ เช่น กิจกรรมสำรวจชุมชนที่อำเภอร่วมกับฝ่ายพัฒนาชุมชน กอง สวัสดิการชุมชน และศูนย์สาธารณสุข ร่วมกันตรวจปัสสาวะเด็กเพื่อหาสารเสพติด หากพบว่ามีก็จะ ส่งไปปรับการบำบัด สอง เจ้าหน้าที่แม้มีน้อย แต่สามารถใช้ เครือข่าย อสม. มาช่วยทำงานได้ โดย อสม. จะทำหน้าที่ในเรื่องการส่งเสริมสุขภาพด้วย และ สาม เจ้าหน้าที่จะเห็นภาพและรู้จักชุมชน มากขึ้นทำให้ชาวบ้านรู้สึกคุ้นเคยและจะให้ความร่วมมือมากขึ้น

1.2 ฝ่ายปราบปราม คือ โครงการปฏิบัติงานของฝ่ายอำนวยการด้านปราบปรามผู้ค้า ผู้เสพ เรียนรู้ว่าการปฏิบัติงาน จะต้องปรับตัวในการทำงานให้รวดเร็วและแข็งแกร่งขึ้น ต้องสนอง นโยบายให้บรรลุเป้าหมาย ส่วนโครงการปราบปรามยาเสพติด สก.เมือง ในระดับปฏิบัติการ กล่าว ว่า ไม่จำเป็นต้องมีการเรียนรู้เพราะเป็นการปฏิบัติงานตามนโยบาย สำหรับโครงการปราบปราม ยาเสพติด สก.หาดใหญ่ ในระดับปฏิบัติกล่าวว่า ควรมีการป้องกันโดยการให้ความรู้ไปยังกลุ่ม นักเรียน เพื่อให้เขาเห็นพิษภัยของยาเสพติด ส่วนในระดับบริหารเห็นว่า การสร้างความสัมพันธ์กับ แหล่งข่าว และการอบรมอาสาสมัครแจ้งข่าวอาชญากรรม การอบรมเยาวชนสัมพันธ์ และ สอดแทรกเรื่องยาเสพติดก็จะทำให้เกิดการเรียนรู้ในการป้องกันอาชญากรรมด้วย และสำหรับ โครงการปราบปรามยาเสพติด สก.สะเตา ในระดับปฏิบัติการ กล่าวว่า การเรียนรู้เรื่องยาเสพติดผ่าน การประชุม และได้นำความรู้เหล่านั้นมาประชุมชาวบ้าน ดำรวจบ้านในช่วงปิดเทอม มีการประชุม ผู้ปกครองเพื่อให้ผู้ปกครองรู้เท่าทันลูกหลาน

1.3 ฝ่ายบำบัด โดย โครงการประเมินผลการบูรณาการใช้กระบวนการในการติดตามผู้ป่วย
ที่ผ่านการบำบัดคืนสู่ชุมชน ในระดับผู้ปฏิบัติ กล่าวว่ามีการเรียนรู้ในการทำงานดังนี้ หนึ่ง เจ้าหน้าที่
รับการอบรม และนำความรู้ไปอบรมเจ้าหน้าที่ระดับล่างอีกครั้งหนึ่ง สอง นำหลักสูตรและ
โปรแกรมบำบัดมาปรับใช้ เพื่อให้ทันกับระยะเวลา 90 วัน สาม มีการประสานงานกับ สสอ.
โรงพยาบาลและสถานบำบัด ตลอดเวลาเพื่อรวบรวมและตรวจสอบข้อมูล ในแต่ละอำเภอให้
ตรงกัน สี่ เรียนรู้ว่าจะต้องปรับการทำงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น โดยต้องให้
ความสำคัญกับข้อมูลระดับอำเภอ มากยิ่งขึ้นเพื่อให้ได้ผลงานที่จะรายงาน ศตส.จ.ตรงกัน และห้า
ต้องมีการปรับตัวในการทำงานให้มีความกระตือรือร้น เพื่อให้ได้ผลงานภายในระยะเวลาที่กำหนด
และต้องติดตามนโยบายเป็นระยะ ส่วนโครงการบำบัดผู้ติดยาเสพติด ผู้ติดยาใหม่ เสพซ้ำ อ.
หาดใหญ่ ใช้วิธีการจัด “โครงการล้อมรั้วด้วยครอบครัวล้อมรั้วด้วยชุมชน” โดยการนำผู้นำสตรีใน
แต่ละตำบลมาอบรม เน้นการดูแลครอบครัวให้มีความสุขห่างไกลยาเสพติด และ “โครงการ
ครอบครัวอบอุ่น” ทำร่วมกับองค์กรยูนิเซฟ ทำการอบรมครอบครัวต้นแบบ ให้ครอบครัวเรียนรู้
บทบาทพ่อแม่ลูกทำการอบรม 3 วัน โดยในวันสุดท้ายจะให้พูดคุยความในใจ นอกจากนี้แล้วยัง
อาศัยความร่วมมือจากผู้นำท้องถิ่นคือ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในการช่วยสอดส่องดูแลและเฝ้าระวัง
รวมถึงให้มีการประชุมกลุ่มครอบครัว และพูดคุยเรื่องยาเสพติดด้วย ที่สำคัญคือ การตั้งอาสาพัฒนา
ชุมชน (อช.) หมู่บ้านละ 4 คน มีทั้งผู้หญิงและผู้ชายทำงานควบคู่กับพัฒนาการ รวมถึงศูนย์
ประสานงานองค์กรชุมชนทำหน้าที่แก้ไขปัญหาคความยากจน ส่งเสริมอาชีพให้ชาวบ้าน

และโครงการบำบัดผู้ติดยาเสพติด ผู้ติดยาใหม่ เสพซ้ำ อ.สะเดา สนับสนุนความเห็นของ
หน่วยงานอื่นๆ ว่านโยบายยาเสพติด มีผลทำให้ต้องปรับการทำงานให้รวดเร็วขึ้น และมีข้อสังเกต
ว่าคนสะเดาจะไปบำบัดที่อำเภออื่น เช่น อำเภอหาดใหญ่ เนื่องจากบำบัดในพื้นที่จะเกิดความอับอาย

1.4 กลุ่มเสี่ยง ในโครงการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดใน
สถานศึกษาเขต 1 โดยการจัดโครงการพัฒนาและฟื้นฟูบุคลิกภาพ เพื่อให้การอบรมถึงโทษภัยของ
ยาเสพติด เช่น เกี่ยวกับโครงการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดใน
สะพานศึกษาเขต 2 ที่เสริมว่า ได้มีการจัดกิจกรรมต่าง หรือแก้ปัญหายาเสพติดโดยจัดทำโครงการ
TO BE NUMBER ONE เพื่อสรรหาพลังแผ่นดินในการป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา และจัด
กิจกรรมหรือเสริมสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดให้แก่นักเรียน เช่น กีฬา คณิตรี วาดภาพ ฯลฯ
ขณะเดียวกันก็มีการจัดกิจกรรมโรงเรียนสีขาวซึ่งทำต่อเนื่องมาจากรัฐบาลนายชวน หลีกภัยด้วย

นอกจากนี้แล้ว ยังจัด “โครงการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและป้องกันแก้ไข
ยาเสพติดในสถานศึกษา” แบ่งการอบรมเป็นรุ่นๆ ละ 150 คน จำนวน 4 รุ่น ผู้เข้ารับการอบรม
ทั้งหมด 600 กว่าคนทุกพื้นที่ทุกโรงเรียน จะจัดชุดพัฒนาผู้เรียน เพื่อให้ทุกโรงเรียนปลอดยาเสพติด
และส่งครูเข้าอบรมโรงเรียนละ 3 คน คือ ครูพลละ ครูแนะแนว และครูสุขศึกษา และสำหรับผู้จัด

กิจกรรมเอง ก็ได้เรียนรู้ว่าการทำงานย่อมมีปัญหา ดังนั้นจึงต้องมีการสรุปปัญหา และนำมาปรับปรุงแก้ไขต่อไป

2) การประสานงาน (Synergy) ของฝ่ายป้องกัน ฝ่ายปราบปราม ฝ่ายบำบัดและกลุ่มเสี่ยงมีดังนี้

2.1 ฝ่ายป้องกัน โดยโครงการติดตามการประเมินผลการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด จ.สงขลา ในระดับผู้ปฏิบัติการ เห็นว่าต้องมีการประสานงานและสร้างเครือข่ายการทำงานร่วมกัน ส่วนโครงการพัฒนาแกนนำ และอาสาสมัครพลังแผ่นดินเพื่อต่อสู้เอาชนะยาเสพติด อ.เมือง มีการประสานงานด้านการป้องกัน กับหน่วยงานต่างๆ แบ่งเป็น 2 ส่วนคือ ส่วนที่หนึ่ง คือวิทยากรกระบวนการมีปลัดอำเภอ 1 คน เป็นหัวหน้าชุด เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือตัวแทนของภาคเอกชนอีก 5 คน มีหน้าที่ในการรณรงค์สร้างจิตสำนึก อบรบให้ความรู้ด้านการแก้ไขปัญหายาเสพติด และส่วนที่สอง คือ ชุดปฏิบัติการประจำตำบลมีปลัดอำเภอเป็นหัวหน้า เกษตรตำบล พัฒนาการตำบล สาธารณสุขตำบล เจ้าหน้าที่ตำรวจ หัวหน้าสายตรวจ ปลัดอบต. จะดำเนินการทุกเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันในพื้นที่ การหาข่าว การเสพ การค้าในหมู่บ้าน

ลักษณะการประสานงานที่ชัดเจน คือ การที่ชุดปฏิบัติการประจำตำบลที่ทำการเฝ้าระวังในพื้นที่ซึ่งพบว่ามีข่าวการค้า การเสพ ก็จะประสานกับฝ่ายปราบปรามเพื่อดำเนินการจับกุม หรือการที่ฝ่ายปราบปรามจะลงพื้นที่ก็กับที่ประสานมายังชุดปฏิบัติการประจำตำบล เป็นต้น

สำหรับโครงการพัฒนาแกนนำและอาสาสมัครพลังแผ่นดินเพื่อต่อสู้เอาชนะยาเสพติด อ.สะเดา กล่าวโดยสรุปว่า ประสานงานกับตำรวจในการปราบปราม และกับสาธารณสุขในการบำบัด เช่นเดียวกับ โครงการพัฒนาแกนนำและอาสาสมัครพลังแผ่นดินเพื่อต่อสู้เอาชนะยาเสพติด อ.หาดใหญ่ ที่กล่าวเช่นเดียวกับอำเภอสะเดา และเสริมว่านอกจากแบ่งหน้าที่ให้ฝ่ายต่างๆ แล้ว ยังมีการประชุมทุกสัปดาห์เพื่อหาข้อมูลทั้งทางลับและการใช้ประชุมประชาคมในหมู่บ้านช่วยในการหาข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับยาเสพติดด้วย

2.2 ฝ่ายปราบปราม โดยโครงการปฏิบัติงานของฝ่ายอำนวยการด้านปราบปรามผู้ค้า ผู้เสพ ในระดับผู้บริหาร กล่าวว่ามีการทำงานร่วมกับด่านศุลกากร ท่าอากาศยานหาดใหญ่และด่านศุลกากรสะเดา ในการตรวจค้นจับกุม ส่วนในระดับผู้ปฏิบัติ ให้ความเห็นว่า ก่อนประกาศสงครามยาเสพติด เจ้าหน้าที่ตำรวจ (ชุดปราบปราม) จะปฏิบัติด้วยตัวเอง แต่เมื่อประกาศสงครามยาเสพติด ทำให้ต้องประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ มากยิ่งขึ้น เช่น อำเภอ จังหวัด สาธารณสุข เป็นต้น

ส่วนโครงการปราบปรามยาเสพติดสภ.เมือง เห็นเช่นเดียวกันในแง่ที่ต้องประสานกับชุมชนสัมพันธ์ สำหรับโครงการปราบปรามยาเสพติด สภ.หาดใหญ่ ก็ประสานงานกับฝ่ายอื่นๆ คล้ายคลึงกัน โครงการปราบปรามยาเสพติด สภ.สะเดา มีลักษณะการประสานกับชุมชน/ชาวบ้าน ในลักษณะการให้เบาะแส

2.3 ฝ่ายบำบัด โครงการประเมินผลการบูรณาการใช้กระบวนการในการติดตามผู้ป่วยที่ผ่านการบำบัดคืนสู่ชุมชน ในระดับปฏิบัติการ กล่าวว่า ไม่พบปัญหาในการปฏิบัติงาน เพราะการดำเนินการทำตามนโยบายที่ต้องทำงานประสานกับฝ่ายป้องกัน/ฝ่ายปราบปรามอยู่แล้ว ซึ่งมีการประสานงานกันดังนี้ **หนึ่ง** ด้านการบำบัด ร่วมกับสาธารณสุขอำเภอ โรงพยาบาลและสถานีอนามัยในเรื่องข้อมูลผู้เสพ การให้คำแนะนำในกระบวนการบำบัด และเป็นวิทยากรให้ความรู้เรื่องต่างๆ **สอง** ด้านการป้องกัน ร่วมกับองค์กร NGO, คือ มูลนิธิศุภนิมิต เป็นลักษณะการจัดค่ายเยาวชนในชุมชน ทั้งเยาวชนในและนอกระบบโรงเรียน และยังประสานกับสถานศึกษาในการทำงานโครงการ TO BE NUMBER ONE ด้วย **สาม** ด้านการปราบปราม ฝ่ายเจ้าหน้าที่ตำรวจจะประสานมาเพื่อบอกเจ้าหน้าที่และตัวยาในการตรวจปีศาจะคนงานในสถานประกอบการ และ **สี่** ด้านการสนับสนุนประสานกับหน่วยงานประชาสัมพันธ์ในการเผยแพร่ข้อมูลผู้เสพ และประชาสัมพันธ์โครงการต่างๆ ที่จะจัดทำ นอกจากนี้ยังขอความร่วมมือจากสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานในการอบรมหลักสูตรการฝึกอาชีพ

โครงการบำบัดผู้ติดยาเสพติด/ ผู้ติดยาใหม่/ เสพซ้ำ อ.หาดใหญ่ ในระดับปฏิบัติการ กล่าวว่ามีการประสานงานกับฝ่ายป้องกันในการตรวจหาสารเสพติดในสถานบริการ กับสถานศึกษา ในการทำโครงการ TO BE NUMBER ONE หรือช่วยส่งเสริมด้านการเกษตร โดยร่วมกับผู้ประสานพลังแผ่นดิน ในการฝึกอาชีพให้กับผู้ว่างงาน เป็นต้น

ส่วนโครงการบำบัดผู้ติดยาเสพติด/ ผู้ติดยาใหม่/ เสพซ้ำ อ.สะเดา เสริมของอ.เมืองสงขลา ในประเด็นการบำบัดเจ้าหน้าที่และสถานีอนามัยจะต้องรับผิดชอบเรื่องยาที่จะจัดให้ผู้รับการบำบัด รวมถึงต้องทำงานด้านการป้องกันด้วย

2.4 กลุ่มเสี่ยง โดย สำนักงานพื้นที่การศึกษาเขต 1 กล่าวว่า งานของสถานศึกษาเป็นด้านการป้องกันและเฝ้าระวัง ยังไม่ได้รับความร่วมมือเท่าที่ควร อย่างไรก็ตาม **เขต 2** กล่าวว่า ในการประสานกับชุมชน ได้จัดกิจกรรมสร้างภูมิคุ้มกันให้กับเด็ก เช่น การแข่งขันกีฬา โดยเชิญผู้ปกครองและกรรมการสถานศึกษา เข้าร่วมด้วย โดยจะพูดคุยกับผู้ปกครองหรือช่วยดูแลเรื่องยาเสพติดอีกทางหนึ่งด้วย จากนั้นเมื่อได้ข้อมูลทั้งหมดแล้ว จะสรุปส่งสำนักงานเขต 2 ต่อไป

3) การจัดการแบบรับผิดชอบต่อสาธารณะ (Public Accountability) ของฝ่ายป้องกันฝ่ายปราบปราม ฝ่ายบำบัด และกลุ่มเสี่ยง มีดังนี้

3.1 ฝ่ายป้องกัน โดย โครงการติดตามการประเมินผลการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด จ.สงขลา เจ้าหน้าที่ปฏิบัติการ ไม่ได้กล่าวชัดเจนในประเด็นนี้ แต่กล่าวในลักษณะว่ามีการให้ประชาชน/หมู่บ้าน ได้มีส่วนรับรู้การทำงานให้มากขึ้น ส่วน **โครงการพัฒนาแกนนำและอาสาสมัครพลังแผ่นดิน เพื่อต่อสู้เอาชนะยาเสพติด อ.เมือง** เสริมว่า กระบวนการติดตามผลการดำเนินงาน โดยมีคณะทำงานติดตามผลที่แต่งตั้งจากหัวหน้าส่วนราชการ สาธารณสุขอำเภอ สัสดี

อำเภอก็เป็นการรับผิดชอบต่อสาธารณะอย่างหนึ่ง โดยคณะทำงาน จะติดตามงานทั้ง 3 ด้าน และ นำมาสรุปผล โดยศูนย์จังหวัดจะมีการสั่งการให้รายงานผลการทำงานทุกเดือน ในส่วนของอำเภอก็ มีการรายงานผลของชุดวิทยากรกระบวนการและชุดปฏิบัติการตำบล เป็นลายลักษณ์อักษรทุกด้าน ส่วนโครงการพัฒนาแกนนำ และอาสาสมัครพลังแผ่นดินเพื่อต่อสู้เอาชนะยาเสพติด อ.หาดใหญ่ ไม่ กล่าวในประเด็นนี้ชัดเจน แต่กล่าวในลักษณะว่าชุมชนต้องรับผิดชอบดูแลผู้ที่ผ่านการเสพ / บำบัด มาแล้ว โดยต้องยอมรับ และให้โอกาสคนเหล่านี้กลับตัว

3.2 ฝ่ายปราบปราม โครงการปฏิบัติงานของฝ่ายอำนวยการด้านการปราบปรามผู้ค้าผู้เสพ ในระดับบริหารและปฏิบัติการ กล่าวได้ว่าได้รับความช่วยเหลือจากชุมชนในการแจ้งเบาะแสให้ข้อมูล ถือว่าเป็นความรับผิดชอบร่วมกัน ระหว่างชาวบ้านกับฝ่ายรัฐ โดยชาวบ้านบางครั้งจะใช้วิธีเลิกคบ หรือเลิกสมาคมกับผู้ที่มีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับยาเสพติด และพวกนี้ก็จะเลิกเสพไปเอง

โครงการปราบปรามยาเสพติด สภ.เมือง ยังสรุปไม่ได้ชัดเจน เกี่ยวกับ โครงการปราบปราม ยาเสพติด อาจเนื่องจากมุ่งภารกิจด้านการปราบปรามยาเสพติดเป็นหลัก ทำให้ประเด็นในเรื่องความ รับผิดชอบต่อสาธารณะไม่ชัดเจน ส่วนโครงการปราบปรามยาเสพติด สภ.สะเดา จะเป็นในลักษณะ ที่คนในพื้นที่ เช่น เจ้าของโรงงาน โรงแรม หรือ ดำรวจท่องเที่ยว ช่วยแจ้งดูแลชุมชน ที่สำคัญ คือ พ่อแม่ ที่อยากให้ลูกเลิกเสพยา เจ้าหน้าที่ก็ควรบำบัด หาอาชีพให้ทำ ขณะเดียวกันก็ใช้หลักการ เสริมแรงว่าบ้านไหน ไม่มีผู้ติดยา จะมีสัญลักษณ์ “ธงขาว” ติดไว้หน้าบ้านให้ชุมชนตระหนัก และ ร่วมกันรับผิดชอบอย่างแท้จริง

3.3 ฝ่ายบำบัด ในโครงการประเมินผลการบูรณาการการใช้กระบวนการในการติดตาม ผู้ป่วยที่ผ่านการบำบัดคืนสู่ชุมชน ผู้ปฏิบัติ กล่าวได้ว่า ได้ใช้ “การทำประชาคมหมู่บ้าน” เพื่อค้นหาผู้ เสพมาเข้ารับการบำบัด แต่มีข้อสังเกตกรณีที่บางรายไม่ได้เป็นผู้เสพแต่มีชื่อติดอยู่ในบัญชีรายชื่อ ซึ่งยังไม่ชัดเจนว่าเมื่อตรวจสอบแล้วทราบว่าไม่มีส่วนเกี่ยวข้องจะตัดชื่อออกได้หรือไม่ อย่างไรก็ตาม วิธีการนี้เป็นความพยายามที่จะให้มีการรับผิดชอบร่วมกันทุกฝ่าย ส่วนโครงการบำบัดผู้ติดยา เสพรายใหม่เสพซ้ำ อ.หาดใหญ่ กล่าวในลักษณะว่า การจัดทำโครงการต่างๆ เช่น โครงการ “ล้อม รักด้วยครอบครัว ล้อมรั้วด้วยชุมชน” และ “โครงการครอบครัวอบอุ่น” เป็นกิจกรรมที่แสดงถึง ความรับผิดชอบต่อสังคม โดยเฉพาะครอบครัวอบอุ่น ที่มีการอบรมครอบครัวต้นแบบ อบรมให้ พ่อ-แม่-ลูก รู้บทบาทของตน ซึ่งเป็นการป้องกันและได้ผลในระยะยาว **โครงการบำบัดผู้ติดยา/ผู้ เสพรายใหม่/ผู้เสพซ้ำ อ.สะเดา** กล่าวว่าการจัดการแบบรับผิดชอบต่อสาธารณะของอำเภอสะเดาไม่ ชัดเจน แต่จะเป็นไปในลักษณะว่าต้องมีการเฝ้าระวังไม่ให้มีผู้เสพซ้ำมากกว่าหรือไม่ให้มีผู้เสพเพิ่ม ซึ่งอันนี้ก็ต้องขอความร่วมมือจากชุมชน

3.4 กลุ่มเสี่ยง ทั้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 1 และเขต 2 กล่าวว่าการจัดการแบบ รับผิดชอบต่อสาธารณะของทั้ง 2 เขต ใช้พื้นฐานความรับผิดชอบต่อหน่วยงาน คือ ใช้การศึกษา

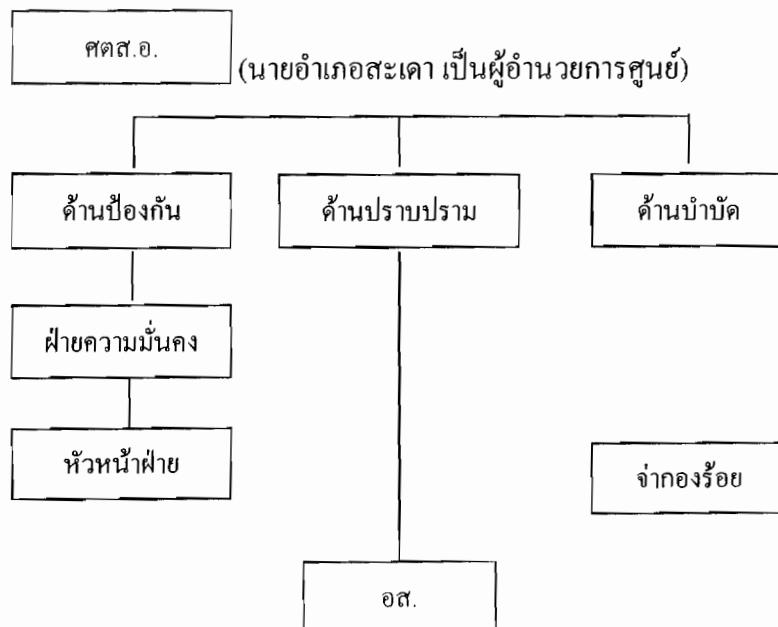
เป็นฐานสร้างภูมิคุ้มกัน สร้างความอบอุ่นให้เด็กใกล้ชิดศาสนา โดยการปรับนโยบายและจัดการศึกษาเสียใหม่ เช่น เสริมสร้าง 3 ส่วน พร้อมกัน คือ อนุบาล ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ตั้งแต่อายุ 3 ขวบ จนถึง 15 ปี เพื่อให้เห็นผลต่อเนื่องทุกฝ่ายต้องรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนอย่างจริงจังถ้าโรงเรียนทำได้ แต่เมื่อเด็กไปสู่สังคมภายนอกยังมียาเสพติดอยู่ก็จะเป็นการทำงานที่สูญเปล่า เป็นต้น

4) การกระจายอำนาจ ป้องกัน ฝ่ายปราบปราม ฝ่ายบำบัด และกลุ่มเสี่ยง มีดังนี้

4.1 ฝ่ายป้องกัน ในโครงการติดตามผลการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด จ.

สงขลา ที่ศตส.จ. มีการกระจายอำนาจลงมาตามสายงานอยู่แล้ว และต้องทำหน้าที่ติดตามงานและให้ข้อเสนอแนะต่อการจัดทำโครงการการเก็บข้อมูลของหน่วยงานต่างๆ ดังนี้ **หนึ่ง** โครงการที่จัดในลักษณะการอบรมควรเป็นการอบรมผู้ค้า เพื่อสร้างอาชีพให้เขามากกว่าการอบรมผู้เสพ /ผู้ผ่านการบำบัด ทั้งนี้เพราะผู้ค้าส่วนหนึ่ง คือ ผู้ที่ไม่มีอาชีพประจำ **สอง** การเก็บรวบรวมข้อมูลควรรวบรวมไว้ที่จุดใดจุดหนึ่งทั้งหมด เพื่อสะดวกในการค้นข้อมูล

โครงการพัฒนาแกนนำของอำเภอเมือง ในระดับปลัดอำเภอ ซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติการได้กระจายอำนาจการทำงานโดยการดึงผู้นำศาสนา เช่น มีความร่วมมือกับกลุ่มผู้นำศาสนาอิสลาม โดยนำหลักศาสนา คือ กฎฮุกุมปากัด (เป็นกฎที่บังคับใช้ป้องกันไม่ให้เกี่ยวข้องกับยาเสพติด) มาสั่งสอนในช่วงการละหมาดรวมถึงการขอให้พระสงฆ์แทรกเรื่องยาเสพติดไว้ในเทศน์ด้วย นอกจากนี้แล้วยังมีการกระจายอำนาจให้ศูนย์ประสานพลังแผ่นดิน ประกอบด้วย อสม. 25 คน มีการแบ่งหน้าที่กันชัดเจน โดยกำหนดว่า อสม. 10 คน รับผิดชอบไม่เกิน 20 ครัวเรือน เป็นต้น ส่วนโครงการพัฒนาแกนนำฯ ของอำเภอสะเดา ในระดับบริหาร (นายอำเภอ) และระดับปฏิบัติ (ปลัดอำเภอ) กล่าวว่า การกระจายอำนาจ เป็นไปตามฝ่ายโครงสร้างการบริหารเพื่อบังคับบัญชาสั่งการตามลำดับ

ส่วนโครงการพัฒนาแกนนำฯ ของอำเภอหาดใหญ่ ไม่ได้กล่าวถึงในประเด็นนี้

4.2 ฝ่ายปราบปราม ในโครงการปฏิบัติงานของฝ่ายอำนวยการด้านการปราบปรามผู้ค้า/ผู้เสพ ซึ่งระดับบริหาร (ผู้กำกับ) กล่าวว่า การกระจายอำนาจจะเป็นลักษณะที่มอบให้สถานีตำรวจที่อยู่ในพื้นที่ปฏิบัติงานตามนโยบายยาเสพติดที่รัฐบาลสั่งการมา และจังหวัดมีหน้าที่ประเมินผลเพื่อให้มีอิสระในการทำงาน จำนวนโครงการปราบปรามยาเสพติด สภ.เมือง เนื่องจากเป็นระดับผู้ปฏิบัติจึงไม่กล่าวในประเด็นนี้ชัดเจน แต่ได้ให้เหตุผลว่าน่าจะเป็นการมอบอำนาจมาตามสายงานว่าใครควรจะได้รับผิดชอบแค่ไหน และโครงการปราบปรามยาเสพติด สภ.หาดใหญ่ และสภ.สะเดา ไม่กล่าวถึงประเด็นนี้ชัดเจนเช่นกัน

4.3 ฝ่ายบำบัด ในโครงการประเมินผลการใช้กระบวนการในการติดตามผู้ป่วยที่ผ่านการบำบัดคืนสู่ชุมชน แบ่งเป็น **หนึ่ง** การกระจายอำนาจภายในหน่วยงาน และ **สอง** การกระจายอำนาจภายนอกหน่วยงาน คือ การกระจายอำนาจภายในหน่วยงาน ที่นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด รับนโยบายมาจาก ศตส.จ. แล้วมอบต่อผู้ปฏิบัติตั้งแผนภาพดังต่อไปนี้

โดยผู้ที่ได้รับมอบหมายดูแลในเรื่องนโยบาย การบริหารจัดการเรื่องยาเสพติด และดูแลในเรื่องการปรับหลักสูตรการบำบัดในช่วงประกาศสงครามยาเสพติด ทั้งนี้ผู้ที่ได้รับมอบหมาย จะสั่งการมายังหัวหน้าโครงการ และผู้ทำงานภาคประชาชนอีกครั้งหนึ่ง โดยหัวหน้าโครงการเป็นฝ่ายปฏิบัติการของผู้ที่ได้รับมอบหมาย ทำหน้าที่ดูแลโครงการทั้งหมดที่เกิดขึ้นได้ ส่วนผู้ทำงานภาคประชาชนเป็นฝ่ายปฏิบัติเพื่อดูแลโครงการประเมินผลการบูรณาการการใช้กระบวนการติดตามผู้ป่วย

การกระจายอำนาจภายนอกหน่วยงาน แบ่งเป็น 2 ระดับ คือ **หนึ่ง** ระดับอำเภอ โดยการอบรมให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับอำเภอ เพื่อให้การบำบัดผู้ป่วยในแต่ละอำเภอได้ และ **สอง** ระดับจังหวัด โดยการสร้างเครือข่ายไปยังจังหวัดรอบข้างในภาคใต้ เพื่อช่วยติดตามเฝ้าระวังและบำบัดรักษา

ส่วนโครงการบำบัดผู้ติดยาเสพติดฯ อำเภอหาดใหญ่และอำเภอสะเดา ไม่ได้กล่าวในประเด็นนี้ชัดเจน

4.4 กลุ่มเสี่ยง ทั้งสำนักงานพื้นที่การศึกษาทั้ง เขต 1 และเขต 2 ไม่ได้กล่าวในประเด็นนี้แต่ได้ให้ข้อมูลว่าถ้าโครงการสมัชชานักเรียนถือเป็นการกระจายอำนาจ ก็เท่ากับว่ามีการกระจายอำนาจจากโรงเรียนไปสู่นักเรียน ที่นักเรียนผู้นำจากโรงเรียนต่างๆ โรงเรียนละ 5 คน มาพูดถึงโทษของยาเสพติดแล้วหาแนวทางแก้ไข แล้วนำกลับไปเผยแพร่ยังโรงเรียนของตน โดยมีครูเป็นที่ปรึกษาสำหรับการติดตามผลของ โครงการคือ การติดตามดูว่าเด็กนำความรู้เรื่องยาเสพติดไปจัดกิจกรรมที่เป็นการบูรณาการอย่างไรบ้าง

ผลการดำเนินงาน (Product) ประกอบด้วย ทูตทางสังคมที่ขับเคลื่อนงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด การบูรณาการ/ความเชื่อมโยง (Integration) ของมาตรการนโยบายและองค์การในการแก้ไขปัญหายาเสพติด และด้านอื่นๆ การเปลี่ยนแปลงจำนวน ผู้ผลิต ผู้ค้า ผู้เสพยาเสพติดและการขยายภาคีความร่วมมือของแต่ละฝ่ายดังนี้

1. ทูตทางสังคมที่ขับเคลื่อนงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ของแต่ละฝ่ายคือ

1.1 ฝ่ายป้องกัน ในโครงการติดตามการประเมินฯ จังหวัดสงขลา ไม่ได้กล่าวในประเด็นนี้แต่โครงการพัฒนาแกนนำฯ อำเภอเมือง โดยปลัดอำเภอ กล่าวว่าทูตทางสังคมที่สำคัญที่จะช่วยขับเคลื่อนงานด้านการป้องกันยาเสพติด คือความร่วมมือของภาคประชาชน ซึ่งเป็นเรื่องที่ยากมากที่จะทำให้ประชาชนมาทำงานแทนเจ้าหน้าที่ทั้งนี้เพราะเป้าหมายของนโยบายนี้คือการสร้างชุมชนเข้มแข็ง ต่างกับโครงการพัฒนาฯแกนนำ อำเภอสะเดา ที่ปลัดอำเภอสะเดา มองต่างจากปลัดอำเภอเมืองว่าทูตทางสังคมที่จะขับเคลื่อนงานด้านยาเสพติด นอกจากจะมีประชาชนแล้วยังมีทูตทางสังคมอื่นๆ อีกดังนี้ คือ

หนึ่ง บุคลากร/เจ้าหน้าที่ ที่ปัจจุบันบุคลากรของหน่วยงานไม่เพียงพอต่อภาระงาน เพราะกำลังหลักของหน่วยงาน คือ อส.ที่ต้องมี 24 คน ปัจจุบันเหลือเพียง 17 คน และต้องไปช่วยงานธุรการฝ่ายต่างๆ 9 คน ทำให้เหลือชุดปฏิบัติการจริงๆ เพียง 8 คน ซึ่งได้แก้ปัญหาโดยการขออัตรากำลังไปจังหวัด และจังหวัดประสานไปยังกรม ซึ่งคาดว่าจะได้กำลังคนเพิ่มขึ้น

สอง งบประมาณ เป็นสิ่งสำคัญที่จะขับเคลื่อนงานให้ดำเนินต่อไปได้ โดยเฉพาะงบด้านค่าน้ำมันเชื้อเพลิงที่ไม่เพียงพอในการลงพื้นที่ ซึ่งได้แก้ปัญหาเรื่องงบประมาณโดยการขอสนับสนุนงบประมาณไปยัง อบต.

สาม ผู้นำชุมชนรวมทั้งผู้นำศาสนาด้วย โดยการมอบนโยบายให้กำนัน/ผู้ใหญ่บ้านนำไปแจ้งต่อชาวบ้านในการประชุมประจำเดือนหรือการที่เจ้าคณะอำเภออบรมคำสอนต่างๆ และการจัดประชุมผู้นำอิสลามทุกเดือนด้วย

ส่วนโครงการพัฒนาแกนนำฯ อำเภอหาดใหญ่ กล่าวในลักษณะการจัดกิจกรรมของหน่วยงานต่างๆ เช่น เทศบาลว่าจะเป็นวิธีการที่ทำให้เด็กเยาวชนห่างไกลยาเสพติดด้วย

1.2 ฝ่ายปราบปราม ในโครงการปฏิบัติงานของฝ่ายอำนวยการด้านปราบผู้ค้า/ผู้เสพในระดับบริหารไม่ได้กล่าวในประเด็นนี้ชัดเจนแต่ในโครงการปราบปรามยาเสพติด สก.เมืองไม่มีองค์กรหรือหน่วยงานที่มาช่วยชัดเจน แต่จะเป็นไปในลักษณะที่ประชาชนโทรศัพท์มาให้ข้อมูลว่ามี การค้า หรือซื้อขายกันที่ไหนมากกว่า ส่วนโครงการปราบปรามยาเสพติด สก.หาดใหญ่ ไม่ได้กล่าวในประเด็นนี้ชัดเจน สำหรับโครงการปราบปรามยาเสพติด อ.สะเดา ให้ความหมายของทุนทางสังคมเน้นหนักไปที่ตัวของเจ้าหน้าที่ และอุปกรณ์ในการทำงาน (เช่น กล้องส่องทางไกล รถจักรยานยนต์ คอมพิวเตอร์ เครื่องชั่งน้ำหนักยาเสพติด) ที่ต้องมีอย่างเพียงพอ และต้องได้รับการสนับสนุนเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้เต็มประสิทธิภาพ

1.3 ฝ่ายบำบัด ในโครงการประเมินการบูรณาการการใช้กระบวนการในการติดตามผู้ป่วยที่ผ่านการบำบัดคืนสู่ชุมชน ในระดับปฏิบัติการกล่าวว่าทุนทางสังคมที่จะขับเคลื่อนงานด้านยาเสพติด ประกอบด้วย **หนึ่ง** ทุนมนุษย์ คือ บุคลากรหรือเจ้าหน้าที่ที่ไม่เพียงพอในการปฏิบัติงาน เพราะการมีนโยบายเกษียณอายุก่อนกำหนด (early retire) ทำให้กำลังคนลดลง ซึ่งส่งผลกระทบต่อการทำงานหรือให้บรรลุผลตามนโยบายทำให้เจ้าหน้าที่ต้องทำงานหนักและอาจไม่มีความละเอียดรอบคอบพอปัญหาส่วนหนึ่งเกิดจากตัวเจ้าหน้าที่เองที่ยังขาดความตระหนักและการที่ไม่มีคำตอบแทนการทำงานที่เหมาะสมทำให้ไม่มีขวัญกำลังใจในการทำงาน รวมถึงเรื่องงบประมาณที่แม้จะมีเพียงพอแต่ก็มีปัญหาในเรื่องการบูรณาการงบประมาณ เพราะงบประมาณได้มาจากหลายๆ หน่วยงาน เช่น จาก ป.ป.ส. หรือจากกระทรวงสาธารณสุข การจัดสรรงบประมาณทำให้เกิดความสับสนและมีการทำงานที่ซ้ำซ้อน

สำหรับแนวทางในการแก้ไขปัญหา^{นี้}โดยในเรื่องบุคลากร/เจ้าหน้าที่โดยการประกาศรับสมัครผู้ช่วยแต่ไม่มีผู้สมัครอาจเพราะเห็นว่าเป็นงานยาเสพติดซึ่งค่อนข้างอันตรายและมีความเสี่ยงสูง ด้วยเหตุผลดังกล่าวทำให้เจ้าหน้าที่ต้องเร่งทำงานกันอย่างหนัก เพื่อให้ผลการปฏิบัติงานเป็นไปตามนโยบายที่ได้ประกาศไว้และในเรื่องงบประมาณเสนอว่า **หนึ่ง** งบประมาณทุกแหล่งควรส่งโดยตรงมาที่ผู้ว่าราชการจังหวัด และมอบอำนาจให้จัดสรรงบประมาณไปยังหน่วยงานต่างๆ เพื่อลดความซ้ำซ้อน **สอง** ทุนชุมชนคือองค์กรต่างๆทางสังคมไม่ว่าจะเป็นวัด มัสยิด หน่วยงาน NGO, ที่ต้องช่วยกันอย่างแข็งขัน ตัวอย่างเช่น การที่พระสงฆ์เทศน์อบรมสั่งสอนเยาวชนเรื่องพิษภัยยาเสพติด การที่ผู้นำศาสนาดูแลในส่วนนักเรียนปอเนาะ หรือการที่มูลนิธิสุกนิมิต ร่วมกันจัดค่ายอบรมเยาวชนในชุมชน ก็เป็นพลังในการขับเคลื่อนต่อไป และเช่นเดียวกัน**โครงการบำบัดผู้ติดยาเสพติดฯ อำเภอหาดใหญ่ และอำเภอสะเดา** ต่างก็เห็นว่าทุนทางสังคมที่จะช่วยป้องกันปัญหานี้ได้อย่างยั่งยืนก็คือชุมชนนั่นเอง

1.4 กลุ่มเสี่ยง ทั้งสำนักงานพื้นที่การศึกษา เขต 1 และเขต 2 กล่าวโดยสรุปว่า นอกจากนักเรียนและครูจะต้องช่วยกันแล้ว ครอบครัวก็เป็นสถาบันสำคัญที่จะต้องรับผิดชอบเรื่องนี้ร่วมกัน

2. การบูรณาการ/ความเชื่อมโยง (Integration) ของมาตรการ นโยบายและองค์การในการแก้ไขปัญหาเสพติดและด้านอื่นๆ ประกอบด้วย

2.1 ฝ่ายป้องกัน ในโครงการติดตามการประเมินฯ จังหวัดสงขลา ไม่ได้กล่าวในประเด็นนี้ แต่โครงการพัฒนาแกนนำอำเภอเมือง กล่าวว่ามีการบูรณาการการทำงาน โดย ได้ร่วมมือกับหน่วยงานอื่น เช่น สาธารณสุขหรือราชทัณฑ์ที่นำผู้ค้าบางกลุ่มเข้าโครงการทำความดีเพื่อแผ่นดิน โดยอบรมที่ทัณฑสถาน 1 สัปดาห์ เมื่อออกมาอยู่ในพื้นที่ที่มีการติดตามดูแลพฤติกรรม ส่วนโครงการพัฒนาแกนนำอำเภอสะเตาะและอำเภอหาดใหญ่ก็มีลักษณะการบูรณาการ/เชื่อมโยงนโยบายไม่ต่างจากที่อื่นๆ

2.2 ฝ่ายปราบปราม ในโครงการปฏิบัติของฝ่ายอำนวยการด้านปราบปรามผู้ค้า/ผู้เสพ ในระดับบริหาร (ผู้กำกับ) มองว่าระหว่างฝ่ายบำบัดกับฝ่ายปราบปรามยังขาดการเชื่อมโยงการทำงานกัน ตรงที่ต่างฝ่ายต่างปิดข้อมูลเป็นความลับ เมื่อฝ่ายปราบปรามขอรายชื่อผู้ค้าที่แจ้งว่าจะติดตามเอง ถ้าเป็นไปได้ควรมีการประสานการทำงานกันในลักษณะที่แพทย์ซักถามข้อมูลจากผู้เสพแล้วส่งข้อมูลให้ตำรวจหรือขยายผลไปยังผู้ค้าและผู้ที่เกี่ยวข้องก็จะเป็นประโยชน์ ขณะนี้เห็นว่าการประสานงานระหว่างทั้งสองฝ่ายยังไม่ดีเท่าที่ควรส่วนโครงการปราบปรามยาเสพติด อำเภอเมือง อำเภอหาดใหญ่ และอำเภอสะเตาะ ในฐานะผู้ปฏิบัติ ซึ่งทำตามการสั่งการไม่มีความเห็นในเรื่องนี้

2.3 ฝ่ายบำบัด ในโครงการประเมินผลการบูรณาการฯ ในระดับปฏิบัติการเห็นว่า ควรมีการเชื่อมโยงแนวทางการทำงานของฝ่ายที่เกี่ยวข้องให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน เช่นระหว่างฝ่ายปราบปรามกับฝ่ายบำบัดที่ต้องมีการตรวจเช็คข้อมูลซ้ำหรือปรับตัวเลขให้ตรงกัน หรือระหว่างฝ่ายป้องกัน กับฝ่ายบำบัดลักษณะที่เมื่อผู้เสพผ่านการบำบัดจากสาธารณสุขแล้ว ต้องนำไปฝึกอาชีพ แต่มีบางส่วนที่ยังไม่ได้ประกอบอาชีพเนื่องจากขาดเงินทุนดังนั้นควรมีการจัดงบประมาณไว้สำหรับเรื่องนี้ด้วย และสำหรับฝ่ายปราบปรามที่ต้องหันมาควบคุมดูแลสารเสพติดชนิดอื่นๆ ด้วย เนื่องจากยาบ้าหายาก คนก็หันไปเสพกระท่อม สารระเหย (กาว) ซึ่งกฎหมายไม่เข้มงวดเท่าไรนัก แทน ส่วนโครงการปราบปรามยาเสพติดฯ อำเภอหาดใหญ่และอำเภอสะเตาะ ไม่ได้กล่าวถึงในเรื่องนี้

2.4 กลุ่มเสี่ยง ทั้งสำนักงานพื้นที่การศึกษา เขต 1 และเขต 2 ได้เชื่อมโยงนโยบายยาเสพติดเข้ากับกิจกรรมต่างๆ ในโรงเรียน โดยให้นักเรียนดูแลกันและกัน มีผู้นำนักเรียนเป็นแกนในการขยายความร่วมมือไปยังนักเรียนคนอื่นๆ ตลอดจนการบูรณาการเข้าในรายวิชาในหลักสูตรต่างๆ ด้วย

3. การเปลี่ยนแปลงจำนวนผู้ผลิต ผู้ค้า และผู้เสพยาเสพติดหน่วยงานต่างๆ มีการดำเนินงานดังนี้

3.1 ฝ่ายป้องกัน พบว่ามีสถิติ 2 ส่วนที่สำคัญ คือ 1. สรุปผลการดำเนินงานปราบปราม ยาเสพติดจังหวัดสงขลา ผู้ค้า/ผู้ผลิตยาเสพติด ตั้งแต่ 1 ก.พ. – 30 พ.ย. 2546 และ 2. สถิติผลการ จับกุมยาเสพติดในบัญชีและนอกบัญชีรายชื่อ Roadmap ระยะที่ 3 ตั้งแต่ 3 ธันวาคม 2546 – 30 มิถุนายน 2547 พบว่า มีจำนวนเปลี่ยนแปลงไปทั้งผู้ค้า ผู้เสพ ดังปรากฏในตารางที่ 1 และ 2 ตามลำดับ

ตารางที่ 1 สรุปผลการดำเนินงานปราบปรามยาเสพติดจังหวัดสงขลา
ผู้ค้า/ผู้ผลิตยาเสพติด ตั้งแต่ 1 ก.พ. -30 พ.ย. 2546

ลำดับ	อำเภอ	(1) ผู้ค้าในบัญชี	(2) ผู้ค้านอกบัญชี	(3) รวมผู้ค้าในบัญชี+นอกบัญชี (1)+(2)	(4) จับกุมในบัญชี	(5) จับกุนนอกบัญชี	(6) เสียชีวิต	(7) รวมจับกุมทั้งหมด+เสียชีวิต (4)+(5)+(6)	(8) ทำความดีเพื่อแผ่นดิน	(9) ออกหมายจับ	(10) ป่วย	(11) ดีทหาร	(12) บุคคลเฝ้าระวัง	(13) คงเหลือในบัญชี	(14) คิดเป็นร้อยละ
1	เมืองสงขลา	25	134	159	18	133	4	155	1	1	0	0	2	0	100
2	หาดใหญ่	138	254	392	11	251	19	382	3	2	1	0	4	0	100
3	ระโนด	36	41	77	32	17	2	51	26	0	0	0	0	0	100
4	สะเดา	71	129	200	60	129	7	196	0	3	1	0	0	0	100
5	สิงหนคร	65	75	140	55	26	2	83	53	2	0	0	2	0	100
6	จะนะ	18	43	61	15	27	2	44	16	1	0	0	0	0	100
7	รัตภูมิ	292	56	348	95	13	6	114	232	0	1	1	0	0	100
8	นาทวี	71	39	110	70	17	1	88	22	0	0	0	0	0	100
9	สติงพระ	12	10	22	8	6	1	15	7	0	0	0	0	0	100
10	บางกล่ำ	18	11	29	18	4	0	22	7	0	0	0	0	0	100
11	สะบ้าย้อย	33	31	64	30	9	3	42	22	0	0	0	0	0	100
12	ควนเนียง	7	8	15	6	1	0	7	7	1	0	0	0	0	100
13	คลองหอยโข่ง	0	5	5	0	5	0	5	0	0	0	0	0	0	100
14	กระแสสินธุ์	5	6	11	5	1	0	6	5	0	0	0	0	0	100
15	นาหม่อม	3	0	3	3	0	0	3	0	0	0	0	0	0	100
16	เทพา	0	16	16	0	16	0	16	0	0	0	0	0	0	100
	รวม	794	858	1,652	527	655	47	1,229	401	10	3	1	8	0	100

ตารางที่ 2 สถิติผลการจับกุมยาเสพติด (ในบัญชีและนอกบัญชี) Roadmap ระยะที่ 3
ตั้งแต่ 3 ธันวาคม 2546 – 30 มิถุนายน 2547

อำเภอ	ผลการจับกุม (ราย)							รวม
	ธ.ค. 46	ม.ค. 47	ก.พ. 47	มี.ค. 47	เม.ย. 47	พ.ค. 47	มิ.ย. 47	
เมืองสงขลา	7	11	8	11	5	8	4	54
หาดใหญ่	22	12	32	69	53	39	59	286
ระโนด	4	8	-	8	-	-	3	23
สะเดา	8	9	25	15	16	29	18	120
สิงหนคร	-	-	2	-	3	2	4	11
จะนะ	2	-	2	5	2	-	2	13
รัตภูมิ	3	1	-	-	-	1	2	7
นาทวี	-	-	-	1	2	1	3	7
สติงพระ	-	1	-	1	-	-	-	2
บางกล่ำ	-	-	1	1	2	-	-	4
สะบ้าย้อย	-	-	-	-	2	-	-	2
ควนเนียง	-	-	1	-	-	-	-	1
คลองหอยโข่ง	2	-	-	1	-	-	4	7
กระเสสินธุ์	1	-	-	-	-	2	2	5
นาหม่อม	-	-	-	-	-	-	-	-
เทพา	1	2	1	4	-	-	1	9
รวม	50	44	72	116	85	82	102	551

ข้อมูล : สถิติผลการจับกุมยาเสพติดตำรวจภูธรจังหวัดสงขลา

ส่วนโครงการพัฒนาแกนนำฯ อำเภอเมือง ปลัดอำเภอในฐานะผู้ปฏิบัติ กล่าวว่าในช่วงที่มีการประกาศนโยบายยาเสพติด ปริมาณผู้ค้าผู้เสพลดลงเนื่องจากการปราบปรามอย่างจริงจังตั้งแต่จะให้ระบุนุ้ชดเจนนทำได้ยาก เนื่องจากมีปัญหาอุปสรรคอยู่ กล่าวคือในการให้ได้มาซึ่งข้อมูลจำนวนผู้ผลิต ผู้เสพและผู้ค้ายังไม่มีความชัดเจน ไม่สามารถบอกได้ว่าจริงมากน้อยเพียงใด เนื่องจากประชากรในอำเภอเมืองสงขลามีมาก การตรวจสอบไม่ทั่วถึง เพราะเมื่อดูตัวเลขเป้าหมาย 194 คนของอำเภอเมือง เมื่อเทียบกับจำนวนประชากรของอำเภออื่นๆ และเมื่อเทียบจากกระบวนการในพื้นที่พบว่า จังหวัดสงขลามีพื้นที่ความรุนแรง 4 อำเภอ คือ อำเภอหาดใหญ่ อำเภอเมือง อำเภอสิงหนครและอำเภอสะเดา อย่างไรก็ตามก็ได้มีความพยายามในการตรวจสอบข้อมูลให้ตรงกันมากที่สุด โดยใช้ชุดปฏิบัติการตำบล เข้าไปจัดประชุมประชาคมหมู่บ้าน ขอข้อมูลจากกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชน และผู้นำท้องถิ่นและชาวบ้าน โดยการคุ้มครองผู้ให้ข้อมูล โดยการให้กรอกข้อมูลลงแบบฟอร์มแล้วใส่หีบเลือกตั้งโดยแบบฟอร์มนั้นไม่ชื่อที่อยู่ผู้ให้ข้อมูล

เช่นเดียวกัน โครงการพัฒนาแกนนำฯ อำเภอสะเตา พบว่ามีการเปลี่ยนแปลงจำนวนผู้ค้า ผู้
 เสพ ผู้ผลิตกล่าวคือ จากการ Re x-ray จำนวนผู้เสพรายใหม่ลดลง มีผู้กลับมาเสพซ้ำบ้างแต่ไม่มาก
 และได้กลับมาเข้ารับการรักษาใหม่ ในส่วนของตัวยาก็น้อยลง นอกจากนี้แล้วก็มีหมู่บ้านที่ได้รับ
 การยกระดับและในขณะนี้หมู่บ้านประเภท ก.ก็ไม่มีหลงเหลืออยู่แล้ว ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ประเภทหมู่บ้านกับสถานการณ์ยาเสพติด

ประเภทหมู่บ้าน	เดือน/จำนวน	
	กุมภาพันธ์	กรกฎาคม
ประเภท ก. หมู่บ้านเข้มแข็ง ไม่ต้องมีหน่วยงาน ราชการช่วยเหลือแล้ว	30	45
ประเภท ข. หมู่บ้านเข้มแข็ง แต่ต้องมีหน่วยงาน ราชการเข้าช่วยเหลือ	40	34
ประเภท ค. หมู่บ้านปลอดยาเสพติด	18	19
ประเภท ง. หมู่บ้านมีปัญหายาเสพติดอย่างรุนแรง	10	-

ที่มา : ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ปลัดอำเภอสะเตา จังหวัดสงขลา

ส่วนโครงการพัฒนาแกนนำฯ อำเภอหาดใหญ่ไม่กล่าวถึงประเด็นนี้โดยตรง แต่ภาพรวม
 ของจำนวนลดลง

3.2 ฝ่ายปราบปราม ในโครงการปฏิบัติงานของฝ่ายอำนวยการด้านปราบปรามผู้ค้า/ผู้เสพ
 ในระดับบริหารไม่กล่าวถึงประเด็นนี้ชัดเจน แต่ในระดับปฏิบัติการในโครงการปราบปราม
 ยาเสพติด อำเภอเมือง กล่าวว่า ยาเสพติดลดลงไปมาก รัฐบาลประกาศนโยบายทำให้เราสามารถ
 กำหนดเป้าหมายได้ชัดเจน และปฏิบัติงานได้เต็มที่ แต่ถึงแม้จะลดลงจำนวนผู้เสพ ผู้ค้า ผู้ติดไม่ได้
 มาก แต่ก็ยังมีผู้ที่ย้อนอกบัญชีรายชื่อบางส่วนที่ยังจับไม่ได้ ส่วนโครงการปราบปรามยาเสพติด
 อำเภอหาดใหญ่ และอำเภอสะเตา โดยเฉพาะอำเภอสะเตา กล่าวว่า จำนวนผู้ค้าลดลง พบว่าผู้ค้า
 จริงๆ มี 13 คน ผู้เสพมีมากแต่เมื่อผ่านกระบวนการบำบัดจำนวนก็ลดน้อยลง

3.3 ฝ่ายบำบัด ในโครงการประเมินผลการบูรณาการฯ ในระดับปฏิบัติการพบว่า มีการ
 เปลี่ยนแปลง จำนวนผู้ผลิต ผู้ค้า ผู้เสพ ซึ่งแบ่งเป็น 4 ช่วงที่สำคัญ คือ

ช่วงที่หนึ่ง ก่อนประกาศสงครามยาเสพติด มีคนไข้อยู่ที่จำนวน 2,000 กว่าคน ซึ่งจัดว่าน้อย
 เหตุผลเพราะการทำงานในช่วงนั้นเป็นลักษณะการตั้งรับ จึงมีผู้เสพที่มีได้มารายงานตัวอยู่อีกมาก

ช่วงที่สอง ช่วงประกาศสงครามยาเสพติด ยอดผู้เสพเพิ่มขึ้นเป็น 7,450 คน ซึ่งการ
 เปลี่ยนแปลงตัวเลขนี้ มิได้หมายความว่าผู้เสพมากขึ้น แต่หมายความว่าทางการสามารถค้นหาผู้
 เสพที่มีอยู่จริงได้และนำเข้าสู่กระบวนการบำบัด

ช่วงที่สาม ช่วง Re x-ray พบว่าทั้งจังหวัดสงขลามีผู้เสพใหม่ 14 คน ซึ่งนับว่าน้อยเมื่อเทียบกับประชากรทั้งหมด

ช่วงที่สี่ ช่วงจังหวัดสืขาว พบว่าผู้เสพรายใหม่ 83 คน เสพซ้ำ 36 คน ขณะนี้คนกลุ่มนี้กำลังเข้าสู่กระบวนการบำบัด ซึ่งรักษาเสร็จแล้ว 93 คน และกำลังจะเข้าสู่กระบวนการบำบัดอีก 36 คน

ในขณะที่เดียวกัน ผู้ที่ผ่านกระบวนการบำบัดแล้วก็จะเข้าสู่การฝึกอาชีพ ในรุ่นที่ 1 จบการฝึกไปแล้ว 46 คน รุ่นที่ 2 มีจำนวน 50 คน จำนวนผู้ที่ฝึกอาชีพเมื่อเทียบกับจำนวนผู้ที่เข้ารับการบำบัด นับว่ายังน้อยอยู่มาก เหตุผลหนึ่งคือ คนกลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่ทำงานแฝงอยู่แล้วคือช่วยครอบครัวกรีดยาง และเหตุผลอีกประการหนึ่งคือ พวกเขาได้รับการฝึกอาชีพที่ไม่ชอบ

สถานการณ์ปัจจุบัน แนวโน้มของผู้เสพเริ่มเพิ่มขึ้นอีกแล้ว เพราะการทำงานเชิงรุก และความเข้มข้นในการปฏิบัติงานตามนโยบายเริ่มลดลง ประกอบด้วยตัวยาที่เริ่มหาได้ง่ายมากขึ้น

ส่วนโครงการบำบัดฯ อำเภอหาดใหญ่ และอำเภอสะเดา ไม่ได้กล่าวโดยตรงถึงจำนวนผู้เสพ ผู้ค้า ผู้ผลิตแต่ได้สรุปในภาพรวมว่า จำนวนลดลง และปัจจุบันยาเริ่มกลับมาอีกครั้งส่งผลให้จำนวนผู้เสพ ผู้ผลิต ผู้ค้าก็เพิ่มขึ้นด้วย

3.4 กลุ่มเสี่ยง ทั้งสำนักงานพื้นที่การศึกษาเขต 1 และเขต 2 พบว่าเด็กนักเรียนที่เป็นกลุ่มเสี่ยงมีจำนวนลดลง เพราะ โรงเรียนและผู้ปกครองร่วมมือกันดูแลและกวดขันมากขึ้น

4) การขยายภาคีความร่วมมือ

4.1 ฝ่ายป้องกัน เนื่องจากโครงการติดตามการประเมินผลฯ ซึ่ง ศตส.จ. รับผิดชอบมีหน้าที่ดูแลนโยบายและติดตามผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานต่างๆ เพื่อให้ป้องกันปัญหาเสพติดอย่างยั่งยืนแต่ละฝ่ายคือ ฝ่ายป้องกันควรสนับสนุนให้ชุมชนบริหารจัดการพัฒนาสภาพความเป็นอยู่สิ่งแวดล้อม โดยชุมชนเองเพื่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

โครงการพัฒนาฯ อำเภอเมือง เท่าที่ดำเนินการคือ ร่วมมือกับองค์กร NGO เพื่อจัดกิจกรรมต่างๆ เช่น โครงการพัฒนาฯ อำเภอสะเดา ไม่ได้กล่าวถึงในประเด็นนี้ ส่วนโครงการพัฒนาฯ อำเภอหาดใหญ่ ให้ความสำคัญกับบทบาทของพลังแผ่นดินในการดำเนินการป้องกันยาเสพติด

4.2 ฝ่ายปราบปราม ในโครงการปฏิบัติงานของฝ่ายอำนวยการด้านการปราบปรามผู้ค้า ผู้เสพ กล่าวว่ามี การดำเนินงานในลักษณะการร่วมมือกับฝ่ายปกครองในการประชาคมหรือ R x-ray โดยเฉพาะในระยะที่ 3 ที่ต้องทำร่วมกัน และฝ่ายปราบปรามทำงานหนักมาก แต่เมื่อมีการพิจารณาความดีความชอบกลับตกไปที่ฝ่ายปกครอง อย่างไรก็ตาม ฝ่ายปราบปรามก็ได้รับความร่วมมือจากด่านศุลกากรอำเภอสะเดา และท่าอากาศยานหาดใหญ่ในการจับกุมยาเสพติดด้วย

โครงการปราบปรามฯ สก.เมือง ได้ขอความร่วมมือจากประชาชนในการแจ้งข้อมูลให้ผู้ปฏิบัติทราบโดยการทำประชาคม และมีกล่องรับข้อมูล และยังได้ประสานกับโรงเรียนจัดโครงการบรรยายความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด โดยดึงเด็กเข้ามาร่วม ส่วนผู้ที่ไม่ได้เรียนแต่อยู่ในหมู่บ้านชุมชนก็

ใช้วิธีการจัดชุดมวลชนสัมพันธ์เข้าไปอบรมตักเตือนมิให้ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด ส่วนโครงการปราบปรามฯ สภ.หาดใหญ่ ก็ใช้วิธีการที่คล้ายคลึงกัน โดยการขยายความร่วมมือไปยังโรงเรียน สาธารณสุข และชาวบ้านตลอดจนผู้นำในชุมชนด้วย สำหรับโครงการปราบปรามฯ สภ.สะเดา จะเป็นลักษณะการสร้างชุมชนสัมพันธ์ สร้างความสัมพันธ์กับชุมชนเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นความจริงมากที่สุด

4.3 ฝ่ายบำบัด ซึ่งโครงการประเมินผลการบูรณาการฯ ซึ่งมีสาธารณสุขจังหวัดเป็นเจ้าภาพหลักเป็นหน่วยงานระดับจังหวัด คุมนโยบายเป็นหลักดังนั้นการทำงานในชุมชนจะไม่ชัดเจน อย่างไรก็ตามในส่วนของหน่วยงานที่เป็นผู้ปฏิบัติตรงลงมา คือ สาธารณสุขอำเภอ จะมีการดึงภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมด้วย เช่น โครงการทูการ์ที่จะนำผู้ที่ผ่านการบำบัดแล้วไปอยู่บ้านประชาชน และให้ช่วยเหลืองานบ้านที่อาศัยอยู่ ขณะนี้อยู่ในระหว่างดำเนินการ ส่วนโครงการบำบัดฯ อำเภอหาดใหญ่และอำเภอสะเดา เน้นความร่วมมือกับ อบต. ในการจัดการงบประมาณเพื่อแก้ไขปัญหา ยาเสพติด

4.4 กลุ่มเสี่ยง ที่สำนักงานการศึกษาพื้นที่เขต 1 และเขต 2 เห็นว่าจำเป็นจะต้องขยายความร่วมมือไปยังทุกโรงเรียนในระดับพื้นที่การศึกษา โดยทุกโรงเรียนต้องรายงานผลการดำเนินงานตามกำหนดเพื่อจะได้สรุปรวมงานต่อไป

และต่อคำถามที่ว่า “กิจกรรมหรือการดำเนินงานขององค์กรของท่านจะสามารถที่จะดำเนินการหรือแก้ไขปัญหาเสพติดในระยะยาวได้หรือไม่ เพราะอะไร และท่านมีข้อเสนอแนะอย่างอื่นอีกหรือไม่อย่างไรบ้าง” แต่ฝ่ายให้ความเห็นดังนี้

1. ฝ่ายป้องกัน

คำถาม	ศตส.จ.สงขลา	อ.เมือง	อ.สะเดา	อ.หาดใหญ่
1. กิจกรรมหรือการดำเนินงานขององค์กรของท่านสามารถที่จะดำเนินการหรือแก้ไขปัญหาเสพติดในระยะยาวได้หรือไม่	ได้ ถ้าทุกฝ่ายทำงานในความรับผิดชอบของตนอย่างจริงจัง และต่อเนื่อง	ไม่ตอบชัดเจน โดยให้เหตุผลว่าถ้าจะให้เกิดผลในระยะยาวทำได้ยากเพราะไม่มีชุดปฏิบัติการที่รับผิดชอบปัญหา ยาเสพติดที่ชัดเจน กอปรกับหากมีงานเร่งด่วนก็ต้องไปทำงานนั้นก่อน ทำให้ต้องชะลอเรื่อง	ไม่ตอบชัดเจน แต่ได้ให้ความเห็นต่อนโยบายว่าเป็นนโยบายที่ดี มีมาตรการยึดทรัพย์และอื่นๆ ทำให้มีผู้เข้ามามอบตัวเป็นจำนวนมาก ทำให้ผู้ค้าลดจำนวนลง และได้กล่าวถึงอุปสรรคในการ	ไม่ตอบชัดเจน แต่มีความเห็นด้วยต่อการทำให้ชุมชนเข้มแข็งอย่างต่อเนื่องและกล่าวว่า ตัวชี้วัดการเอาชนะยาเสพติดคือ สามารถควบคุมปริมาณผู้เสพและผู้ค้าทั้งผู้ค้ารายใหญ่และรายย่อย ดูแล

		<p>ยาเสพติดไปบ้าง นอกจากนั้นยังมีการลดกำลังคนภาครัฐ มีผลทำให้ไม่มีบุคลากรเพียงพอในการปฏิบัติงานด้วย</p>	<p>ทำงานที่คาดว่าหากสามารถแก้ไขได้จะทำให้แก้ปัญหายาเสพติดในระยะยาวได้คือหนึ่งการที่ด่านศุลกากรไม่มีเครื่องมือที่ทันสมัยในการ X-ray ยาเสพติดที่ลักลอบนำเข้ามาทางชายแดนสอง การที่เจ้าหน้าที่มีจำนวนน้อยทำให้ต้องทำงานหนักเพราะด่านเปิดตั้งแต่ 05.00 น. จนถึง 23.00 น.</p>	<p>ไม่ให้เกิดการขยายตัวแต่ไม่ใช่ปลอดยาเสพติด</p>
<p>2. ท่านมีข้อเสนอแนะอย่างไรบ้าง</p>	<p>มี คือในส่วนของการทำโครงการต้องเป็นโครงการที่มีคุณภาพทำแล้วเกิดประโยชน์</p>	<p>ไม่ตอบชัดเจน เพียงแต่ให้ข้อมูลว่ายาเสพติดในกลุ่มแรงงานประมงก็เป็นกลุ่มที่ต้องจับตามอง</p>	<p>มี คือ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เน้น ชุมชนเข้มแข็ง เริ่มจาก พ่อแม่ดูแลเอาใจใส่ ลูกหลาน และเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ว่าจะเป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สาธารณสุขอำเภอ และปลัดอำเภอต้องเยี่ยมเยียนดูแลให้คำแนะนำชาวบ้านอย่างสม่ำเสมอ 2. ส่งเสริมการศึกษา 	<p>มี โดยต้องมีการดำเนินการดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การสอนให้คบเพื่อนที่ดี ไม่ชักนำกันไปเสพยา 2. ควบคุมสื่อไม่ให้เผยแพร่สิ่งที่ชักนำให้เกี่ยวข้องกับอบายมุขต่างๆ 3. ควบคุมสถานบันเทิงไม่ให้ลักลอบนำยาเสพติดเข้าไปจำหน่ายให้กับเด็กและเยาวชน

			<p>โดย เฉพาะ การศึกษานอกโรงเรียน</p> <p>3. เพิ่มบทบาทหน่วยงานส่วนท้องถิ่น คือ อบต. ต้องจัดทำโครงการเน้นกิจกรรมระหว่างครอบครัวกับเด็กและเยาวชน</p> <p>4. ใช้มาตรการทางสังคมในการประณามผู้เสพ/ผู้ค้าที่ยังไม่เลิกพฤติกรรมรวมถึงการสร้างแบบอย่างที่ดีให้กับเด็กและเยาวชน</p> <p>5. ให้ทุนในการประกอบอาชีพภายหลังจบการฝึกอบรมอาชีพที่รัฐจัดให้แล้ว</p>	
--	--	--	--	--

2. ฝ่ายปราบปราม

คำถาม	ศตส.จ.สงขลา	อ.เมือง	อ.สะเดา	อ.หาดใหญ่
1. กิจกรรมหรือการดำเนินงานขององค์กรของท่านสามารถที่จะดำเนินการหรือแก้ไขปัญหายาเสพติดในระยะ	ได้ โดยต้องประสานระหว่างฝ่ายป้องกันและฝ่ายปราบปรามและฝ่ายบำบัด ในเรื่องข้อมูลบุคคลที่	ได้ แต่ต้องขจัดอุปสรรคต่อไปนี้ 1. เรื่องงบประมาณที่ควรส่งโดยตรงมาถึงผู้ปฏิบัติและมีจำนวนมากพอที่จะ	ได้ แต่ต้องแก้มาตรการทางกฎหมายด้วยยกตัวอย่างเช่นกฎหมายที่เอื้อประโยชน์ให้กับ	ได้ แต่ควรเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของเจ้าหน้าที่เช่น สภ.สะเดา มีการส่งเจ้าหน้าที่ไปอบรม

<p>ยาวได้หรือไม่</p>	<p>เกี่ยวข้องกับยาเสพติดและที่สำคัญต้องให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีจิตสำนึกในการแก้ปัญหาเสพติด เช่น การส่งเจ้าหน้าที่ประจำในภูมิภาคต่าง ๆ ของตนเองเพื่อที่พวกเขาจะได้ตระหนักว่าเป็นบ้านของเขาเอง เขาจะได้ดูแลดีขึ้น</p>	<p>ใช้ในการต่อสู้ยาด้วย</p> <p>2. เรื่องการเบิกจ่ายรางวัล ที่ควรลดขั้นตอนการเบิกจ่าย เพื่อให้ผู้ปฏิบัติได้รับเงินรางวัลเร็วขึ้น</p> <p>3. เรื่องความปลอดภัยและความสะดวกในการทำงานเนื่องจากกำลังคนมีน้อย แต่ถ้าตระเวนไปทุกหมู่บ้านทำให้ผู้ค้าจำหน่ายได้อาจเป็นอันตรายถึงชีวิต รวมถึงการที่ไม่มีเจ้าหน้าที่ผู้หญิงในทีมเป็นอุปสรรคในการตรวจผู้ต้องหาหญิงนอกจากนี้แล้วการไม่มีเสื้อเกราะหรือยานพาหนะทำให้การทำงานไม่คล่องตัว</p>	<p>ผู้ค้ากรณีที่สำคัญไม่เพียงพอหรือชี้ไปว่าเป็นผู้เสพก็จะได้รับการส่งตัวไปบำบัด และได้ทรัพย์สินคืนทั้งที่ความจริงเขาเป็นผู้ค้าและต่อมาเขาก็มาทำการค้ายาต่อไปอีก</p>	<p>เรื่องการต่ำเสพยาเสพติด เป็นต้น</p>
<p>2. ท่านมีข้อเสนอแนะอย่างไรบ้าง</p>	<p>มี คือ ในเชิงนโยบายควรเน้นการเฝ้าระวังไม่ให้เกิดปัญหาเสพติดกลับมา และเร่งสร้างจิตสำนึกให้</p>	<p>มี คือ รัฐบาลควรให้ความสำคัญด้านการปราบปรามมากกว่าการป้องกันและบำบัด เพราะถ้ามีการปราบปรามให้</p>	<p>ไม่ตอบคำถามชัดเจน แต่ได้กล่าวถึงในลักษณะแนวทางแก้ไขปัญหาว่า</p> <p>1. ต้อง ทบทวน</p>	<p>ไม่ตอบคำถามโดยตรง แต่เน้นย้ำว่านโยบายต้องต่อเนื่องฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ให้มีศักยภาพความรู้</p>

	ประชาชนมีส่วนร่วมในการดูแลชุมชนมากขึ้น	หมดไป ก็จะไม่ต้องป้องกันและบำบัด นั่น คือ ตั้ อ ง ค ง หน้ ว ย ง า น ปร า บ ปร า ม วั้ ต ล อ ด ใ ป เ พ ร า ะ ส ต า น ก า ร ณ์ ย า เ ส พ ต ิ ด ใ ม้ มี วั น หมดไปอย่างสิ้นเชิง	กฎหมายที่ยังเป็นช่องทางให้มีการหลีกเลี่ยงและ 2.ให้ทุกฝ่าย ทบทวนการประสานการทำงานกันอีกครั้ง	เรื่องยาเสพติดอย่างสม่ำเสมอ
--	--	--	---	-----------------------------

3. ฝ่ายบำบัด

คำถาม	ศตส.จ.สงขลา	อ.หาดใหญ่	อ.สะเดา
1. กิจกรรมหรือการดำเนินงานขององค์กรของท่านสามารถที่จะดำเนินการหรือแก้ไขปัญหายาเสพติดในระยะยาวได้หรือไม่	<p>น่าจะได้ โดยให้ข้อเสนอแนะไม่ให้ผู้เสพกลับมาเสพซ้ำโดย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ต้องไม่ให้มีตัวยาโดยการออกกฎหมายควบคุมสารระเหย (เช่น กาว) โดยเฉพาะ 2. ต้องเน้นหนักการเฝ้าระวังดูแลกลุ่มผู้เสพ หมั่นเยี่ยมบ้านหาอาชีพให้ทำหรือจัดกิจกรรมด้านกีฬาและดนตรี เพื่อไม่ให้พวกเขาไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด 3. ต้องให้สถานศึกษามีความตระหนัก และช่วยกันดูแลเด็กและเยาวชนอีกทางหนึ่งด้วย 	<p>น่าจะได้ แต่ต้องขจัดอุปสรรคต่อไปนี้เสียก่อนคือ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เรื่องงบประมาณ 2. เรื่องการสร้างความรู้ตระหนักในชุมชน ที่ต้องพยายามให้เปิดใจกว้างและยอมรับได้เมื่อพบว่าลูกของตนเอง เสพหรือเกี่ยวข้องกับยาเสพติด และการรวมกลุ่มของเพื่อนที่ชักชวนกันไปเสพยา โดยพ่อแม่ต้องดูแลในเรื่องการคบเพื่อนของลูกด้วย 	ไม่ได้ตอบในประเด็นนี้ชัดเจน
2. ท่านมีข้อเสนอแนะอย่างไรบ้าง	<p>มี แบ่งเป็น 2 ส่วนคือ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ภาคประชาชนที่จะต้อง 	<p>มี โดยการจัดกิจกรรมที่ใช้ครอบครัวเป็นฐาน เพราะ</p>	<p>มี คือ ต้องกระตุ้นนโยบายตลอดเวลาทุกระยะ เพื่อให้</p>

	<p>ให้ความร่วมมือและยอมรับว่าปัญหาหาเสพติดเป็นเรื่องที่ทุกคนต้องรับผิดชอบร่วมกัน</p> <p>2. ภาครัฐโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ควรปฏิบัติงานตามกระแสนโยบายกล่าวคือ ถึงแม้นโยบายจะซาๆ ลงไป แต่ผู้ปฏิบัติต้องตื่นตัวอยู่ตลอดเวลา และ การที่ผู้ปฏิบัติจะมีการตื่นตัวนั้นย่อมขึ้นอยู่กับผู้บริหารที่ต้องคอยกำกับควบคุม ดูแล ติดตามผล และมอบหมายให้ชัดเจน</p>	<p>ปัญหาเกิดจากครอบครัว ดังนั้นทางแก้ต้องไปแก้ที่ครอบครัว ลักษณะกิจกรรม คือ การที่ทั้งครอบครัวเข้าวัดพัฒนาจิต หรือการที่ทั้งครอบครัวมาเล่นกีฬาร่วมกัน โดยเจ้าหน้าที่ของรัฐในพื้นที่ไม่ว่าจะเป็นผู้นำชุมชน ปลัด อบต. หรือปราชญ์ชาวบ้านจะคอยเป็นที่เลี้ยงในการจัดกิจกรรมให้</p>	<p>เกิดความเข้มแข็งอย่างแท้จริง</p>
--	---	---	-------------------------------------

4. กลุ่มเสี่ยง

คำถาม	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 1	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 2
<p>1. กิจกรรมหรือการดำเนินงานขององค์กรของท่านสามารถที่จะดำเนินการหรือแก้ไขปัญหาหาเสพติดในระยะยาวได้หรือไม่</p>	<p>น่าจะได้ แต่ต้องขจัดอุปสรรคต่อไป</p> <p>1. โรงเรียนต่างๆ ต้องให้ความร่วมมือในการรายงานผลทุกสัปดาห์ ทุกเดือน และทุกไตรมาส หรือให้เขตสามารถสรุปได้</p> <p>2. ต้องมีงบประมาณสนับสนุนการทำงานของครูที่เพียงพอ การให้งบน้อยแต่ต้องติดตามเด็กจำนวนมาก ทำให้การทำงานไม่มีประสิทธิภาพ หากคิดว่าเด็กคือทรัพยากรที่สำคัญของชาติก็ควรสนับสนุนในการเตรียมเด็กซึ่งเปรียบเสมือนเมล็ดพันธุ์ให้ดีกว่านี้</p>	<p>ได้ แต่ต้องปรับการทำงานของหน่วยงานใหม่ ดังนี้ คือ ระยะ 2 ปีที่ผ่านมา เป็นการทำงานแบบปูพื้น ปีต่อไปจึงเป็นการกระจายลงสู่โรงเรียน การประเมินผลยังทำได้แค่ระยะแรกดังนั้น จึงต้องหามาตรการกำกับคือ ครู 1 คน ต่อนักเรียน 20 คน ครูต้องรู้จักเด็กหรือภูมิหลังของเด็ก การศึกษาที่ผ่านมา เด็กในระดับอนุบาลและประถมศึกษาดอนต้นมักถูกกดดันด้วยกฎระเบียบต่างๆ แต่ไม่มีโอกาสแสดงออก เมื่อโตขึ้นมาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา ร่างกายและอารมณ์มีการเปลี่ยนแปลงจึงมีการแสดงออกที่รุนแรง และมีการชักจูง</p>

		ให้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดได้ง่าย
2. ท่านมีข้อเสนอแนะอย่างอื่นอีกหรือไม่อย่างไรบ้าง	<p>โดยการประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆ เช่น การขอให้ตำรวจตระเวนชายแดนมาช่วยจับกุมเด็กจากสถานบันเทิง เพราะการทำงานค่อนข้างเสี่ยงอันตราย จากการถูกตอบโต้จากฝ่ายสถานบันเทิงด้วย และที่สำคัญคือครูจะต้องรายงานข้อมูลตามความเป็นจริง</p>	<p>โดยการแก้ปัญหาอย่างยั่งยืนที่ต้องสร้างให้ชุมชนเข้มแข็ง ต้องร่วมมือกันทุกฝ่าย ไม่ว่าจะเป็นสถานศึกษา อบต. สาธารณสุข ผู้นำชุมชน นอกจากนี้ต้องจัดกิจกรรม และมีสถานที่ในการทำกิจกรรมร่วมกัน เช่น มีลานกีฬา สวนชุมชน ลานความรู้ประจำหมู่บ้าน เป็นต้น</p>

Prince of Songkla University
Pattani Campus